National Library
Bibliothèque Nationale
FEB 22 1978
NEWSP... DES ...AUX

LATVIJA AMERIKĀ

LATVIAN LANGUAGE NEWSPAPER
PUBLISHED WEEKLY BY THE
LATVIJA AMERIKA PUBLISHING LIMITED
Business Office: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont., Canada M4M 2E9. Editor-in-Chief KRISS SIDARS. Phone 465-7902. United States Editorial Offices: New York; Editor V. IRBE, 4035 Rombouts Ave., Bronx. N.Y. 10466; V. Jaunkalnietis, 1305 Taylor Ave, Racina, Wis. 53403; — California — Editor KARLIS KALEJS, 3622 Markridge, La Crescenta, Ca. 91214.

NR. 6 SESTDIENA, 1978. GADA 11. FEBRUĀRIS 28. GADS

SATURDAY, FEBRUARY 11, 1978

SECOND CLASS MAIL REGISTRATION NUMBER 2249 Cena 60 centu

Sveicam brāļu tautu lietuviešus 60. neatkarības svētkos!

Neapslāpējamā uguns

LIETUVAS 60. NEATKARĪBAS DIENU ATCEROTIES

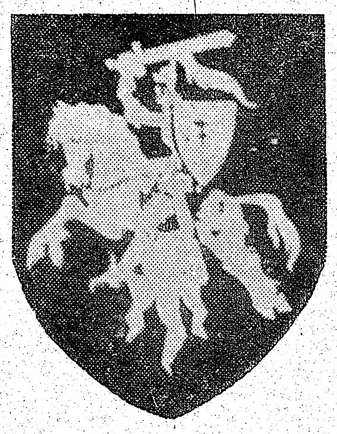

1918. g. 25. decembrī, desmit mēnešus pēc neatkarīgās Lietuvas proklamēšanas, padomju laikrakstā Izvestija parādījās raksts, kurā cita starpā teikts: „Igaunija, Latvija un Lietuva atrodas tieši ceļā no Krievijas uz Vakareiropu un tādēļ tas uzskatāms par kavēkli mūsu revolūcijai. Šis atdalītājs valnis ir jāiznīcina". Lietuva līdz ar pārējām neatkarīgām Baltijas māsām — Latviju un Igauniju, ticēja un uzticējās Pad. savienības šķietami godīgiem nolūkiem un līgumiem, atzīstot šo triju valstu neatkarību. Taču īstenībā izrādījās gluži citāda.

Kādreiz ASV prezidents Trūmens teica raksturīgus un patiesus vārdus: Ar Padomju savienību nolīgtie līgumi nav vērts tā papīra, uz kā tie rakstīti! — Tātad Pad. savienība, it kā atzīstot šo triju Baltijas valstu neatkarību, jau no sākta gala slepeni loloja varmācīgus nodomus un tās patiesajā rīcībā slēpās agresīvas tieksmes. Der atcerēties, ka jau ar šo triju jaundzimušo valstu pirmajām dienām Pad. savienība mēģināja vājināt, traucēt un izprovocēt dažāda veida starpgadījumus Baltijas telpā, galvenokārt politiskā plāksnē. Tā sagatavoja spiegus, diversantus un aģitātorus, slepeni tos raidot pāri robežai, izplatīja pret jaunajām valstīm ļaunprātības un ievazāja to teritorijā musinātājus uzsaukumus un propagandas literātūru. Atcerēsimies, ka visu Baltijas valstu politiskās drošības iestādēm darbība ātri vien izvērtās plašumā, tvarstot lielā kaimiņa iesūtītos negantniekus.

Taču Baltijas valstis pūlējās, cerēja un ticēja patiesi draudzīgu un saskanīgu sakaru nodibināšanai un uzturēšanai ar Pad. savienību. Tai pašā laikā pastiprinājās tās radītā berze: Pad. savienība bija slepeni apņēmusies „cirst logu" uz Vakareiropu un no šī nodoma nedomāja atteikties, tā īstenošanai gaidot izdevīgu laiku un labvēlīgu starptautisko apstākļu situāciju.

Jau 1939. gada septembrī sarkanarmijas galvenais štābs bija sagatavojis un iespiedis jaunas kartes Baltijas telpai, kur bija redzams, ka Lietuva, Latvija un Igaunija kā „sociālistiskas republikas" iekļautas Pad. savienībā. Tas lieku reizi pierādīja, ka Pad. savienības politika un nodomi pret Baltijas valstīm bijuši ļaunprātīgi. Tie īstenojās sarkanarmijas durkļu un čekas aizsegā 1940. gada jūnijā, kad iznīcināja neatkarīgo Baltijas valstu neatkarību.

Gaŗais trimdas laiks kopā ar lietuviešiem pierādīja, ka mūsu dvēselēm vēl pietiekami cīņas spara, neatlaidības un uzupurēšanās gatavības. Jo sevišķi tas uzsveŗams par mūsu dienvidus kaimiņu, kuŗa spīts un pretestība, drosme un uzņēmība pret okupantiem aug diendienā, izpaužoties izrīcības kā pašu lietuvju zemē, tā brīvajā pasaulē.

Viļņā 1976. gada 30. maijā parakstītā Lietuvas tautas nacionālās frontes deklarācija, kuŗas teksts aizsniedzis arī lietuviešus un pārējos Baltijas valstu piederīgos svešumā, neapstrīdami pierāda, ka pāri visai lietuvju zemei izauguši un brīžiem atklāti plandās nemiera ugunsgrēki, dažādos veidos pauzdami lietuviešu prasības pēc brīvības un atjaunotas valsts. Bet ar to vēl neizbeidzas viņu drošsirdīgās aktīvitātes. Tāda vērojama arī izsūtījuma vietās Sibirijas ledus laukos, kur pat skanējusi apcietināto lietuviešu dziedātā brīvās Lietuvas valsts himna! Šīm varonīgām izpausmēm pēdējā laikā pievienots Lietuvas uzticīgā dēla Simas Kudirkas traģiskais cīņas gājiens par Lietuvas brīvību, ko nu vērojuši miljoni skatītāju brīvajā pasaulē.

Lietuviešu vienprātību, drosmi un uzupurēšanos stiprina viņu garīgais spēks — kopējā ticība, kas tos sacementējusi cīnītāju pulkā, kas ar lepnumu soļo šī milzīgā darba avangardā. Paļāvība Dieva gribai un tās spēkam ir tie mūžīgie dziļumi, kuŗu ietekmē lietuvieši cīnās par brīvību savai valstij.

Gaŗajā trimdas posmā esam pieredzējuši un nākuši pie atziņas, ka bieži vien lielvalstīm ir vienaldzīgas mazo tautu sāpes un ciešanas. Tikai paši ar savām aktīvitātēm varam tuvināties mērķim, cik to atļauj reālās iespējas. Lietuvieši droši un sekmīgi iet pa šo ceļu — ar ticības spēku sīksti un neatlaidīgi cirzdami ceļu brīvībai.

Aleksandrs Vilks

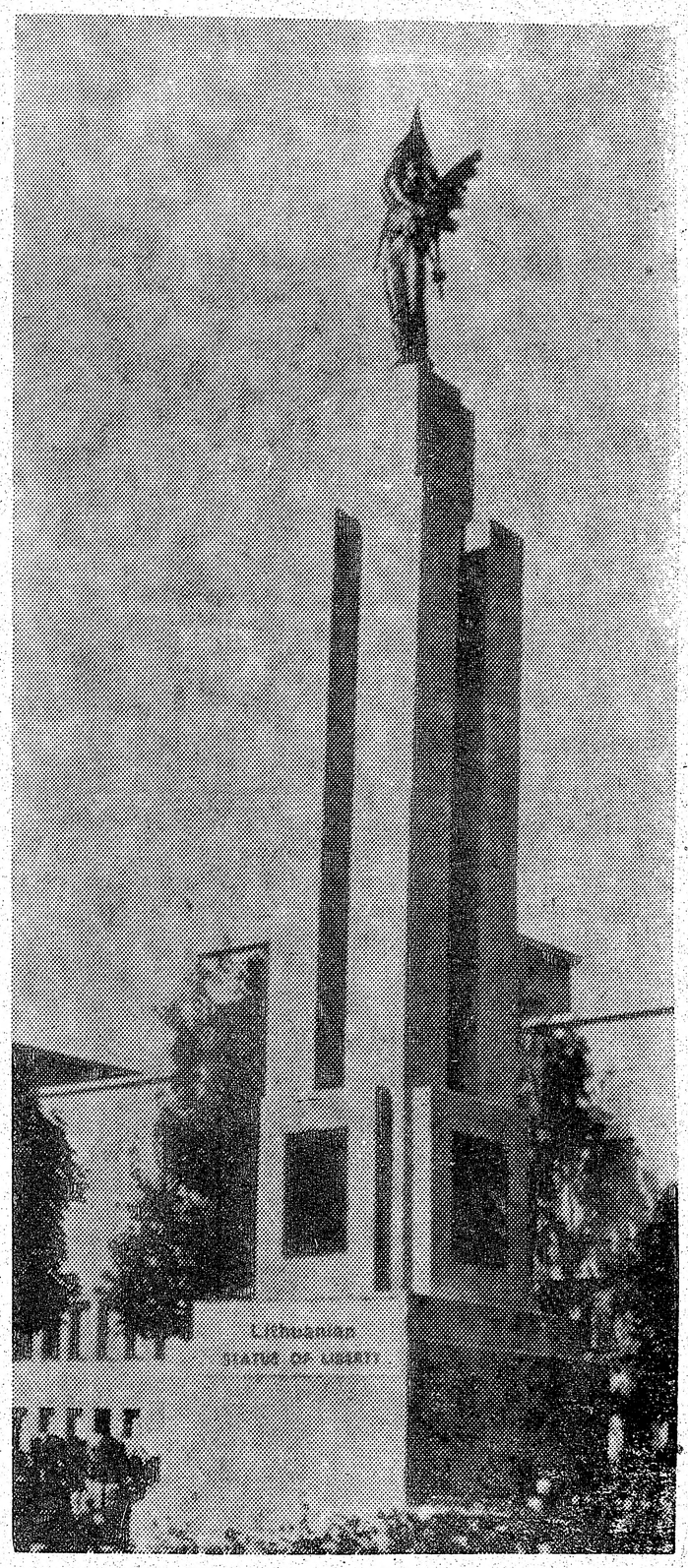

Lietuvas brīvības statuja kaŗa mūzeja priekšā Kaunā.

Nepateicīgā starpnieka loma

ALEKSANDRA ĶEGUMNIEKA SPECIĀLRAKSTS LATVIJAI AMERIKĀ

Ēģiptes prezidenta Sadata sarunas ar Džimiju Kārteru no jauna apliecināja grūtības, kas stāv ceļā Vidējo austrumu problēmas atrisinājumam. Abu valstsvīru turpat nedēļu ilgās apspriedes Kamp Dēvida un Vašingtonā diemžēl nedeva pamatu konkrētām gaišākām nākotnes izredzēm. Varbūt ka Kārteram izdevās Sadatu pārliecināt, ka labas attieksmes ar Ēģipti ASV ir tikpat svarīgas kā paturēt tradicionālo draudzību ar Izraēlu. Kārtera un Sadata apspriežu oficiālais komūnikē pieticīgi aprobežojās ar ASV un Ēģiptes apņemšanos vēl vairāk darīt visu iespējamo arabiem un izraēliešiem pieņemamas miera formulas atrašanai. Kaut Kārters ir uzņēmies nepateicīgā starpnieka lomu, oficiālā Baltā nama paskaidrojumā uzsvērts, ka abām pusēm Vašingtona jāuzskata par draugu. Nav šaubu, ka labi ievadīto sarunu pajukšanā vaina meklējama Jeruzalemē. Ar šo deklarāciju Kārters netieši apliecina, ka Vašingtona nemēģinās likt svaru kausos savu politisko, saimniecisko un militāro potenciāli, lai piespiestu Izraēlu atdot arabiem atņemtās territorijas un arī taisnīgi īstenot palestīniešu problēmas atrisinājumu. Vaģingtonas apspriedēs Sadats uzsvēra, ka Ēģiptes un Izraēlas separāts miera nolīgums būtu tuvredzīgs un aplams politisks gājiens. Lai atdzīvinātu ievadītās sarunas, abām pusēm ir skaidri un gaiši jādeklarē pamatprincipi kā palestīniešu, tā arī territoriālo koncesiju plāksnē.

Zīmīgā kārtā tieši Sadata ASV apmeklējuma laikā Miami Heraldā parādījās Izraēlas ministru prezidenta Begina raksts, kuŗā viņš uzsveŗ, ka arabu prasību ievērošana esot jāuzskata par Izraēlas piespiedu pašnāvību. Uz to Sadats preses konferencē atbildēja, ka Izraēlas izvākšanās no Sinajas nekādā gadījuma neesot jāuzskata par territoriālu koncesiju. Tā būtu Ēģiptei atņemtas territorijas atdošana un nekas cits. Tāpat Izraēlas izvākšanās no Golānas augstienes būtu šīs territorijas atdošana Sirijai.

Uzsveŗot jaunā drauga lomu, Vašingtona varbūt jau visai drīz iedegs zaļās ugunis 50 jaunākā tipa lidmašīnu piegādei Ēģiptei. Ārlietu ministrija un Pentagons Sadata prasību pēc amerikāņu ieročiem atbalsta. Vai šo darījumu atzīs Izraēlai draudzīgie ASV likumdevēji, rādīs laiks. Domājams, ka Sadats šoreiz saņems F5E iznīcinātājus, jo tie nekādā gadījumā nav domāti eventuālam uzbrukumam Izraēlai. Pēc Sadata izteicieniem amerikāņu modernie ieroči nepieciešami Ēģiptes aizsardzībai uzbrukuma gadījumā no kādas Pad. savienības atbalstītas valsts. Konkrēti te ir runa par Lībiju un Abesīniju. Par neticamu sensāciju jāuzskata Izraēlas ārlietu ministra Daijena atzīšanās, ka

(Turpinājums 20. lp.)

LATVIJA AMERIKĀ

SESTDIENA, 1978. G. 11. FEBRUĀRIS, 6. NR.

Latviešu nedēļas laikraksts, iznāk sestdienās. Izdevējs — Latvija Amerikā Publishing Ltd. Atbildīgais redaktors Krišs SIDARS. Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont. Canada M4M 2E9; tālr. 465-7902. Ņujorkas redakcijas vadītājs: V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N.Y. 10466, U.S.A. Tālr. 994-7917 — Čikagas redakcijas vad. V. Jaunkalnietis, 1305 Taylor Ave., Racine, Wis. 53403. Redaktors Austrālijā Ed. Šmugajs, 28 Taffs Ave., Lugarno, NSW 2210, Australia.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet pēc vēlēšanās sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personisks uzskats un ne katrā gadījumā atbilst red. viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV: par vienu gadu — 25 dol., 6 mēnešiem — 13 dol., 3 mēnešiem — 6.50 dol. Atsevišķa numura cena 60 centu.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $3.50, tekstā $5.75, pirmajā vai pēdējā lp. $10.00 par 1 collas telpu. Sarīkojumu kalendārā $1 par rindiņu, atkārtojot atlaide.

Vēlējums Lietuvas dienā

Šogad aprit sešdesmit gadu kopš trīs Baltijas valstis pasludināja savu neatkarību: Lietuva — 16. februārī, Igaunija 24. februārī un Latvija 18. novembrī. Jau 38 gadus šīs valstis padotas Pad. savienības okupācijas varai, izņemot četru gadu starpposmu, tā saucamo vācu laiku Otrā pasaules karā. Vienā gadā dzimušas, reizē piedzīvojušas savas brīvības varmācīgu iznīcināšanu, deportācijas, slepkavības, turpat četrus gadu desmitus šīs valstis paklautas pārkrievināšanas un tautas iznīcināšanas draudam. Liktenis visām trim Raltijas tautām bijis vienāds.

Vai šīs tautas vienā laikā piedzīvos arī iznīcināšanu, izdzēšanu no pasaules tautu saimes? Tautas dzīvā spēka pieaugums rāda, ka lietuviešu tauta ar savu vitālitāti pretosies vissekmīgāk. Vissliktākais stāvoklis ir latviešiem, kas savā zemē tikko pārsniedz vairs pusi no Latvijas iedzīvotāju kopskaita, tad igauņiem. Atzīstams faktors lietuviešu tautas dzīvotspējai ir katoļu baznīca. Sava spīta un nesalaužamā rakstura dēļ lietuvieši arī vissekmīgāk spējuši pretoties okupācijas varai — gan kā Tautas kopība, gan kā individuāli cīnītāji — Kalantas, Simas Kudirka, kuŗa bēgšanu un cīņu par brīvību nupat redzējām televīzijas filmā, un cit.

Protams, arī latviešiem ir zināmi vairāki drosmīgi vīri un cīnītāji — mācītāji Jānis Šmits un Maksimiliāns Grīvāns, Gunārs Rode, Viktors Kalniņš. Ja mēs arī šos vārdus pieminam Lietuvas proklamēšanas dienā, tad tādā nozīmē, ka mūsu ceļš ir kopējs, tāpat kā kopējs ir mūsu liktenis un kopēja cīņa pret vienu un to pašu ienaidnieku, kas cenšas mūs iznīcināt kā tautu.

No lietuviešiem mums tomēr būtu jāmācās vairāk ņemt vērā viņu spītu, nesalaužamo tautas gribu dzīvot, jā — arī nacionālo vienotību. Šķiet, ka lietuviešiem trimdā arī mazāk jānodarbojas ar tādām "problēmām" kā bēdīgi slavenajiem "kultūras" sakariem, kur latviešu trimdas dzīvē šķēpus sākuši lauzt pat daži mūsu centrālo organizāciju vadītāji. Varbūt tā ir tikai neiecietība, sava viedokļa spītīga aizstāvēšana, visiem tomēr tiecoties uz vienu un to pašu mērķi, tikai izvēlorties dažādus ceļus — taisnus un līkumainus? Lai tā būtu, tas nav vēl jaunākais, jo apmaldoties varam ar laiku izkulties pat no visdziļākajiem meža biezokņiem.

Nav jau tā, ka mums būtu jāmācās tikai no lietuviešiem. Ja viņi uzmanīgi pasekoto, kas notiek vai tikai sāk notikt viņu brāļu tautas nometnē, tie varētu kaut ko mācīties arī no mums, proti, ciktāl nedrīkst ielaisties ar savas tautas iznīcinātāju! Nav iedomājams, ka pēc lietuviešu 16. februāŗa svinīgā akta vēl rastos kāda cita lietuviešu grupa, kas vēlētos kaut kur rīkot vēl otru 16. februāri, kam nebūtu pieņemams kāds runātājs, kas stāstītu par savām vajāšanām un apstākļiem okupētajā tēvzemē.

Ko lai vēlam savai brāļu tautai Lietuvas dzimšanas dienā, viņu valsts dibināšanas 60 gadu jubilejā? — Mazāk akmeņu ceļā uz neatkarību un brīvību, gan redzamu, bet vēl vairāk neredzamu un neiedomājamu, kur klupšana varētu nozīmēt savas tautas nāves dienas pasteidzināšanu. Lai lietuviešiem nerastos tādu "problēmu" ar savas tautas apspiedējiem, kādas mūsu nometnē daži it kā tur par savu pienākumu atrisināt", iedomādamies ar to palīdzēt savi tautai. Arī labdabīgais lācis savam gulošajam saimniekam grībēja nosist uz deguna uzmetušos mušu ar akmeni. Neaizmigsim pārāk ciešu miegu, lai šādā situācijā nenokļūtu!

Imants Kaulāns

Lasītāju vēstules

ĀBECE UN SARKANAIS GAILIS

Izlasot Latvija Amerikā 21. janv. numurā rakstu „Ābece Avotiņš", kuŗa autore ir H. Mierkalne, jābrīnās par šādu rakstu, it kā prof. E. Zicāna ābece „Vieglā Gaita" būtu domāta 7 g. vecuma bērniem iemācīties lasīt, kā tas esot bijis mūsu dzimtenē, bet ka šinī kontinentā mācot no 5 g. vecuma, tādēļ bijusi nepieciešama jauna ābece. Nobrīnījos par to, jo es savus bērnus jau mācīju burtus pazīt no 3 g. vecuma; dēls bija slinkāks, bet meita skaidri burtoja un arī salika vārdus kopā jau ar 3 g. vecumu. Tā arī mans znots sāka savu meitu mācit no 3 g. vecuma un viņa ar 5 gadiem iestājās latviešu pamatskolas 1. klasē. Savādi, ka mēs, latvieši, cenšamies visu darīt pēc šīs zemes parauga, arī bērnus mācām lasīt, kā to dara kanadiešu skolās. Arī lielais sarkanais gailis dzimtenē nebija nemaz vajadzīgs. Lai Dievs mūs sarga no sarkanās krāsas!

M. Vilciņa, Skarboro, Ontario

VAIRĀK ATKLĀJAMAS MŪSU TAUTAS CIEŠANAS

Drāmatiskā filma par Simas Kudirkas bēgšanu, kas plašajai televīzijas skatītāju saimei atklāja komūnisma režīma „laimi" un amerikāņu detantes ēnas puses, vienlīdz simpatizējot apspiestajām baltiešu tautām, izraisīja pārdomas, vai nebūtu iespējams mūsējiem, kam zināmi visi Amerikas labākie un sekmīgākie raidījumu skriptu autori (īpaši palīdzīgs te varētu būt Anšlavs Eglītis, arī šī laikraksta līdzstrādnieka mag. oec. V. Korsta meita, kas pati producē televīzijas īsfilmas un pazīst šo nozari), tiem „piespēlēt" Rūtas Upītes traģiskā likteņa Sibirijas vergu nometnēs aprakstu resp. drausmīgo dienas grāmatu „Vēl tā gribējās dzīvot", kas ar savu dzīves īstenības sižetu, pašreizējā cilvēka tiesību principa aizstāvēšanas laikmetā varētu iegūt plašāku atbalstu, lai uzskatāmi pienaglotu komūnisma režīma necilvēcību.

Diemžēl, vēl joprojām trūkst ziņu, vai un kad šī smagā apsūdzība tiks izdota angļu valodā. Nav zināms, vai kāds vispār mēģinājis tulkotus izvilkumus no tās nodot Readers Digest un taml. lielizdevumu redakcijām. Tulkota, šī grāmata būtu lieliska dāvana amerikāņu valstsvīriem un liberālistiem Kristus ciešanas nedēļas laikā, atklājot, ka latviešu tautas Lielās piektdienas sāpes un ciešanas turpinās un ka tieši viņi ar savu nevarību un izdabāšanu ir līdzvainīgi, ka mums nav augšāmcelšanās!

Kālab tieši savā cīņā propagandas laukā mēs esam tik tūļīgi, neuzņēmīgi, idejām nabagi, neorganizēti un pārlieku pesimisti? Vai dziļā ziema apsniegojusi arī mūsu mērķtiecību, izdomu, plānošanu, ka uz rosmēm jāgaida tālo pavasari, dārgajam laikam izplēnot nebūtībā?

Vanagu Kārlis Indianā

DZIEDĀSIM TAM KUNGAM JAUNU DZIESMU

Prāvests A. Voitkus LA 7. janv. numurā rakstā „Skats pagātnē un nākotnē", beigās pieskaŗas „problēmām" un raksta: „Zināmas problēmas mūsu draudžu dzīvē sagādā divi — zināmā mērā pretēja rakstura novirzieni: no vienas puses tā sauktā charismatiskā kustība, bet no otras — mēģinājums atjaunot pagānismu (politeismu). Kā viens, tā otrs novirziens runā uz jauniešu meklētāju dvēselēm un zināmos apstākļos to uz īsu brīdi var aizraut, lai tad, pie atziņas nākot, tā pēkšņi atrastos tukšuma priekšā."

Grības jautāt god. prāvesta kungam, kā divi pretēji rakstura novirzieni var sasniegt vienādu iznākumu? Kā pirmo novirzienu viņš min charismatisko kustību, Sauksim šo kustību īstajā vārdā: Kristum sekotāji. Un kā gan Kristum sekotājs varētu sastapties pie tukšuma ar nekristieti? — Veltas ir bažas, ka Kristum sekotāji varētu dibināt kādu atsevišķu konfesiju, tas nav mūsu mērķis, mūsu mērķis ir darboties pēc Kristus pavēles Svētā Gara vadībā. Un nu man jāliecina māc. J. Medņa vārdi, ko viņš mūsu lūgšanu sanāksmē teica, būdams Draudžu dienās Saulainē: „Mēs bijām, esam un būsim luterāņi, tāpat arī citu konfesiju piederīgie paliks katrs savā draudzē." Konfesiju šaurās sienas mūs nevar šķirt no kopējās sekošanas Kristum.

Prāvests raksta par jaunu dziesmu tekstiem un melodijām. Tas jau viss ir skaisti un vajadzīgi, bet mūsu Kungs prasa jaunu dziesmu. Tie nav tikai jauni teksti un jaunas melodijas, tā ir Kristus mīlestībā degoša sirds. Sirdi, ko Svētais Gars ir iededzinājis ar to liesmu, ar kuŗu jau toreiz Kristus, dzīvodams virs zemes, gribēja aizdedzināt visu pasauli, tā šodien liesmo Kristum sekotāju sirdīs. Neviena cieta roka to nespēs apslāpēt . . . Tad dziedāsim šo jauno dziesmu ne ar vārdiem un melodiju, bet degošām sirdīm.

Prāvests piedraud arī Kristum sekotājiem ar bībeles pantu L. E. 15., 17., t.i. no Jēzus līdzības Pazudušais dēls. Nesaprotu, kā to var attiecināt uz Kristum sekotājiem? Kur tad ir pilnība, ja ne pie Kristus?

Šajā pašā laikraksta numurā ir arī prāvesta A. Voitkus otrs raksts: „Svešums un mājas". Šajā rakstā viņš apzīmē mūsu dzimto zemi ar vārdu: „Svētā". Bet viss, kas svēts, ir arī pielūdzams. Tad jau nav brīnums, ka dievturi uzskata latvju dainas par savu „bībeli". Un, lūk, ar pārliecīgo latvietības kopšanu un sludināšanu līdz pielūgsmei ir panākts tas, ka daļēji vecie un jaunie sāk atkāpties no patiesā Dieva un meklē senču dieviņus. Mūsu dzimtā zeme mums ir mīļa, dārga, neaizmirstama, bet nav „svētā". Un ja tā, tad mēs to pārvēršam par elku, bet Dievs elkus necieš, Dievs elkus sasit . . .

Austra Vītoliņa Toronto

KĀPĒC TAS TĀ TIEK DARĪTS?

Man nezināmu iemeslu pēc Ilgvars Spilners presē centies atgādināt, ka es 26. ALA kongresā biju viceprieksšēdis un tad saista to ar „vienu nelikumīga delegāta piereģistrēšanu." Viņam kā bijušajam ALA valdes priekšsēdim ir skaidri zināms, ka nevienam delegātam, ne lokālas organizācijas priekšniekam, ne arī man kā ALA kongresa viceprieksšēdim, nav iekādu iespēju „nelikumīgi piereģistrēt" kādu delegātu. Tāda iespēja ir vienīgi ALA biroja darbiniekiem un ALA centrālās valdes izraudzītai kongresa delegātu mandātu pārbaudes komisijai. Ja nu tā ir noticis kā I. Spilners apgalvo, tad tas rāda, ka turpmāk nevar vairs uzticēties ALA valdes izraudzītai mandātu pārbaudes komisijai, bet šī komisija izraugāma ALA kongresam.

Mani par delegātu DV apvienība Ziemeļkalifornijā bija pieteikusi noteiktā laikā un nokārtojusi visas formālitātes. Kongresa rītā pie reģistrēšanās man izsniedza tikai jau sagatavotas delegātu pazīšanās un balsošanas zīmes, neprasot vairs nekādus jautājumus. Ja tur ir notikušas vēl kādas izdarības no ALA darbiniekiem, tad par tām nekādā ziņā nenesu nekādu atbildību. Atklāts tomēr paliek jautājums, kāpēc I. Spilners šinī sakarībā cenšas iepīt arī manu vārdu?

T. Sīlis, 26. ALA kongresa viceprieksšēdis

BŪSIM OBJEKTĪVI

Agresīvais internacionālais ateisms veicina nacionālo dievturību. Latvietis pēc būtības ir nacionāls, citādi viņš šodien kā latvietis vairs neeksistētu.

G. P. Vesthillā, Ont.

PATIESI VĀRDI

Vai vēl skaidrāk var pateikt domu par mūsu attieksmēm ar okupētās dzimtenes apspiedējiem un stāju svešumā kā to darījis Aleksandrs Zaube savā vēstulē LA 14. janvāŗa numurā? Arī es būtu devis savu parakstu zem viņa vēstules. Savādi, ka daži no mūsu vidējās un jaunās paaudzes vairs īsti negrib ticēt pat tiem mūsu tautas brāļiem, kas atbrauc šeit un apliecina, kādas ciešanas tie piedzīvojuši, ilgus gadus būdami Sibirijas vergu darbu nometnēs. Arī tautas noskaņojums dzimtenē pret sadarbību ar „Kult. sakaru komiteju" un cita veida funkcionāriem viņiem neliekas svarīgs. Ko šinī jautājumā teiktu ģen. Goppers, ģen. Prauls, Čuibe un daudzi citi, ja tie no saviem kapiem vēl spētu runāt? Mūsu tauta gan parādījusi izcilu varonību dažādos laikos, bet vagara un nodevēja gars dažkārt vēl palicis.

Valters Zirnītis ASV

BRĪVĀ ZEME

LA 14. janvāŗa numurā Olģerts Liepiņš savos Atspulgos apgalvo, ka Jūlija Druvas vadītā Brīvā Zeme ar gadiem ieguvusi ļoti sastingušu, garlaicīgu seju, kur atspoguļojusies redaktora drūmā dvēsele. Brīvā Zeme esot uzspiesta visiem piena piegādātājiem kopmoderniecības, vienkārši atvelkot abonementa maksu no naudas, ko zemnieki saņēma par nodoto pienu. Bijis jālasa partijas dižvīru lapa — gribi vai negribi, citādi piens nav pieņemts . . .

O. Liepiņa teiktais nav patiesība, vismaz manā, Alsviķu pagastā , Valkas apriņķī, kur bija viena no lielākajām piensaimnieku sabiedrībām Ziemeļvidzemē. Tur nevienam neuzspieda abonēt Brīvo Zemi un neatvilka abonēšanas maksu bez atļaujas, kaut arī sākumā varbūt tāda doma bija, bet tā nekad netika iedzīvināta. Maz ticams, vai arī kaut kur citur to praktizēja, jo nebija nekādas vajadzības. Brīvā Zeme bija ļoti labs laikraksts, sevišķi lauksaimniekiem, kas to vienmēr gaidīja un abonēja paši. Tāpat tanī bija arī vispārējās ziņas, kas varēja interesēt arī citus lasītājus. Brīvajai Zemei bija arī pielikums Zemes Spēks ar ļoti vērtīgu saturu. Tajā rakstīja dažādi lauksaimniecības speciālisti un techniķi, arī praktiski lauksaimnieki dalījās savos piedzīvojumos.

Katru ceturtdienu laikrakstam bija arī illustrētais pielikums ar vērtīgiem rakstiem. Kāpēc gan lai tādu laikrakstu neabonētu, sevišķi lauksaimnieki? Vai kāda sensāciju lapa būtu bijusi jāabonē? Tas bija vislielākais, plašākais un vecākais latviešu laikraksts Latvijas neatkarības laikā. To labprāt lasīja arī pilsētnieki. Jūlijs Druva laikrakstu bija labi izveidojis un nostādījis. Latvija bija lauksaimniecības zeme, tāpēc arī laikraksts Brīvā Zeme bija tai domāts.

Aleksandrs Zaube Čikagā

Toronto spēlēja Linda Alļe

Latviešu jaunās paaudzes māksliniece Linda Alļe kopspēlē ar pianistu Stīvenu Masi Toronto koncertapvienības izkārtojumā koncertēja Toronto 26. janvārī. Programmu ievadīja G. Tartini lēna, smagnēja noskaņas kompozicija (apzīmēta „Grave"), kurā L. Alļe mierīgā, iejutīgā izpildījumā jau sākumā atklāja savas spēles pilnskanīgo, izlīdzināto toni, pārdomāto frazējumu. Taču L. van Bēthovena La-mažora Sonāta, op. 69 neapšaubāmi klaustītājā izraisīja jau daudz dzīvāku interesi.

Pirmās daļas ievads iedzirkstījās īsti „bēthovenisks", un pianista kopspēle ar čellisti veidojās mērķtiecīgi, galvenokārt iepriecinot ar skaisti izstrādātiem frazējumiem, graduāliem kāpinājumiem. Tīri emocionālā ziņā izpildījumam vēl varbūt pietrūka tā elpu aizraujošā, dziļdomīgā strāvojuma, kas Bēthovenam tik raksturīgs, tomēr izteikti atraisītu spēli dzirdējām īpaši Adagio—Cantabile —Allegro vivace daļās.

Viena no veiksmīgākām kompozicijām programmā bija T. Ķeniņa Diversijas par čigānu temu. Skaisti dziedoša sākuma tema it kā iezīmēja darba skumjo nokrāsu. Klausītāju saistīja izjusts sinkopētais ritms, tāpat ieviļņoja mūzikāli satraucošais kāpinājums. Mazāk izdevusies likās mūzikas atgriešanās legato noskaņā, bet visumā radās pārliecība, ka jaunajiem māksliniekiem šolaiku mūzika ir tuva gan ar īpatnējām ritmu maiņām, gan komponista tik zīmīgu harmonisko uzbūvi.

Jāņa Mediņa Sonatīna, romantiska stila darbs, kura priekšnesumā sevišķi gribas atzīmēt pianista virtuozo, iejūtas pilno atskaņojumu, kaut arī viņa piesitiens dažkārt pass un vietām varēja lietot mazāk pedāli. Te Mediņa bagātajās harmonijās lieliski ieaudās Alļes silti tembrētās čella partijas.

Ja Pauls Hindemits iepazīts ar viņa brieduma gadu kompozicijām, kurās daudz jaunu meklējumu, tad Fantazija op. 8, Nr. 2 (no meistara agrīnā perioda) izklausījās svešāda. Visumā gan techniskā apdare, gan arī mūzikālā izteiksme romantiskās skolas, un līdz ar to ļoti pateicīgs skaņdarbs vērienīgam priekšnesumam. Abu mūziķu saspēle ļoti laba, kaut arī viņu mākslinieciskie temperamenti dažkārt atšķirīgi. Par to vairākkārt bija japadomā, klausoties koncerta lielākajā darbā — J. Brāmsa Sonātā fa-mažorā, op. 99.

L. Alļei visumā spēcīgs, plaša vēriena pilnskanīgs tonis, ar ko vietām jaunā māksliniece dominēja pat mūzikāli ļoti izteiktās klavieru partijās, kurpretī Stīvena Masi spēle vairāk caurspīdīga, zināmā veidā trauslāka, bet tajā pašā laikā tonis brīžam paskarbs. Tomēr šīs atšķirības nekādā gadījumā neradīja pretiškības darba koplējumā — abi mūziķi iejutīgi izsekoja komponista dažādajām noskaņām līdz techniski spožam, emocionāli lielam kāpinājumam sonātas nobeigumā.

Ilze Štrāle Didrichsone

Itas Ozolas zīmējums

Grāmatas uz Rīgu mucās

PIRMĀS GRĀMATAS UN SPIESTUVES

Latvijas neatkarības laikā par pirmo iespiesto latviešu grāmatu uzskatīja katoļu katechismu „Īsige pamācīšen". Tas iznācis Viļņā 1585. gadā 1000 eksemplāros, tanī laikā neparasti lielā metienā.

Hamburgas profesors Pauls Johansens 1960. gada sākumā atradis Lībekas domdekāna Branta diārijā ziņas par 1525. gadā iespiestu luterāņu rokas grāmatu latviešu valodā, kas uzskatāma par pirmo zināmo iespiesto darbu latviešu valodā, vismaz pagaidām. Tur latīņu valodā rakstīts, ka šī grāmata ir luterāņu dievkalpojumu grāmata ar trim paralēliem tekstiem „parastā livoniešu, latviešu un igauņu valodā (parastā livoniešu valoda varētu būt lejasvācu, ko toreiz runāja Livonijas vācieši).

Pēc iespiešanas grāmatas eksemplāri novietoti mucā, kā to parasti darīja Viduslaikos. Caur Lībeku tās sūtītas uz Rīgu, bet katoliskā Lībekas pilsētas rāte pavēlējusi mucu atvērt. Par grāmatām sastādīts protokols, tās sadedzinātas, atstājot archīvā divus eksemplārus. Viens no šiem eksemplāriem pirms Otrā pasaules kara vēl glabājies Šlezvigas provinces bibliotēkā. Grāmatas teksts tulkots no latīņu valodas un liekas, ka tulkotājs bijis toreizējais Jēkaba baznīcas mācītājs Niklavs Rams. Viņš studējis Rostokas universitātē, 1514. gadā kļuvis par katoļu priesteri Limbažos, bet no turienes padzīts, kad pievērsies luterāņu ticībai. No 1524. gada Rams strādājis Rīgā, veikdams arī pirmās Rīgas pilsētas bibliotēkas pārziņa pienākumus, bet 1527. gadā viņu iecēla par latviešu draudzes mācītāju. Šinī laikā viņš sacerējis vai tulkojis garīgās dziesmas latviešu valodā, vecākā datēta ar 1530. gadu. Literātūrā ir norādījumi, ka kāda luterāņu rokas grāmata latviešu valodā iespiesta ap 1530. gadu. Iespējams, ka pēc neveiksmes ar 1525. gada izdevumu, grāmatu ar to pašu tekstu iespiesta otrreiz.

Pirmā grāmatu spiestuve Rīgā sāka darboties 1588. gadā, kad holandietis Niklass Mollins 1589. gada 1. janvārī iespieda pirmo grāmatu. Pēc šīs grāmatas izdošanas Rīgas pilsētas rāte viņu uz diviem gadiem pieņēma par pilsētas grāmatu iespiedēju, atļaujot viņam Rīgā ierīkot arī savu grāmatu tirgotavu. Spiestuves ierīkošanai īpašu atļauju deva Polijas karalis Sigismunds III. Šo spiestuvi viņš vadīja līdz savai nāvei 1625. gadā. Rīgas pilsēta viņam maksāja 100 dālderu atalgojuma gadā.

Mollina laikā izdoto grāmatu krājums pieskaitāms bibliografiskiem retumiem, pie kam liela daļa no tām Latvijas neatkarības laikā glabājās Rīgas pilsētas Rātslaukuma bibliotēkā. Pirmās Rīgas pilsētas grāmatu spiestuves 350 gadu atcerei bija sarīkota izstāde Rātslaukuma bibliotēkā 1939. gadā, no 26. novembra līdz 3. decembrim. To bija sakārtojis šīs bibliotēkas direktors J. Straubergs.

Ap 70 proc. no Mollina iespiestām grāmatām ir latīņu valodā. Viņa izdotās grāmatas galvenokārt toreiz lasīja Rīgas aristokratija. Starp laicīga satura grāmatām ievērību pelna vācu valodā izdotie kalendāri, no kuriem uzglabājušies tikai fragmenti. Mollina laika kalendāros daudz rakstīts par astroloģiju. Tur norādītas dienas, kad labi „cirst āderes", ņemt iekšā caurejamās zāles", kādās dienās ieteicams precēties un citas lietas. Atzīmētas arī laimīgās un nelaimīgās dienas.

No Mollina ievērojamākiem iespiedumiem atzīmējama 1615. gadā izdotā Latviešu rokas grāmata, Samsona sprediķu grāmata, humānista Daniela Hermaņa sakopotās dzejas, kā arī vairākas vēsturiskas un latīņu valodā iespiestās grāmatas. Lielā skaitā Mollins izdevis apsveikumu dzejoļus — precību, kristību, nāves un citiem gadījumiem. Tās gandrīz visas rakstītas latīņu valodā.

Mollins izdevis 37 teoloģisku rakstu grāmatas, 4 juridiskas, 14 vēsturiskas, 15 filozofijas un paidagoģijas grāmatas. No šīm grāmatām Rātslaukuma bibliotēkā glabājās ap 70 dažāda satura izdevumu. Grāmatu iespiešanas techniķa tanī laikā bijusi primitīva, arī grāmatu viņetes visumā bezgaumīgas un vienveidīgas, tomēr ārējais ietērps liecina par mākslas prasmi un praktiskumu. Visi Mollina prāvākie izdevumi glīti un izturīgi ievākoti.

Pirmās noteiktās ziņas par kalendāru iespiešanu latviešu valodā ir no 1758. gada, kad iespiests Kurzemes kalendārs ar nosaukumu: „Zemnieku jeb latviešu laika grāmata" (domājams, ka pirmie kalendāri latviešu valodā iespiesti ap 1750. gadu). 1939. gada izstādē Rātslaukuma bibliotēkā bijuši Viduslaikos izdotie kalendāri, no tiem kāds kalendārs vācu valodā no 1565. gada. Bibliotēkā uzglabājusies arī Rīgas mišu grāmata — kalendārs no 1380. gada, kas arī sarakstīts latīņu valodā. Kārtējie kalendāri katram gadam parādījās tikai 16. gadsimtā. Bibliotēkā uzglabājies tikai 1780. gadā izdotais latviešu kalendārs.

Vācu valodā izdotajos kalendāros Rīgas pilsētas dibināšanas gads (1201.) pirmo reizi minēts tikai 1856. gadā. Agrāk izdotajos kalendāros atrodamas tikai ziņas par Romas, Pēterburgas un citu pilsētu dibināšanu. Iespējams, ka vācieši Rīgas dibināšanu identificējuši ar zobenbrāļu ordeņa nodibināšanas gadu.

V. Irbe

DAUGAVAS VANAGU VĪRU KORIS KANADĀ

ielūdz pavadīt kopēju vakaru

KEMERMIESTINĀ

sestdien, 25. februārī, pl 19.00

Lietuviešu namā, 1021 College Street.

Jautra vakara programmai (sākums 20.15) sekos BALLE ar BUFETI pie RUNČU deju mūzikas un kopējas dziesmas.

Ieejas cenas: Kopbiļete $8.00, tikai ballei $5.00

Jautra vakara programmai $4.00.

Pensionāriem un skolu jaunatnei $2.00.

Galdiņi rezervējami un ieejas kartes dabūjamas pie I. Helgūta, tel. 494-9445 un visiem koŗu dalībniekiem vai piektdienu vakaros un svētdienās no pl. 12.00 — 15.00, DV namā, 125 Broadview Ave.

Jauniešu sarīkojumi Kultūras dienās

Kultūras dienās Toronto piedalīsies Latviešu nacionālās jaunatnes apvienība Kanadā ar jauniešu sarīkojumu virkni „šī māksla -78" no 17. — 19. februārim. Pirmais no tiem būs Mākslas un foto izstādes atklāšana The Art Works galerijā, 50 Bleeker St. Izstāde atvērta līdz 23. februārim: 18. un 19. febr. no pl. 10—18, no 20. — 23. febr. no pl. 15 — 19. Izstādē piedalās pāri par 20 jauno mākslinieku un fotografu ar 40 darbiem, to vidū Vilnis Lucis no Vankuveras un Jānis Šteins no Jukonas. Izstādi organizē Uldis Gailis un Ilze Bertuša-Lapsa.

17. februārī pl. 22 Latviešu namā paredzēts „Iesildīšanās vakars" iebraucējiem un vietējiem omulīgā vidē. Piedalīšanās 2 dol., LNJAK biedriem 1 dol. Skaņu lenšu mūzika. Vakaru organizē Mārtiņš Zilvers. Sestdien, 18. februārī, volejbola sacensības Toronto kausa izcīņai, piedaloties vīriešu un sieviešu komandām, kas sacentīsies divās skolās: Martingrove kolledžā, 50 Winterton Dr. Etobicoke un Westway vidusskolā, 10 Denfield St., Etobicoke. Tuvāka informācija M. Lorbergam jun., tālr. 233-0846. Tajā pašā dienā no pl. 9—18 daiļamatnieku tirdziņš un izstāde Ramada Inn telpās, kas turpināsies svētdien, 19. febr., no pl. 10—15. Turpat atradīsies informācijas centrs, kafejnīca un satikšanās vieta. Varēs iegādāties jaunatnes žurnālus, skaņu plates u. c.

Sestdien, pl. 17 Sv. Andreja baznīcā Jauno mākslinieku koncerts, piedaloties Bostonas mūzikāli vokālam ansamblim „Putna piens". Pēteŗa Aldiņa vadībā, Ilzei Akerbergai (ērģeles), Margitai Upeniecei (arpa), solistei Anitai Rubenei un pianistam Pēterim Zariņam. Tās pašas dienas vakarā lielā balle Harmonie kluba telpās

(Turpinājums 18. lp.)

Dr. Ilgvars Spilners

Turēšanās pie savas tautas un zemes

(Nobeigums)

Sabrukums kaŗā ar ārvalstīm neliekas liela iespējamība, vismaz kaŗa iespējamību pašreiz nevar saskatīt; bez tam tā var būt ļoti iznīcīga latviešu tautai; kaŗa situācijas veidošanā vai kaŗa apstākļos trimdas latviešiem un latviešiem vispār nevar būt kāda nozīmīga loma. Tāpēc par to nav ko debatēt; jautājums ir ārpus mūsu iespējamās darbības loka.

Turpretim revolūcija Padomju savienībā ir lielāka iespējamība. Tās sagatavošanas pamatā ir psiholoģisks kaŗš, kur ieroči ir vārdi — rakstiski un mutiski. Tur trimdai ir saskatāms darbības lauks un iespējas.

Revolūcijai zemi sagatavo ilgtermiņa apstākļi, kā slikta ekonomiska situācija, stipra neapmierinātība, intelliektuālā rūgšana, pastāvoši draudi, bailes, nepopulāra un patvarīga valdība un kāda nozīmīga un stipra vadoša grupa valsts struktūrā, kas grib pārmaiņas (Laužu masas tikpat kā nekad neizvēd sekmīgas revolūcijas; tām nāk vadība no augšējiem slāņiem.). Šādi ilgtermiņa apstākļi revolūcijai Padomju savienībā jau pastāv.

Taču, lai revolūciju uzdegtu, ir jāpiepildās arī īstermiņa apstākļiem. Tie ir plašas cerības uz iespējamu stāvokļa uzlabošanos vistuvākajā nākotnē un populārs revolūcionārs vadītājs, kas drosmīgs un ar labu laika izjūtu. Šādi īstermiņa apstākļi Padomju savienībā pašreiz nepastāv, bet to izveidošanai nevajaga daudz laika.

Mēs nevēlamies, lai revolūcija sāktos Latvijā, bet gan, lai latvieši mācētu izmantot radošas situācijas Padomju savienības uzbrukuma laikā.

Visai latviešu trimdas politiskai domāšanai un darbošanai ir jābūt ar revolūcionāru pieeju. Lai būtu kur būdami un ko arī nedarītu — vienmēr jādarbojas mērķtiecīgi — arī visos sakaros, ieskaitot kultūras sakarus ar Latviju. Mums nav jāieņem it kā ministru vai ģenerāļu lomas, jo mums nav ne padotie, ne leitnanti, ne karavīri. Mums var būt tikai līdzcīnītāji ar dažādiem pienākumiem un uzdevumiem.

Revolūcionārs neprasīs pirmā kārtā, ko, piemēram, tā saucamā, kultūras sakaru komiteja varētu izdarīt mūsu sabiedrības jaukšanai. Viņš nomās, kā trimdas attiecības ar tā saucamo kultūras sakaru komiteju ir izmantojamas, lai veicinātu intellektuālu rūgšanu okupētajā Latvijā. Tāpēc pirmais jautājums nav, ko viņi var izdarīt, bet gan, ko mēs gribam un varam panākt.

ALA kongress Čikagā uzdeva valdei apskatīt kultūras sakaru jautājumu un dot ieteikumus. Apskatīsim dažādas pieejas tā saucamos kultūras sakaros, kas iespējamas un kādi varētu būt sagaidāmie rezultāti.

1) Tā saucamie kultūras sakari pilnīgā pašplūsmē šinī pusē, kur atsevišķi cilvēki vai mazas grupas darbojas uz savu roku, bet stingri vadīti no padomju režīma puses. Trimdas sabiedrības locekļi darbojas bez jebkādas mērķtiecības un aktīvā sabiedrība sadalās protestētājos un kultūras sarīkojumu apmeklētājos. Sabiedrībā aug savstarpējie strīdi. Kultūras sakaru komitejas devums tiek pieņemts bez lielākas kritikas un izlases. Mūsu pusē pastāv mērķtiecīgas politikas trūkums, jo sabiedrības vadība neieņem viedokli.

2) Otra iespējamība ir kultūras sakaru pilnīga noraidīšana visās formās. Rezultātā sabiedrība polārizējas vairāk nekā pirmajā iespējamībā. Mūsu politiskā aktivitāte pilnīgi atmet revolūcionāras pieejas iespējamības.

3) Selektīvi un kondicionāli kultūras sakari. Tie vadās no pieejas, ka viss, ko piedāvā, nav jāpieņem; pat zināmas lietas ir pilnīgi jānoraida; zināmi cilvēki ir jādeklarē par nepieņemamiem; turpretim labs un nacionāls devums, kā arī mākslinieciski devums ir jānovērtē pozitīvi. Sabiedrības vadība nedod absolūtus nosacījumus, bet gan ieteikumus sabiedrībai un sniedz darbu un apciemotāju iespējami objektīvu izvērtējumu iespējami ātrā laikā. Tanī pašā laikā ir jāatzīst fakts, ka režīma funkcionāriem nav nekādas noteikšanas svarīgākos kultūras sakaru jautājumos. Tos visus nosaka Makava. Šāda pieeja ilgtermiņa apstākļos dotu mūsu iekšējā saspīlējuma samazināšanos; situācija attīsta mūsu politisko domāšanu un darbošanos efektīgam nākotnes veikumam, revolūcionārā stilā.

Abpusējus kultūras sakarus var pieprasīt tikai caur valdībām, piemēram, Vašingtonā un Maskavā. Latviešiem noteikšana nav; tie tikai var manevrēt dotajos apstākļos. Rīga gan izrauga cilvēkus, kas, vispārējo Maskavas notikumu ietvaros, var kaut kur tikt un kaut ko darīt.

Tā kā visas situācijas, sevišķi kontaktus ar latviešiem okupētajā Latvijā, ir jāizmanto politiski mērķtiecīgi, tad jāapskata iespējamie motīvējumi kā no vienas, tā otras puses.

No okupētās Latvijas puses kultūras sakaru darbību izraisa:

1) Oficiālā padomju politika, kuŗas nolūks ir panākt —

a) padomju režīma akceptēšanu Latvijā kā paliekamu un negrozāmu stāvokli,

b) kontaktu nodibināšanu ar cilvēkiem, ko padomju vara var vajadzības gadījumā politiski izmantot.

2) Neoficiālas cilvēcīgas intereses, kā:

a) iespējamība apciemot ārzemes, kas ir speciāla privilēģija,

b) parādīt savas spējas ārzemēs, arī trimdas latviešiem; latviskās intereses,

c) dažādi materiāli labumi.

No trimdas puses kultūras sakaru darbība izraisa:

1) Kultūrāla interese par latviešu veikumiem okupētajā Latvijā; latviskās intereses; jaunatnei latviskās identitātes meklēšana,

2) Ziņkārība redzēt un baudīt „aizliegtu" augli,

3) Mākslinieku un rakstnieku interese darboties latviskā vidē un pēc iespējas sasniegt ar savu devumu latviešus okupētajā Latvijā.

4) Ar šejienes dzīves parādīšanu ietekmēt apciemotājus pret padomju režīmu un tā vājo devumu,

5) Atsevišķos retos gadījumos izveidot materiāli orientētus pasākumus,

6) Ļoti retos gadījumos palīdzēt padoomju režīmam gūt ideoloģisko atbalstu.

Visiem šiem motivējumiem var būt zināma mijiedarbība, kuŗas rezultātā arī var izveidoties dažādi citi uzskati un darbības.

Mūsu politiskai pieejai ir jābūt tādai, lai izveidotos uzskati, kas stiprina latviešu tautu.

Kultūras sakaru komitejai uzdotais politiskais uzdevums ir jaukt latviešu trimdas dzīves aktivitātes. To visvieglāk var panākt, diskreditējot trimdas darbiniekus, kas ieliek visvairāk savu personīgo pūļu, talantu un līdzekļu sabiedrības darbā. Ja trimdas dzīvē var radīt šaubas par tiem, kas ir darījuši visvairāk, lai stiprinātu latviešu sabiedrību, tad padomju mērķis ir sasniegts. Šī diskreditēšanas metodes izpildīšanā padomju režīms rēķinās arī ar apzinīgu un neapzinīgu dažu trimdas latviešu līdzdarbošanos diskreditēšanas darbā.

Revolūcionārā pieeja politiskā darbā ir riskanta, un mūsu sabiedrība nav uz to sagatavota. Pat sabiedrības vadība nav uz to gatava. Taču racionāli un bez emocionāliisma, apsverot mūsu tautas situāciju, citas darbības iespējas nav. Tauta dzīvos tikai, ja riskēs, bet ar apdomu; ja latviskā apziņa un kopapziņa dominēs pāri citiem apsvērumiem.

Dr. Ilgvars Spilners

Diriģents Alberts Jērums, kas tagad aizsaukts aizsaulē, vada Anglijas latviešu dziedātāju kori Straumēnos. Foto: H. Blezūrs

Māc. J. Šmits runās 18. novembŗa sarīkojumā

LNAK valdes ierosmē 1. februārī Latviešu namā pulcējās Toronto latviešu vadošo organizāciju un draudžu pārstāvji, lai ievadītu priekšdarbus Latvijas 60 gadu valstssvētku atceres sarīkojumam. Sanāksmi vadīja LNAK valdes priekšsēdis T. Kronbergs. Viņš arī norādīja, ka LNAK valde šogad iecerējusi rīkot plašāku pieņemšanu, uzaicinot vairākus valdības un pilsētas pašvaldības pārstāvjus. Pieņemšana varētu notikt kādā no labākām Toronto viesnīcām, jo latviešu sabiedriskās telpas būs par mazām.

Pieņemšana būtu 18. novembŗa vakarā, bet svētdien, 19. novembrī, rīkotu valstssvētku aktu ar vokāli mūzikālu programmu. Par sarīkojuma vietu izvēlējās Toronto universitātes aulu, kuŗā 18. novembŗa sarīkojums notika jau pagājušā gadā. Vienojās aktu sākt agrāk. Sv. Jāņa draudzes priekšnieks J. Koncis ierosināja pirms sarīkojuma draudžu kopēju dievkalpojumu. Draudžu pārstāvji pieņemto viedokli saskaņos savās draudzēs.

Vienprātīgi vienojās par svētku akta galveno runātāju aicināt mācītāju Jāni Šmitu, kas pirms diviem gadiem izkļuva no okupētās Latvijas. Sēdes laikā izdevās telefoniski sazināties ar mācītāju J. Šmitu Vankuverā, kas ierosinājumu akceptēja. Alma Ozoliņa no Pensionāru apvienības izteica vēlēšanos redzēt apvienotu kori un dzerdēt atskaņojumā kantāti Tēvijai. Valda Zobena (Gaujas gaidu vienība) savukārt ierosināja piesaistīt programmā Toronto latviešu jaunos skaņražus un vokālistus.

Programmas izstrādāšanai izraudzīja komisiju: Almu Ozoliņu, Birutu Senkēviču (LPB Kanadas kopa) un J. Grodni (LNAK).

Rīcības komitejas priekšsēža pienākumus uzņēmās T. Kronbergs. Vicepriekšsēža amatiem izraudzīja J. Ozolu (TLB sestdienas skola) un V. Vāgneru (Sv. Andreja ev. lut. draudze), par sekretāru DV Toronto nod. pārstāvi O. Kļavenieku un kasieri — katoļu vienības priekšnieku V. Miklašēvicu (abi līdzšinējie), par kasieŗa palīgu A. Ozoliņu, sarīkojuma administrātoru R. Rozi, kas šo amatu veicis jau ilgus gadus.

V. Miklašēvics ziņoja, ka rīcības komitejas kasē pašreiz 1995 dol.. Rīcības komiteja ieskatīja, ka revīzijas komisijas pienākumi uzticami LNAK revīzijas komisijai. Sēdē vēl piedalījās O. Indzers (Koncertapvienība), L. Ozols (TLB), O. Lepše (Austrumu ev. lut. draudze), N. Goba (Korporāciju kopa) un E. Tauriņš (Sv. Jāņa ev. lut. draudze). Nākošo rīcības komitejas sēdi paredzēja 5. aprīlī.

O. K.

ASTRAS apgādā iznākusi jauna grāmata

VELTIJUMS Dr. Zentai Mauriņai

80 g. dz. dienā

Cena $12.00. Dabūjama latv. grāmatnīcās vai Astras apgādā. Astras apgāds C/o Mrs. A. Tichovskis P.O. Box 365, Postal St. D. Toronto, Ont. M6P 3J9. Fel. (416) 767-1334.

Turpat pasūtināma arī grāmata Bīskapa Jāzepa Rancāna RAKSTU IZLASE, cena $12.50. Vēl ir krājumā dažas agrāk izdotās Astras grāmatas.

Vērojumi okupētajā Latvijā

VILTOTA KR. VALDEMĀRA BIOGRAFIJA

Ja mūsu okupētās dzimtenes apmeklētāji, kam gan tikai dažās vietās atļauts pēc pašu izvēles brīvi kustēties, patur acis vaļā, tad var pārvest dažu visai raksturīgu ziņu:

Kuģniecības mūzejā Ainažos līdzās Kr. Valdemāra krūšutēlam uz sienas ir raksts ar tekstu latviešu, igauņu un krievu valodā. Latviskis teksts šāds:

"Kr. Valdemārs (1825.20.XI — 1891.7.XI) izcils Krievijas sabiedrisks darbinieks, dedzīgs feodālisma apkarotājs, publicists, jaunlatviešu kustības ideologs, ievērojamais jūras kuģniecības popularizētājs un pirmais praktisko pasākumu veicējs demokratiska tipa jūrskolu organizēšanā Krievijā."

To lasot ikviens nacionāls latvietis būs smagi apvainots savā tautiskajā izjūtā. Apvainots justos arī Kr. Valdemārs pats. Lai gan, tā laika apstākļu spiests, viņš sadarbojās ar slavofiļiem, tomēr jau studenta gados Tērbatā savai virzītkartei bija pierakstījis vārdu "Latvis". Latviešu tautai viņš palika uzticīgs līdz mūža galam. Viņš taču izdeva Pēterburgas Avīzes un noteica to nacionāli latvisko virzienu; viņa ierosmē atvēra pirmo latviešu jūrskolu Ainažos 1864. gadā ar latviešu mācības valodu, un kā Krievijas kuģniecības biedrības sekretārs rūpējās vēl par 8 citu latviešu jūrskolu atvēršanu Latvijā, par kuģu būvniecību Latvijas jūrmalā u.t.t. Un par to visu ne vārda viņa pieminas plāksnē, kas uzstādīta Latvijā. Tanī viņš tikai "izcils Krievijas sabiedrisks darbinieks". Pieminēts gan arī kā jaunlatviešu kustības ideologs, bet noklusēta tā nacionālā ievirze.

Pa ceļam no Ainažiem Vidzemes jūrmalas zvejnieku apdzīvotā vietā, netālu no Saulkrastiem, ir vidusskola. Skolas gaiteņa sienas ir bagātīgi nosegtas ar plakātiem un "ziņām". Bez politiskas tendences var redzēt tikai zīmītes par koļa mēģinājumiem vai notikumiem sportā. Viss lielais plakātu klāsts ir ar marksistiskās audzināšanas un politiskās indoktrinācijas tendenci: "Uz Oktobŗa zemi!" — "Mirdzi kā sarkanā zvaigzne!" un līdzīgiem.

Skolas direktors ar aizrautību stāsta par skolas sasniegumiem, gan ne tik izcilām sekmēm krievu valodas apgūšanā, kaut gan to intensīvi mācot klases stundās. Lielāki panākumi esot novēroti, ja skolā ir paralēlas krievu plūsmas (klases ar krievu mācības valodu). "Cerams, ka stāvoklis nākotnē uzlabosies," nobeidz direktors.

Klausītājiem tomēr nav izprotams, vai stāvoklis uzlabosies šinī skolā ar krievu plūsmu ievešanu, vai mitēses skolēnu klusā opozicija uzspiestās krievu valodas mācībai. Bet varbūt direktoram tikai iegūlies atmiņā šis bieži atkārtotais teiciens, kas tik labi saskan ar "brālīgo tautu" vadoņu plāniem...

No vietējai satiksmei paredzētā Vnūkovo lidlauka pie Maskavas pusotras stundas lidojumā var sasniegt Rīgu. Rīgai un tāpat pārējo Baltijas valstu galvaspilsētām „nav uzticības", lai ceļotāji no ārzemēm varētu lidot tieši turp. Maskavai vai Ļeņingradai vispirms jāredz iebraucēji, lai tad tie varētu turpināt ceļu uz citām vietām. Tā, lai nokļūtu Rīgā no Kopenhagenas, ir jālido aptuveni pāri Rīgai un tad vēl otru tikpat garu gabalu līdz Maskavai, lai tad no Maskavas lidotu atpakaļ uz Rīgu. (Līdzīgi arī, ja Maskavas vietā jālido caur Ļeņingradu). — Lidojot ārpus Pad. savienības, jālieto starptautiskais Šeremetjeva lidlauks. No pilsētas ceļā uz šo lidlauku, redzama jauna autoceļa būve, sakarā ar 1980.g. Olimpiadu Maskavā. Ceļu būvē kāda Rietumvācijas firma. No šī jaunā ceļa varēs redzēt betonā veidotu pieminekli — kaŗa frontēs lietotu aizsprostu (žogu) izskatā, kur esot apturētas vācu armijas tanku kolonnas otrā pasaules kaŗa laikā (apm. 20 klm. no Maskavas centra).

Arī Tallinas šoseja no Rīgas tiek paplašināta sakarā ar Olimpiadas sacensībām Igaunijas jūrmalā. Tallinas šoseja Latvijā iet gar Vidzemes jūrmalu (Saulkrastiem un Ainažiem). Pirmā apdzīvotā vieta Igaunijas pusē ir Ikla ar ielu uzrakstiem tikai igauņu valodā.

Braucot Inturista autobusā pa Maskavas ielām, gadās redzēt vērā ņemamu skatu, ka ielu aptīrītāja sieviete ar sentēgaŗo zaru slotu cītīgi strādā pašā Kremļa tuvumā. Tā "visbrīvākā" sieviete, "visattīstītākā sociālisma valstī pasaulē" jau agri no rīta strādā ielu aptīrīšanas darbu. "Sapuvušā kapitālisma" zemēs šo darbu vēl veic vīrieši ar ielu aptīrīšanas mašīnām.

Patiesu informāciju (statistikas datus, braucamo ceļu kartes u.c.) par vietējiem apstākļiem ir tikpat kā neiespējami iegūt. Jautājot pēc iemesliem, atbildes ir izvairīgas un ar dažādām blakus apstākļu motivācijām. Tik daudz ir visādu "noslēpumu", ieskaitot telefona abonentu sarakstus. Informācija šķietami ir tik spēcīgs ierocis, ka to slēpj un pārstrādā tā, lai tā derētu Maskavas nolūkiem. Rīgā var iegūt tikai šādu "apstrādātu" informāciju. Kāds tūrists teicās redzējis Rīgas telefona abonentu sarakstu, iespiestu 1968. gadā, bet tauta par tik "slepenām" grāmatām maz ko zina.

Ja kādam ir bijusi laime ieskatīties Rītprūsijai atšķeltā Kēnigsbergas (tagad Kaļingradas) apgabala ceļu kartē, tas redzēs, cik ļoti pārkrievināti ir visi vāciskie vietvārdi: Gvardeisk, Bagrationovsk, Dolgorūkovo, Gurjevsk, Svetlyj uc. Neviena no agrākajiem vācu vietvārdiem! Arī pats Kaļingradas apgabals pievienots lielajai PSRS territorijai kā "oblastj" (apgabals), ne kā atsevišķa "brālīgā" republika. Tiešu robežu ar pamatterritoriju gan nav, jo starpā ir Lietuva un Baltkrievija (varbūt tikai pagaidām?).

Viens otrs no izsūtītajiem piedzīvojis atbrīvošanu no Gulāga vergu darba nometnēm un atgriezies dzimtenē, bet tādu nav daudz, salīdzinot ar "represēto aizvesto skaitu, jo dažu nometņu iedzīvotāji, sevišķi polārajos apgabalos, ir tikpat kā visi izmērdēti badā un salā vai nomocīti necilvēcīgos darba apstākļos.

Daži atbrīvotie saņem arī niecīgu pensiju, bet citiem paskaidrots, ka viņi pensiju nevarot saņemt, jo neesot "rehabilitēti" un rehabilitēt nevarot, jo "jūs neesat sodīts' (!). Mums te liktos, ka pārpratums būtu jānoskaidro, un viss būtu kārtībā, bet noraidītie cietēji klusē, jo taisnību meklējot, ir gadījies, ka vēl palikuši kādi "pārkāpumi" neiztiesāti, par ko nu jāsaņem sods...

Rīgas apmeklētājiem kā rituālais pienākums ir bij. Salaspils koncentrācijas nometnes vietā ierīkotās piemiņas vietas apmeklēšana. Skulptūras un cisa „memoriālā" izbūve ir vērienīga un uz skatītāju atstāj dziļu iespaidu, ja nav taupīts ne tērauds, ne betons, ne marmors. Ja rietumu pasaulē par līdzīgām vietām runā kā par Hitlera Vācijas ierīkotām žīdu tautības iznīcināšanas vietām, tad šeit žīdu tautības vārds pavisam pazudis, dodot vietu vārdam "padomju pilsonis." Var domāt, ka kādu daļu no Staļina un Hitlera sadarbības līguma gara arī Brežņeva imperija vēl tagad pūlas pildīt...

Rīgā dzirdēta dzēlīga asprātība pret svešiniekiem — ienācējiem un apspiedējiem:

Kāds izlicis zīmi, ka pārdodams labs dzinējsuns. Otrā dienā bijusi atbilde uz zīmītes: "Pērku, ja dzen līdz Zilupei."

J. Kr.

ZIEMAS FRAGMENTS

Foto: Aleksandrs Kalniņš

Visām organizācijām, Latviešu nama Toronto akciju turētājām

1978. gada 12. februārī plkst. 15.00 Latviešu namā Toronto notiks ārkārtas pilnsapulce, lai Centra plānošanas komiteja sabiedrību informētu par radušos iespēju iegūt jaunu centru (namu). Nams atrodas 4 Credit Union Dr. (Ontario Credit Union nams), Eglinton E. dienvidu pusē un Credit Union Drive stūŗa, austrumos no Don Valley Parkway.

Pirms minētās sapulces valde lūdz akciju turētājas organizācijas sasaukt savu akcionāru sapulcēs, lai uzzinātu viņu domas par šāda īpašuma iegādi, kā arī izraudzīt pārstāvi sapulcei, kas būs tiesīgs balsot pārstāvētās organizācijas vārdā.

Darba seka:

1. Akciju turētāju reģistrēšana.
2. Centra izveidošanas komitejas ziņojumi.
3. Rezolūcija par nama iegādi.
4. Jautājumi, kas attiecas uz augšminēto namu.

Sapulcē apskatāmos jautājumus un priekšlikumus lūdzam iesniegt rakstveidā.

1978. g. 19. janvārī

E. Baumanis,
Latviešu nama Toronto valdes priekšsēdis

Šīkās ziņas

★ ASV ārlietu ministrija 19. janvārī paziņoja, ka izraida no ASV par "nepiedienīgām izdarībām" kādu Pad. sav. tirdzniecības misijas darbinieku Vašingtonā. Maskava par to tūlīt atspēlējusies, savukārt izraidot no Pad. savienības ASV vēstniecības Maskavā pirmo sekretāru Donaldu Kuršu, kas tur kārtojis tirdzniecības sakaru jautājumus, nekādās citās rosmēs nav bijis iesaistīts un pēc ārlietu ministrijas paskaidrojuma esot bijis Maskavas atmaksas upuris par izraidīto padomju aģentu. Pēdējo vārdu pagaidām paturējusi Vasingtona, par Kurša izraidīšanu savukārt izraidot no ASV kādu līdzīga ranga krievu diplomātu. Izraidīto 2 krievu vārdi un viņu pārkāpumi nav pateikti, bet tos attiecina uz mēģinājumiem iesaistīt padomju spiegu tīklā amerikāņus, kuŗi par to ziņojuši uzraudzības iestādēm. Tā esot parasta parādība: līdzko amerikāņi izraida kādu krievu diplomātu, maskavieši dara to pašu.

★ "Vides akcijas" (Environment Action) organizetāji, kas prasa ASV aizliegt ražot skārdenes un pudeles, kas pēc padzērienu iztukšošanas aizmetamas prom un piesārņo vidi, aicina tādas piesūtīt Baltajam namam, kā mudinājumu valdībai kaut ko pasākt šajā jautājumā. Arodbiedrības un rūpnieki šādiem ierobežojumiem pretojas, jo tad tūkstoši zaudēšot darbu. Pēdējo nedēļu laikā Vašingonā piegādatas jau 15.000 tukšas skārdenes un pudeles. Oregonas senātors Hatfīlds jau ierosinājis īpašu valdības komisiju šī jautājuma noskaidrošanai. Tas liek pārdomāt: ja grupa cīnītāju pret vides piesārņošanu spēj panākt desmittūkstošu tukšu skārdeņu piesūtīšanu valdībai, lai vērstu tās uzmanību uz šo problēmu, kādēļ gan mums neveicas panākt pāris tūkstošu vēstuļu piesūtīšanu likumdevējiem pacelt balsi par okupantu izvākšanos no Baltijas telpas?

★ Padomju arodsavienības dienas laikraksts Trud 13. janvārī ziņoja, ka Maskavā tiesa sodījusi ar nāves sodu nošaujot pilsētas atkritumu savākšanas auto šoferi Valentīnu Šimko par to, ka smagā auto vadītājs piedzēries, iedrāzies maskaviešu bariņā, kas gaidījis autobusu, nogalinādams astoņus no tiem. Tā kā vainīgajam jau agrāk bijušas līdzīgas nepatikšanas, kam darba vieta Mežgortrans nav veltījusi uzmanību, valsts un kompartija sodījusi arī viņa priekšniecību.

★ Padomju savienības rietumos, Baltkrievijā, no 6-10. februārim notiks plašāki karaspēka manevri. Armijas komandieris paziņojis ASV vēstniecībai Maskavā lai sūta uz manevriem divus amerikāņu novērotājus. (vgs)

Bostonas DV apv. bibliotēkai 20 gadu

DV Bostonas apv. bibliotēka nodibinājās, kad 1957. gadā Bostonā DV apvienība nopirka bijušo Bostonas latv. strādnieku biedrības namu kopā ar plašo bibliotēku, kas bija dibināta 1893. gadā. Starp grāmatām atradās daudz vērtīgu un vēsturisku eksemplāru. Bibliotēkā atradās ap 2000 grāmatu un žurnālu.

Bibliotēku apņēmās sakārtot Bostonas akadēmiskā kopa A. Rubeņa vadībā, bet darbu nepabeidza. 1966. gadā DV apvienības valde uzaicināja par bibliotēkāru Reinholdu Lāci, kas bija pensionārs. Nepilna gada laikā visas grāmatas bija iesietas un salabotas. Nama bēniņos vēl atradās ap 1000 grāmatu, pa lielākai daļai Gulbja Universālās bibliotēkas izdevumi. Bibliotēkā glabājās vārdnīcas, katalogi, angļu valodas mācību grāmatas, latviešu rakstnieku darbi un to tulkojumi: Aronu Matīsa, Andreja Pumpura, Augusta Deglava, Lautenbacha - Jūsmiņa, Māteru Juŗa, Zeiboltu Jēkaba, Raiņa, Aspazijas un ritu rakstnieku darbi no pag. gadu simteņa beigām, tāpat žurnāli Rota, Austrums, Mājas Viesis, Domas, Druva, Jaunības Tekas, Sēta - Daba - Pasaule u. c., arī ap 50 vecu kalendāru, populāri zinātniski raksti, arī pa lielākai daļai no pag. gadu simteņa un sociālfilozofiski raksti un brošūras, izdoti 1905. g. Latvijā, Krievijā un ASV.

Pēc DV bibliotēkas nodibināšanās arī tautieši sāka ziedot grāmatas. Arī bibliotēkāram R. Lācim palaimējās no vairākiem veclatviešiem iegūt ziedojumus bibliotēkai. Tā ieguva vairāku simtu grāmatu, kas bija izdotas Latvijas neatkarības laikā, vairāk gan t. s. vieglo literātūru, kā Kurts - Māleres Bebutovas un Vollesa romānus. Pēc nama pārdošanas bibliotēkas grāmatas nācās novietot pie DV apv. biedriem, kamēr DV apvienības valdei un bibliotēkai izdevās novietoties Bostonas trimdas draudzes nama pagraba telpās.

Pa šiem 20 pastāvēšanas gadiem tautieši bija ziedojuši bibliotēkai vairāk nekā 1500 grāmatu un žurnālu. Ar DV ASV valdes pabalstu iegādātas arī 800 jaunas grāmatas un žurnāli. Pašlaik bibliotēkā pāri par 4500 grāmatu un žurnālu. 1977. gadā bibliotēku apmeklējuši ap 70 grāmatu lasītāju, saņemot lasīšanai 1000 grāmatu un žurnālu.

Bibliotēkā tagad atrodas ap 80 proc. no trimdas izdevumiem.

Sākuma gados bibliotēka apmainījās ar dubulteksemplāriem ar citām bibliotēkām, kā Melburnas latv. bibliotēku Austrālijā un Čikagas latv. biedrības bibliotēku; pārdoti dubultnieki Kanadas DV bibliotēkai, kā arī Filadelfijas Brīvo latv. biedrības bibliotēkai. Vecās un reti atrodamās grāmatas un žurnāli, kā arī publikācijas bija izstādītas ALA rīkotajās 1970. g. Kultūras dienās Bostonā, tāpat DV apvienības bazāros. Bibliotēku pārzina Reinholds Lācis ar palīgu Artūru Nerieti.

Olģerts Liepiņš

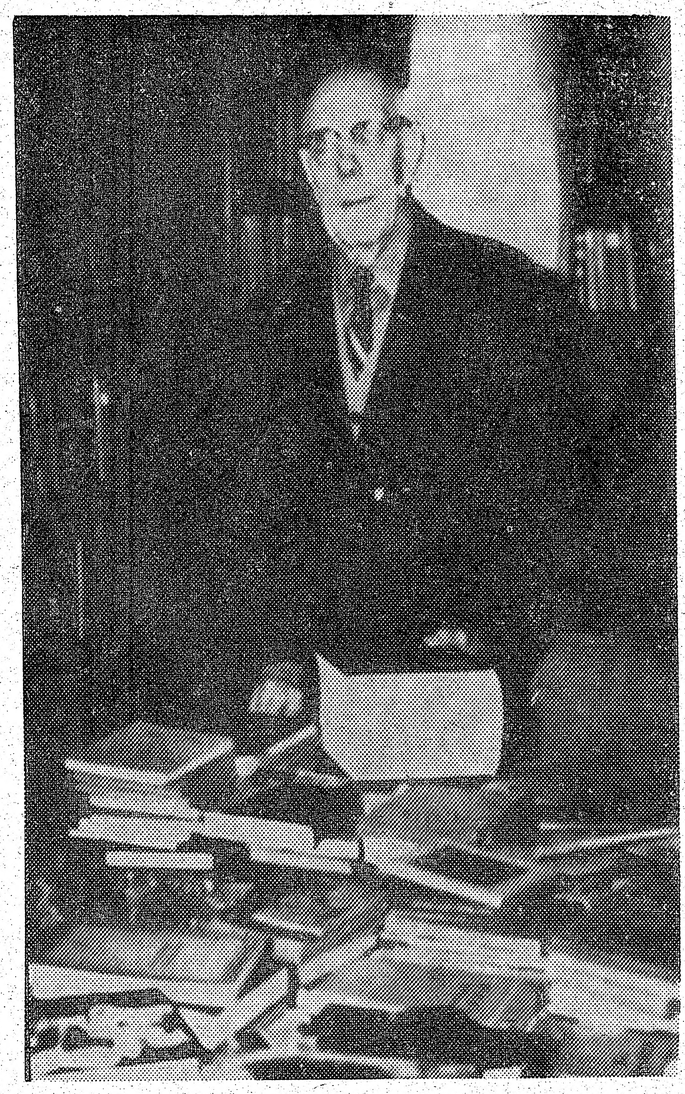

Bostonas DV bibliotēkārs Reinholds Lācis ar Glika bībeles jauniespiedumu. Foto: O. Akmentiņš

Vai Maskava cenzēs rietumu raidījumus?

Vienīgā iespēja apspiestajiem miljoniem viņpus dzelzs aizkara uzzināt par dzīvi un norisēm brīvajā pasaulē ir Brīvās Eiropas un Brīvības radio raidījumi. Šie abi raidītāji noraida ziņas un vēstījumus uz Pad. savienību 980 stundas nedēļā, 16 dažādās (arī baltiešu) valodās. Bez tam jau 27 gadus notiek īpaši raidījumi 6 valodās uz piecām Kremļa satelītvalstīm Austrumeiropā — Poliju, Čechoslovakiju, Ungāriju un Bulgāriju. Abi amerikāņu raidītāji pakļauti starptautiskai radio aģentūrai, kas padota tieši ASV valdībai un kongresam, kas tai dod līdzekļus. To vada Džēms Gronouskis, kas ir šīs aģentūras padomes priekšsēdis.

Protams, ka Kremlim un tā kiparīņiem šie raidījumi gaužām derdzas, un vēl nesen Belgradas konferencē komūnistu bloks asi vērsās pret tiem, apzīmējot tos par vienvienīgu „melu propagandu", kas graujot Eiropas sadarbību un drošību.

Gronouskis jau iesniedzis ASV prezidentam Kārteram darbības pārskatu, kuŗā paziņots, ka International Broadcasting principā pievienojas atļaut Pad. savienībai un tai pakļauto Austrumeiropas komūnistisko zemju pārstāvjiem Radio Free Europe un Radio Liberty raidījumos sniegt savus paskaidrojumus un atsaukumus jautājumos, kas „nepareizi izziņoti" ēterī. Citiem vārdiem — ASV valdības radio staciju raidījumos drīzumā var atskanēt komūnistu aktīvistu un propagandistu balsis!

Brīvās pasaules idejām, kas jau tagad šajos raidījumos pavīd visai uzmanīgi, tikai starp rindām, būs pienācis gals un beigu vārdu dabūs marksismaļeņinisma dialektiskā materiālisma teorijas sludinātāji. Lai tikai atceramies, ar kādu patošu un dzēlīgu sarkasmu Belgradas konferencē padomju sūtnis Voroncevs agresīvi atbildēja ASV senātoram Dolem, kas savā runā par cilvēka tiesībām viņpus dzelzs aizkara pieminēja arī Baltijas valstis un ka to iekļaušana komūnistu vergu kolosā netiek atzīta. Maskavieši pēc tam vēl sarīkoja īpašu preses konferenci, lai amerikāņus šinī jautājumu „sasistu lupatās".

Nav vajadzīga fantazija, lai iztēlotu, kas notiks Free Europe un Liberty raidījumos, ja „patiesības" vārdā tur pie mikrofona pielaidīs komūnistus! Patiešām kļūst žēl Brīvības raidītāja latviešu daļas vadītāja kollēgas mag. iur. V. Skultāna, kuŗam, ja minētais izkārtotos pēc maskaviešu prasībām, savās ziņās uz okupēto Latviju nāksies pie mikrofona sastapties ar kādu kompartijnieku, kas tās tad atsauks kā „trimdas mēslainē izmesto fašistu" un amerikāņu kapitālistu saltus melus. Vai tad vienkāršāk nebūtu, ja Baltais nams uzdotu, lai visus raidāmos tekstus iepriekš uz vietas nodod kādam Kremļa aģentam izcenzēšanai?

Jauni sarkani ziediņi acīm redzot briest Kārtera naivitātes siltumnīcā. To augliši, ja tie ienāksies, mums visiem būs gaužam rūgti, ja laikus nesacelsim traci, izmantojot mums simpatiskos kongresa locekļus, pirms vēl Radio aģentūras priekšsēža Gronouska iztapīgais ziņojums tiek oficiāli publicēts.

(Vgs)

Laikraksts

LATVIJA

AMERIKĀ

atsevišķus numurus var pirkt Toronto latviešu veikalos un DV grāmatnīcā

491 College St.

kā arī spiestuvē.

SV. ANDREJA BAZNĪCAS ZĀLĒ

1978. gada 19. februārī plkst. 17.00

LATVIEŠU KOMPONISTU un TAUTASDZIESMU

KONCERTS

INGEBORGA BIRNE-VEINBERGA — soprāns

MARTHA MacVICAR — soprāns

JURIS CIRULS — baritons

Pie klavierēm — Fanny Levitan

Ieejas maksa $4.00, pensionāriem $2.50.

skolniekiem ieeja brīva.

Ne tikai dziesmu, bet arī rikotāju karš

VAI DZIESMU SVĒTKUS TORONTO PĀRCELS UZ CITU LAIKU?

Rietumkrasta dziesmu svētkus nolemts rīkot nākošā gada jūlija sākumā Sanfrancisko. To sarīkošanai jau vairāk nekā gadu darbojas rīcības komiteja Justa Karlsona vadībā. Ir aizrunātas viesnīcas, zāle kopkoŗa koncertam, tautas deju lieluzvedumam un veikti citi nepieciešamie priekšdarbu.

Tagad gandrīz nepārvaramas grūtības radušās sakarā ar tanī pašā gadā, Jāņu nedēļā, iecerētām pasaules brīvo latviešu dziesmu dienām Zviedrijā, Gotlandes salā.

Rīcības komitejas un organizāciju darbinieku 21. janvāŗa sanāksmē rīcības komitejas priekšsēdis J. Karlsons ziņoja, ka PBLA priekšsēdis I. Spilners un Gotlandes svētku rīcības komitejas pārstāvis ASV G. Meierovics lūguši katrā ziņā dziesmu svētku rīkošanu pārcelt uz kādu citu gadu. G. Meierovics tālruņa sarunā norādījis, ka PBLA esot pat ar mieru vajadzības gadījumā segt ap 1000 dol. zaudējumus, ja tādi rastos, laužot līgumus par telpām.

Sanāksmes dalībnieki pārrunāja radušos situāciju un atzina, ka Sanfrancisko dziesmu svētki nekādā veidā nedrīkstētu būt kā atsevišķa balss, kad visas pasaules brīvie latvieši simboliski grib „celt dziesmu tiltu pāri jūŗai" ar kopēju balsi no Gotlandes salas uz okupēto Latviju. Problēmu tomēr ir daudz, jo pārceļot dziesmu svētkus uz 1980. g., tie sakrīt vienā laikā ar Kanadas latviešu dziesmu svētkiem Toronto. Atliekot svētku rīkošanu uz trim gadiem, 1981. g., Rietumkrasta īpatnējo apstākļu dēļ koŗu un citu ansambļu aktivitātes būs apsikušas. Tāpēc vienprātīgi vienojās, ka svētku rīkošanu nevar ilgāk atlikt kā līdz 1980. g. jūnija sākumam. Arī tad ir savas grūtības, jo tajā laikā Sanfrancisko parasti notiek daudzas konferences un sanāksmes pat starptautiskā mērogā. Tāpēc gandrīz vai vienīgā iespēja telpas plašākām sanāksmēm dabūt jūlija, Neatkarības dienas nedēļā, kad konferenču laiks apklust.

Sapulce ieteica rīcības komitejai sazināties ar Kanadas dziesmu svētku rīkotājiem, lai tie šinī nedēļas nogalē savus svētkus nerīkotu. Bija arī ierosinājums, lai PBLA uzņemas arī Sanfrancisko dziesmu svētku idejisko vadību un šos svētkus uzskata par Gotlandes dziesmu dienu atskaņām. Galīgo izlemšanu svētku sarīkošanā atstāja rīcības komitejai un Rietumkrasta dziesmu svētku padomei, kad būs noskaidroti visi apstākļi un iespējas.

T. S.

Sv. Andreja ev.-lut. draudze lūdz ierasties Latviešu ņama akciju ieguvējus, kas savas balstiesības nodevuši Sv. Andreja draudzei, uz sapulci 12. febr. pl. 12.30 baznīcas zālē. Darba seka:

Dalībnieku reģistrācija,
Ziņojums par jaunā latv. centra izveidošanu
Rezolūcija par nama iegādi
Pārstāvja vēlēšana Latviešu nama akcionāru sapulcei.

Sapulce būs pilntiesīga, neatkarīgi no ierādušos skaita.

Toronto latviešu kreditsabiedrība

491 College St., Toronto, Ont. M6G 1A5

Birojs atvērts no pirmdienas—ceturtd. no 10 rītā — 7.30 vak., piektd. no 10 rītā — 8.00 vak. Sestdienās no pl. 10 rītā līdz 1 pēcp. Vasaras brīvlaikā, no 15. jūnija līdz 15., sept., birojs sestdienās slēgts.

Tālrunis 922-2551

T. L. Kred. sav.
HAMILTONAS NODAĻA
16 Queen Street North, Hamilton, Ont. L8R 2T8

Birojs atvērts otrd. un ceturtd. no 6.30 vak.—9 vak. Tel 529-7939

T. L. Kred. sab.
LONDONAS NODAĻA
162 Huron St., London, Ont. N6A 2J4

Birojs atvērts trešd. no pl. 7—9 vak. Tel. 439-2569.

M A K S Ā

A) 8% pensionāriem par ne mazāk kā $2000.00 noguldījumu bez dzīvības apdrošinājuma, aprēķinot proc. katru mēnesi.

B) 7¾% par 1 g. termija noguldījumu ne mazāk par $1000.-.

8% par 3 g. termiņa noguldījumiem ne mazāk par $1000.-.

Procentus aprēķina par ceturkšņiem, dzīvības apdrošinājums līdz $2000.- procentuāli atkarīgs no biedra vecuma iemaksas brīdī. Naudu var izņemt pirms termiņa, maksājot 1% šodu pa izņemto summu.

9% par 3 g termiņa noguldījumu ne mazāk par $1000.- (% saņemot termiņa beigās). Dzīvības apdrošinājums ar tiem pašiem noteikumiem kā iepriekšējiem noguldījumiem.

C) 8% par 1 g. termiņa noguldījumu ne mazāk kā $2000.-.

8,5% par 3 g. termiņa noguld. ne magāk kā $1000.00.

9,25% par 5 g. termiņa noguldījumu ne mazāk par $1000.00. Procentus pieskaita vienreiz gadā bez dzīvības apdrošinājuma. Noguldījumus var izņemt tikai pēc termiņa izbeigšanās.

I Z S N I E D Z

apdrošinātus personiskus aizdevumus līdz $10.000,00, māju obligācijas līdz $75.000.

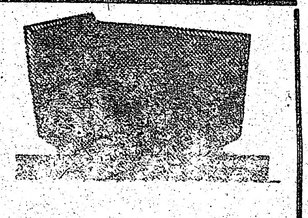

PIEMINEKĻI

487-2147, vakaros 445-2935

Kvalitātes darbs un eiropiešu mets

Īpašuma uzņēmums

YONGE MEMORIAL LTD.

2919 Yonge St., Toronto
Starp Eglinton un Davisville

Prasīt pēc E. J. Hopp

(35. turpinājums)

Latvijā bija arī savi „bulvāra izdevumi", ko Amerikā sauc par „dzelteno presi", bet pastāvēja tikai samērā īsu laiku, tāpēc nav vērts pie tiem tuvāk kavēties.

Aizkulišu vārds, kas kā nedēļas žurnāls iznāca no 1925. līdz 1934. g., vēl tagad nav aizmirsies, jo tam bija diezgan ilgs mūžs un „noteikts" saturs, kas pilnīgi atbilda nosaukumam. Pa lielākai daļai žurnālā bija viela, ko amerikāņu avīzes sauc par „gossip", tas ir, tenkām, kas saistās ar sabiedrībā pazīstamām personām, nevairoties no viņu privātās dzīves izklāstīšanas. Ja tenkas samērā nevainīgas, tad tās vairo populāritāti, un pret tām neiebilst.. Dzejnieks Jēkabsonu Kārlis bija viens no tiem, kas sevišķi vērtēja reklāmu, un bieži pats palīdzēja radīt par sevi anekdotus, izlikdamies naivāks nekā patiesībā bija. „Par mani daudz nerakstiet, katrā numurā tikai dažas rindiņas", bija Kārļa redaktoriem izteiktā vēlme.

Lielākā daļa no apskatītajiem bija rakstnieki un mākslinieki, jo daudzi, kas paši nav izsitušies līdz pazīstamam vārdam, labprāt lasa par „izredzētajiem", un tiem tīri labi patīk daži kniebieni un adatas dūrieni, ko tenku lapas redaktors veic ar lielāku vai mazāku veiklību un asprātību. Saprotams, neviens ar Aizkulisēm nepolemizēja un tur iespiesto nekad neatsauca.

Ja plāpas samērā nekaitīgas, tad šāds izdevums, objektīvi sakot, nenodara ne labu, ne ļaunu. Pavisam cita lieta, ja parādās uzbrukumi un pie tam tādos gadījumos, kad izraudzītais „upuris" nav iepriekš no izdevuma vadītājiem „atpircies". Tad jau tā ir tīrā izspiešana. Bet kas ies netīksmē tiesas durvis virināt? Prāva tiks „izpūsta" arī pārējā presē un nodarīs vēl vairāk ļauna. Amerikāņu bagātnieki pacieš, ka par tiem raksta visbriesmīgāko, tie nekad nereaģē.

Aizkulišu redaktoram un izdevējam Artūram Tupiņam bija tāda slava resp. neslava, ka no viņa varot gan atpirkties, un to tieši pieprasot. Galvot nevaru — no paša Artūra mutes tādu norādījumu neesmu dzirdējis. Viņš labprāt uzsvēra savu kādreizējo nozīmi — bijis latviešu strēlnieku aprakstītājs Pirmā pasaules kara laikā (dažu grāmatu autors) un Latvijas propagandists ārzemēs, sevišķi Francijā. Viņa dzīvesbiedre Marsella bija skolotāja Franču licejā Rīgā. Jaunākās Ziņas reiz pieprasīja, lai to atlaižot. Tupiņš mira 1952. gadā Marokā.

Tupiņš bija sabiedrojies ar tipografijas īpašnieku R. Lukstiņu kā „pušelnieks". Izdevums bija ļoti mazs, papīrs vienkāršs, tāpat apdare, citu ilustrāciju nebija kā pirmās lapas zīmējums, ko parasti pagatavoja iecienītais karikatūrists Civis-Civinskis. Dažs laikraksts par līdzstrādniekiem bija saistījis pazīstamus rakstniekus un augstākus ierēdņus, bet arī Aizkulisēm netrūka brīvprātīgu ziņotāju — anonimu, protams. Būdams žurnālists, vēl Latvijas laikā darbodamies pie Rīgas Ziņām, Tupiņš prata materiālu sašķirot un izvēlēties saistīgāko. Rītos, kad žurnāls iznāca, tas bija arī daudziem augstākiem ierēdņiem uz galda, paslepus, protams. Vecais tulkotājs un režisors Teodors Lejas-Krūmiņš atzinās: „Aizkulises pērku pastāvīgi, tā lapa ir desmit santīmu vērta". Var pieņemt, ka Tupiņš kļuva it turīgs. Metienu apmēram vērtēja uz 8 — 9000.

Bieži varēja lasīt par mākslinieku mīlas intrigām un „simpatiju" maiņām, un to, ko tagad uzskata, piemēram, Amerikā par gluži normālu informāciju: „Viņš precēsies ar jaunu aktrisi, tiklīdz dabūs šķiršanos no sievas". Toreiz to turēja par galīgi neaizkaramu privātdzīves tabū. Tad nu iznāca, ka sevišķā opozicijā pret „Aizkulisēm" allaž bija mākslinieku pasaule, un Jaunākās Ziņas kā noteicēja avīze uzskatīja sevi par aicinātu šīs aprindas „aizstāvēt" pret Tupiņu. Viņš nenobijās un, piemēram, plaši aprakstīja autora Edvīna Medņa un primadonnas Lilijas Ērikas triumfu Nacionālā teātŗa jaunajā lugā, vai baletdejotājas Mirdzas Kalniņas, kas vēlāk aizbrauca uz Romu, grezno dzīvokli un zelta ķēdi uz kājas. Balerīnu algas Latvijā bija ļoti zemas. Tad mākslinieki pārgāja pretuzbrukumā. sarīkoja izrādi cirkā ar režisoru Frici Rodi direktora lomā un Mildu Brechmani-Štengeli kā zirdziņu jātnieci, piedaloties arī citiem, kas prata kādus cirka trikus. Jānis Kalniņš uzstājās kā dzīvnieku dresētājs — klauns, izveda arēnā cūku ar uzrakstu: A. Izkulises, tas bija Tupiņa iemīļots paņēmiens — vārdus dalīt un sagrozīt, lai nepiesietos. Kad 1934. gadā izdarīja pašnāvību jaunā, talantīgā pianiste Līlija Kalniņa-Ozoliņa, it kā aiz nelaimīgas mīlestības pret komponistu Jāni Mediņu, ielecot liela īres nama kāpņu šachtā, tad to nostādīja kā Aizkulišu bezkaunības sekas. Vai nu godīgai sabiedrībai beidzot nebūs diezgan? Pulciņš mūziķu un dejotāju aizgāja un izdemolēja Tupiņa redakciju un Lukstiņa spiestuvi — tā bijusi tautas spontāna demonstrācija, rakstīja avīzes, bet labi zināms, ka līdzīgas akcijas nekad nerodas spontāni. Tas nu atkal varbūt bija par tālu iets. Nezin, kā visi šie kaŗi beigtos, ja drīz neatnāktu 15. maijs un nedarītu galu Aizkulisēm un vispār tādiem izdevumiem.

Tā kā Tupiņš pats nekādā ziņā negribēja par saviem rakstiem atbildēt, tad žurnālistam bija sameklēts tā sauktais „zicredaktors" kāda Kārļa Platnovica personā. Jaunākās Ziņas reiz bija iedomājušās, ka viņas tenku lapu morāliski „nokaus", sameklējot šo redaktoru un publicējot tā attēlu un sarunu ar to. Platnovics izrādījās nespējnieku patversmes iemītnieks ar koka kāju, kas acīm redzot savu parakstu deva pavisam lēti (neviens arī nebija viņu iekšbelējis). „Kungi" varbūt domāja: nu Tupiņš iznīcināts! Bet rūdītais žurnālists nebija no tiem, kas nobīstas. Viņš nākamajā numurā paskaidroja, ka Platnovics esot vecs preses darbinieks (tiešām biju redzējis 1925. — 26. gada viņa izdoto Illustrēto kriminālžurnālu) un „dzīvi piedaloties" Aizkulišu satura sastādīšanā, kā arī pats izlasot visus rakstus, par kuŗiem varētu iznākt atbildība. Tiem abiem bija bieza āda!

Kad pašām Jaunākajām Ziņām iegribējās publicitātes un reklāmas, tad, neiztika ar sevi, bet — griezās pie Tupiņa. Vai nav savādi! Īsi pirms izdevēju jaundekorētā nama iesvētīšanas svinībām, kas atradās Kr. Barona ielas 12. numurā, ko tagad izlieto savām vajadzībām padomju vara, bet kas agrāk esot piederējis kādai ķeizara Aleksandra II mīļākai, Aizkulisēs parādījās prof. Eižena Laubes vadībā iekārtotās celtnes sīks iekštelpu apraksts no parādes durvīm līdz pat bēniņiem. Grūti ticams, ka tas būtu noticis bez īpašnieku ziņas un līdzdalības. Šoreiz apraksts bija bez kritikas, tikai labvēlīgs. Varbūt samaksāja kā par sludinājumu!

Otrs bulvāra izdevums nebija žurnāla, bet avīzes izskatā ar nosaukumu Rīga; tas pastāvēja tikai īsu laiku — no 1929. gada rudens līdz nākamā gada februārim.

(Turpinājums sekos)

TORONTO ZIŅAS

Sv. Jāņa draudzes pēcpusdienā pēc 5. februāŗa ģimenes dievkalpojuma māc. I. Gaides vadībā, piedaloties draudzes svētdienas skolas audzēkņiem, ap 150 apmeklētāju noklausījās māc. J. Cālīša referāta par tematu: Jēzus brīnumdarbi. Pēc tam sekojošos jautājumos klausītāji izrādīja lielu interesi. Dāmu komiteja bija izkārtojusi kafijas galdu. Sv. Jāņa draudzes gada sapulce paredzēta 12. martā pēc dievkalpojuma.

Sv. Jāņa draudzē šogad ir 21 iesvētāmais. Mācības māc. I. Gaides vadībā notiek sestdienās pl. 9.15 Sv. Andreja draudzē iesvētes mācības pirmdienas vakaros māc. J. Cālīša vadībā, piedalās 13 jaunieši. Austrumu draudzē jauniešu iesvētes mācības sākās 5. februārī, piedaloties 7 jauniešiem māc. A. Brieža vadībā, un notiks katru svētdienu pēc dievkalpojuma, kuŗā piedalās arī iesvētāmie.. Iesvētes dievkalpojumi paredzēti Sv. Jāņa draudzē 21. maijā, Sv. Andreja — 28. maijā un Austrumu draudzē 4. jūnijā.

Toronto latviešu pensionāru apvienības gada sapulcē ievēlētā valde sadalīja amatus. Par valdes priekšsēdi sapulcē atsevišķi ievēlēts līdzšinējais Arturs Retigs, viņa vietnieks Andrejs Ozoliņš, sarīkojumu daļas vadītājs Kārlis Tannis, viņa palīdze Marga Kociņa, sekretārs Mārtiņš Vāgners, kasieris Kārlis Šverns, viņa vietnieks Pēteris Puļķis, biedrzine Vilma Aleksandra, apvienības koŗa priekšnieks Eduards Austriņš, filmu operātors J. Indriksons, palīgs Kārlis Gustavs, pianists K. Tirzītis, teātŗa lietu kārtotājs — Kārlis Paķrastiņš. Revīzijas komisijas priekšsēdis K. Priedītis, sekretārs K. Bencons un locekle A. Ozoliņa. Apvienības deleģēts locekli LN AK padomē būs K. Tannis, pārstāvis dziesmu svētku rīcības komitejā — A. Lazdiņš, 18. novembŗa rīcības komitejā — A. Ozoliņa, K. Ulmaņa piemiņas komitejā M. Prikulis. Apvienības priekšnieka A. Retiga un dāmu komitejas priekšn. E. Retigas adrese: 30 Topham Rd., M4B 3K2, tel. 757-4327, biedrzines V. Aleksandras, 55 Ellerslie Ave., Apt. 104, Willowdale, Ont. M2N 1X9, tālr. 223-6384. Apvienības kārtējā sanāksmē 2. februārī 130 dalībnieku nodarbojās interešu grupās. Sanāksme 2. martā būs veltīta plkv. O. Kalpakam un viņa kaŗavīru piemiņai.

Toronto katoļu vienības dāmu komitejas rīkotā gadskārtējā Aizgaveņa vakarā 4. februārī Latviešu namā bija ap 100 apmeklētāju un to atklāja dāmu komitejas priekšniece M. Leja. Biruta Senkēviča referātā apskatīja Meteņa un Aizgaveņa tradicijas. Priekšnesumos vēl bija J. Bolmaņa atmiņu stāstījums un krāsu slīdīšu izrāde par ievērojamākām kristiešu svētceļojuma vietām: Aglonu, Romu, Lurdu Francijā, Fatimu Portugalē, Meksiku un Svēto zemi. Dāmu komiteja bija izcepusi dažādu šķirņu pankūkas un izkārtojusi loteriju. Šis bija līdzšinējās dāmu komitejas pēdējais sarīkojums. Dāmu komitejas sastāvs mainās ik gadu. Ar 1. aprīli pienākumus pārņems vienības locekles, kuŗu uzvārdi sākās ar burtiem N, O, P, un R. Katoļu vienības gada sapulce 19. februārī pl. 15 Latviešu namā ar draudzes amatpersonu vēlēšanām.

Kanadas lietuviešu kopības vadība ar priekšsēdi J. R. Simanaviču, atzīmējot Lietuvas 60. gada dienu, rīko pieņemšanu 17. februārī pl. 20 Lietuviešu centrā (1021 College St.), kur aicināti piedalīties arī latviešu un igauņu centrālo organizāciju un preses pārstāvji. 19. februārī Kanadas lietuviešu kopības Toronto nodaļa rīko atceres aktu Lietuviešu Sv. Jāņa namā, Misisagā — pl. 15.30 lietuviešu valodā un pēc tam pl. 17 angliski runājošiem viesiem.

Burtnieku Meteņa saietā sadraudzes priekšnieka A. Meņeņa mājā 5. februārī piedalījās 25 locekļi. A. Memenis un J. Palieps paskaidroja par Meteņa dienas nozīmi un tradicijām. Senie latvieši šo dienu, 9. februāri, uzskatīja kā gada iesākumu. Pēc tam pārrunās analizēja tautasdziesmas par Meteni. Meteņa dziesmas dziedāja A. Pērkona un jauniešu R. Memeņa un G. Brumeļa kokļu pavadījumā. Nākošais sarīkojums — Lieldienu daudzinājums, 19. martā.

Latviešu filatelistu kluba sēdē 5. februārī bija ieradušies 15 biedri, kas piedalījās pārrunās un vadības vēlēšanās. Ievēlēja līdzšinējo vadību uz vienu gadu. Apvienības priekšsēdis ir Ž. Grundmanis un sekretārs P. Rudlapa. Sēdē pārrunāja, kādus iespiedumdarbus — piemiņas pastkartes izdos nākamos dziesmu svētkos Toronto. Nākamā sēde paredzēta 12. martā pl. 14 sekretāra mājā, 117 Westrose Ave.

Latviešu biedrības sestdienas skola rīko 4. martā pl. 9 skolas telpās plkv. O. Kalpaka un Latvijas brīvības cīnītāju piemiņas brīdi. Aicināti piedalīties arī Toronto dzīvojošie kalpakieši un skolas bērnu vecāki. Annas Brigaderes pasaku lugas Maija un Paija atkārtojuma izrāde paredzēta 12. martā.

Toronto slimnīcā 31. janvārī miruši Zelma Dāboliņa, dzimusi Krastiņa Māc V Ūša vadītā svētbrīdī 2. febr. vakarā Newbigging Mourray bēŗu mājā no aizgājējas atvadījās tuvinieki un Toronto latviešu baptistu draudze. Draudzes sekretārs V. Skudra pieminēja aizgājējas pašaizliedzīgo darbu draudzē, ilgus gadus veicot draudzes kasieres, pianistes un padomes locekles pienākumus. Draudzes koris nodziedāja 2 dziesmas diriģenta Arvīda Purva vadībā. Aizgājēja atstāj vīru Kārli, māsu Antoniju Dakli un māsas meitu Rutu Banjerdi. Z. Dāboliņa dzimusi 1897. g. 13. augustā Rīgā. Nelaikē bija beigusi ģimnaziju Pēterpilī un angļu valodas institūtu Rīgā, iegūstot skolotājas tiesības. Viņu 3. febr. uz Jorkas latviešu kapiem izvadīja māc. V. Ūsis. Draudzes māsu pulciņš bija rīkojis sadraudzības brīdi Valmer Rd. baptistu baznīcas telpās.

DV Toronto nodaļas biedrs Ilmārs Batraks ārstējas Toronto Riverdēles slimnīcā. Viņam amputētas abas kājas. Kaŗa gaitās Latviešu leģionā viņš pārdzīvojis vairākas smagas kaujas. DV Toronto nodaļa pēdējo divu gadu laikā bija savākusi Dominion pārtikas preču veikala iepirkšanās zīmes par 140.000 dol., par kuŗām saņēmusi pretvērtību 373 dol., kas bija domāti I. Batraka invalida krēsla iegādei. Krēsls maksāja 700 dol., iztrūkstošo daļu sedzot DV Toronto nodaļai. Attēlā pa kreisi DV Toronto nodaļas priekšsēdis Z. Akots pie iegādātā krēsla. Pa labi I. Batraks pateicas nodaļas kasierei Ainai Selgai. Foto: Verners Cinis

Baptistu draudzes 12. februāŗa dievkalpojumā viesosies māc. Fr. Čukurs no Bukskauntijas. Draudzes gada sapulce 5. martā pēc dievkalpojuma Walmer Rd. baptisu baznīcā.

Latviešu biedrības gadskārtējais karnevāls „Pasaku pilī" 25. februārī pl. 19.30 Latviešu namā. Zāles dekorējumu gatavo Diždanča dalībnieki. Paredzēta masku parāde un labāko masku godalgošana. Runču dejas mūzika. Darbosies bārs un bufete. Sarīkojuma atlikums Diždanča un TLB sestdienas skolas atbalstam.

TLB valde 3. februārī apstiprināja „Veco Diždanci" kā biedrības biedru interešu grupu J. Vāgneres vadībā. Biedrības valdes priekšsēdis J. Briedis nodevis māc. Ā. Čopam 16 viņa lasītos referātus, lai tos apstrādātu izdodamai grāmatai. Nākošā referātu pēcpusdienā par referentu aicināts Dr. B. Kokins. Viņš apskatīs tematu: Cilvēks saimnieciskās iekārtas valgos.

DV vīru koris Kanadā diriģenta A. Pērkona vadībā sagatavo jautru programmu — Ķemermiestiņā, ko izrādīs 25. februārī pl. 19 Lietuviešu namā, 1021 College St.. Divus skečus sakārtojis E. Kraujiņs — par strēlnieku un Otra pasaules kaŗa kaŗavīru dzīvi. Korī pašreiz 30 dziedātāju. Pēc priekšnesumiem balle, deju mūziku spēlēs Runči.

Pēc ilgas slimības Toronto Riverdēles slimnīcā 3. februārī rīta stundā mūžībā aizgājis Edgars Plūme. Aizgājējs bija rīdzinieks, dzimis Tulā. Viņš aizvadītā gada 17. novembrī piedzīvoja tikai 63. mūža gadu. Rīgā bijis nodarbināts Valsts elektrotechniskā fabrikā. Piedalījies Latviešu leģiona 32. p. cīnītāju rindās. Gūsta laikā Cēdelgemā piedalījies DV organizācijas dibināšanā. Viņš palika organizācijai uzticīgs visu laiku. Kādu laiku veica arī DV Toronto nodaļas bibliotēkāra pienākumus. Bija arī aktīvs nodaļas sporta klubā. Daudz darījis sporta un jaunatnes pasākumu veikšanā, vācot ziedojumus un balvas. Darbojās arī Toronto Latviešu biedrībā, kur uzņēmās deju kopas Diždanča krusttēva pienākumus. Apklusušo cīnītāju pēdējā gaitā Sv. Džēmsa krēmātorijā 6. februārī izvadīja māc. J. Cālītis. Sēru mūziku spēlēja Edite Timermane-Ozola. Pie šķirsta stāvēja nodaļas biedru goda sardze, šķirsts bija klāts ar Latvijas karogu. DV saimes pēdējās ardievas nelaikim teica O. Kļavenieks. „Sidraba āvas brālības" vārdā atvadījs J. Krustiņš, no Diždanča — Z. Miezītis. Nelaikis atstāj dzīvesbiedri Ņīnu.

Mednieku un makšķernieku kluba rīkotās asaŗu žibulēšanas sacensības uz ledus svētdien, 12. februārī, pl. 7 no rīta Simko ezera, Virdžīnijas līcī. Kluba biedru pilnsapulce 19. februārī pl. 10 Latviešu namā.

Inženieŗu un tehniķu kopas referātu vakars 2. februārī Latviešu namā bija pulcinājis 31 apmeklētāju, kas noklausījās Dr. agr. E. Žubecka referātu „Vīni, medus un alus Latvijā pagātnē un tagadnē". Pēc referāta bija pārrunas, interesējoties par vīna gatavošanu un kvalitātēm. Referents pārrunās norādīja, ka vīna kvalitāti nosaka nevis cena, bet garša. Ir pat vīni, kas nocenoti simtiem un tūkstošiem dolaru pudelē, bet nesaista baudītāju. Kāda vīna pudele reiz bijusi nocenota par 14.000 dol. Referentam pateicās kopas priekšnieks R. Strazds, kas sveica referentu arī ar viņa aizvadītajiem 75 mūža gadiem un pasniedza T. Puisāna nesen iznākušo grāmatu „Nogrimušās jaunavas mantojums — Ludza", kuŗā savus ierakstus deva vakara apmeklētāji.

ASV un Kanadas latviešu vasaras nometņu vadītāju konference notiks 2., 3., un 4. septembrī Sidrabenē. Šai sakarā 1. februārī notika apspriede, kuŗā piedalījās māc. J. Cālītis un Ā. Čops, Solveiga Miezīte, Gaida Rāviņa un Žanis Zentiņš. Konferencē aicināti piedalīties nometņu vadītāji, audzinātāji, izglītības un skolu darbinieki, nometņu uzturētājas organizācijas un draudzes, sporta organizācijas, bērnu vecāki, bij. nometņotāji un ieinteresētās personas. Programmā, ko vēl sīkāk izstrādās, paredzēta gadiem ilgas pieredzes apmaiņa, latviešu nometņu mērķi un uzdevumi, vēlamais un sasniegtais, vadītāju kvalifikācijas jautājums, nometņu latviskās audzināšanas mācīšanas sistēma, līdzšinējā darba vērtējums un ieceres nākotnē, kā arī šā darba novērtējums bijušo nometņu dalībnieku un vecāku skatījumā. Aicinājumi piedalīties konferencē attiecīgām personām un organizācijām jau izsūtīti.. Pieteikšanās pie Gaidas Rāviņas, 9 Castle Green Cres., Weston, Ont. M9R 1N5, telefons 416-249-9585.

Quartet Canada Festivāla serijas ietvaros atskaņos Tālivalža Ķeniņa Kvartetu klavierēm un stīgām Toronto Sv. Lorensa centrā piektdien, 24. februārī.T. Ķeniņa Sekstets fagotam un stīgām, kas pasūtināts ar Kanadas kultūras padomes atbalstu, piedzīvos pirmatskaņojumu Pūpolu svētdienā, 19. martā, Otavas Nacionālā mākslas centrā. To atskaņos Džeralds Korijs (Corey), fagots, un Nacionālā mākslas centra orķestŗa solisti.

GUNDARA ROBEŽGRUNTNIEKA

v i t r ā ž u

(Stained glass)

i z s t ā d e

no 1978. g. 8. februāŗa līdz 1. martam,

„STUDIO 3", 58 King St. E., Hamiltonā.

Atklāšana 8. februārī, plkst. 8 vakarā.

Ziedojumi TLTA ģimnazijai

Draudzīgā aicinājuma ietvaros Toronto latviešu ģimnazijai ziedojuši:

Toronto Latviešu kreditsabiedrība 1000 dol., TLTA ģimnazijas vecāku padome 395 dol., 250 dol. — LKA Inc. Tēvijas fonds un korp. Tervetia; 200 dol. — korporācija Latvia, Latviešu Nacionālā Apvienība un Dz. Simanovska; 150 dol. — Sv. Andreja ev. lut. latviešu draudze; 100 dol. — Austrumu ev. lut. latviešu draudze, College Street Medical Laboratories Ltd., Toronto latviešu nama dāmu komiteja, N. Zubāns; 75 dol. — D.V. Toronto nod. vanadžu kopa. Toronto korporāciju kopa (TKK), Vasarāja ģimene; 60 dol. — O. Cielava; 50 dol. — E. R. Bērziņi, St. Cīrulis, korporācija Selonija, korp. Selonijas dāmu komiteja, Latviešu kara veterānu strēlnieku b-ba Kanadā, Lettgallias Toronto kopa, G. Siliņš; 40 dol. — Ed. A. Koks; 30 dol. — A. Bredovskis, A. un V. Briedis, I. Jente, L. Mieriņš, H. Roze; 25 dol. — J. Auns, E. Dzenis, A. Ezergailis, H. Kūrs, un A .Martinsons, V. un H. Martinsons, E. un G. Miķelsons, J. un L. Miķelsons, Miķelšteinu ģimene, E. Reinbergs, B. Senkēviča, A. Tannis; 20 dol. — Z. Ābele, R. Auziņš, G. Bērziņš, I. Bregžis, I. Bumbulis, M. Čulītis, J. Ezergailis, Fraternitas Lataviensis konventa dāmu komiteja, A. un R. Gomis, R. Grigors, E. Jozāne, Z. Kalniņš, L. un V. Kleperis, H. Kusmanis, D. Kuse, G. Liepiņš, H. un R. Liepiņš, I. Liepiņš, J. Liepiņš, V. un A. Lucs, J. Ozoliņš, A. Pavasars, M. un J. Pētersons, I. Plaudis, E. Preiss, H. Pukītis, H. un A. Puntulis, I. Preiss, K. Rēvalds,

(Turpinājums 13. lp.)

Dieva atklāsme

MĀC. Ā. ČOPA REFERĀTS KULTŪRAS DIENĀS

Kultūras dienu ietvaros Latviešu namā Toronto 5. februārī māc. A. Čops referēja par tematu — Nepazīstamais Dievs.

Referents izcēla, ka lietas, par kuŗām droši varam teikt, ka tās ir, ir materiālā pasaule, bet arī tur aiz ziņāmā ir kas apslēpts, piem. dabā. Mums ir gan zināmas dažādas reālās dzīves parādības, bet to dziļāko būtību mēs nezinām — piem. elektrību, gravitācijas spēku.

Arī mēs paši par sevi zinām maz, kāpēc esam šai pasaulē un kas notiek ar dvēseli pēc nāves. Par dvēseli šinīs laikos izvairās runāt. Ikviens no mums pārdzīvo savu psīchisko dzīvi, mēs esam spiesti runāt par tādām reālitātēm, kas nav mērījamas materiāliem līdzekļiem, piem. atmiņas, jūtu pārdzīvojumi. Tās ir dvēseles dzīves parādības.

Kādas ir cilvēka attiecības ar dabu? Tā mums ir labvēlīga, bet arī reizēm nelabvēlīga ar savām dabas lielajām katastrofām. Cilvēks mācās dabu pārvaldīt un pakļaut sev. Primitīvais cilvēks dzīvo dabā, pielūdz dabas parādības — sauli, mēnesi — un nes tām upuŗus. Katra dievība viņam pārzina kādu dabas parādību.

Modernais cilvēks jautā pēc dzīves un pasaules dziļākiem pamatiem. Viņā rodas apziņa par universālu gudrību, kuŗas vārds ir Dievs, bet tas vēl ir apslēptais Dievs, kas nedod cilvēkam nekādas apmierinošas atbildes. Cilvēka pamatnoskaņa pret dzīvi ir sērīga un drūma, kā vērojam tautasdziesmās un literāros darbos, piem., Aspazijas dzejā.

Jaunībā cilvēks pēc dzīves jēgas nejautā, dzīves prieks viņu nes uz priekšu.

Visas cilvēka spējas ir ierobežotas, tāpat ierobežots viņa dzīves laiks. Arī visa kultūra ir laicīga lieta, tā ir tikai mirklis pret gadu miljoniem.

Reliģija sākas tur, kur dzīve nedod atbildi uz jautājumiem par dzīves jēgu. Ticības vajadzība rodas tur, kur cilvēks pats apzinās savu ierobežotību, savu mīlestību, savas ciešanas. — Referents atgādināja Raiņa dzejoli Daba un dvēsele, kur izteikta atziņa par dvēseles dziļumu.

Kas notiek dvēseles dzīvē, mums jāpieņem par reālitāti. Tikai ar savu dvēseles dzīvi cilvēks kļūst par cilvēku. Visātrāk cilvēks pamanījis ētiskās normas un pavēles — tev būs. Šīs iekšējās pavēles nenāk no paša cilvēka, bet no kādas citas, augstākas pasaules. Par vienu no tādām vērtībām uzskata patiesību, arī sirds skaidrību, tuvāku mīlestību, piedošanu. Apslēptais Dievs mums atklāj kādu plīvuru, ka ir kas gaišāks nekā mēs paši. Dzīves jēgu meklējot, pie dzīves pilnības pieder arī ciešanas. Referents piemēram minēja Jaunās Derības vārdus — Svētīgi tie, kam ir bēdas, jo tie taps iepriecināti. Arī Ibsens Pērā Gintā, rāda, ka pie dzīves pilnības pieder arī ciešanas un bēdas.

Dievs visvairāk sevi atklāj universālā mīlestībā, līdz kuŗai nonākt nav viegli. Nekur Dievs nav pilnīgāk atklājies kā Korintiešu vēstulē, runājot par mīlestību.

Visa cilvēka kultūra ir celtne no apakšas uz augšu, līdz nonākam pie Dieva. — Katrā cilvēkā ir altāris nezināmam Dievam. Mūsu ticība, Jēzus Kristus evaņģelijs palīdz šim nezināmam Dievam dot nosaukumu un vārdu.

Pēc referāta Kultūras daļas vad. I. Purva pateicās māc. Ā. Čopam par dalīšanos ar klausītājiem savās pārdomās; tās ir daļa no kultūras dzīves, tāpēc iekļaujas Kultūras dienu ietvaros. Turpmākajās diskusijās piedalījās ar saviem vērojumiem arī konsuls Dr. E. Upenieks, A. Dreifelde un citi.

Vakars bija pulcinājis ap 50 klausītāju.

E. E.

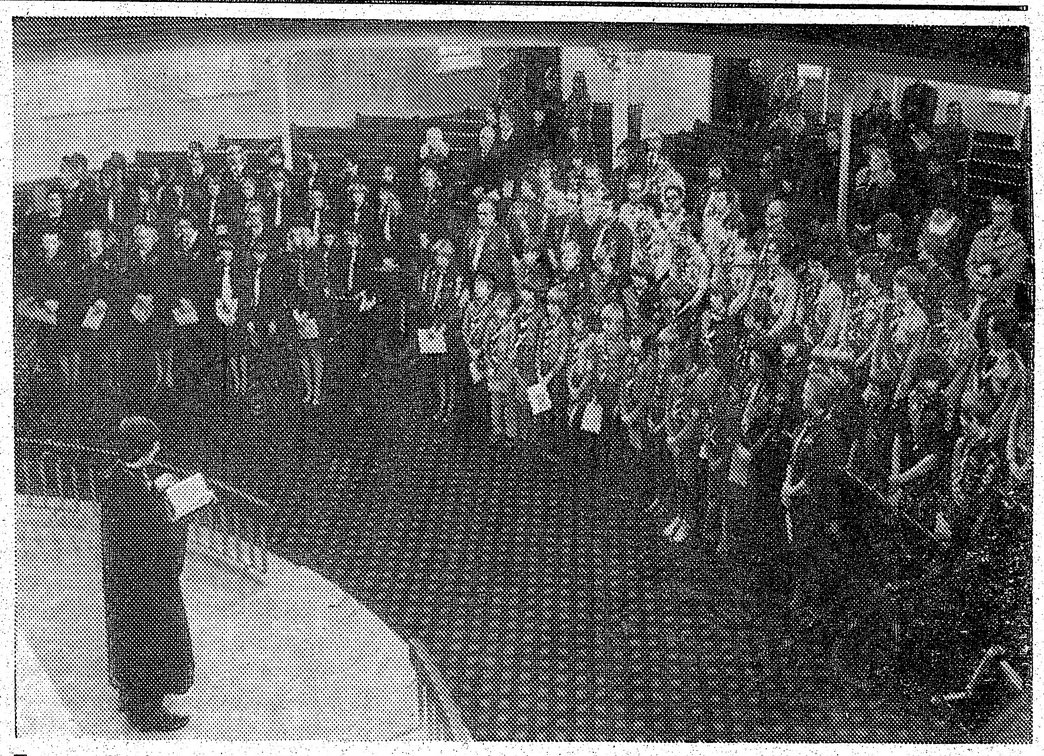

Toronto Gaujas gaidu un Rīgas skautu vienība savus 27. gadasvētkus ievadīja ar dievkalpojumu Sv. Andreja baznīcā. Altārī māc. J. Cālītis vada dievkalpojumu.

Foto: J. Liģers

Skautu un gaidu gadasvētki Toronto

Gaujas (14.) gaidu un Rīgas (72.) skautu vienības kopīgos 27. gadasvētkus atzīmēja 5. februārī ar dievkalpojumu Sv. Andreja baznīcā, ko vadīja māc. J. Cālītis, piedaloties gaidu un skautu vienībām. Pēc tam ap 100 svētku dalībnieku pulcējās zālē, kur vienību vadītāji Silvija Ozola un J. Līvītis paziņoja paaugstinājuma pakāpes un apbalvojumus. Zālē bija iekārtotas gaidu un skautu rokdarbu skates.

Gadasvētkus ievadīja vecāku padomes priekšsēža V. Eglīša uzruna. Gaujas gaidu vienības priekšniece vad. S. Ozola paziņoja paaugstinājuma pakāpes: par liesmām kļuvušas līdzšinējās guntiņas Sarma Cālīte, Daina Groskaufmane, Ingrīda Robežniece un Linda Skomba. Guntiņu augstāko gunas pakāpi ieguva Anita Kalniņa, Nora Luksa un Sandra Ozola. Vienības sveica Latviešu gaidu priekšniece vad. M. Vilka, Latviešu skautu priekšnieks vad. Edg. Dāvidsons, Kanadas gaidu jendu priekšniece vad. Inta Kalniņa, Kanadas skautu jendas priekšnieks vad. G. Kārkliņš, Tērvetes (19.) skautu vienības priekšnieks J. Treimanis un Aiviekstes (39.) skautu vienības vad. K. Lapiņa. Saviem sveicieniem veltes aploksnēs pievienoja S. Andreja draudzes priekšnieks J. Pētersons un Toronto latviešu biedrības pārstāvis Vilnis Pētersons, kā arī vairākas latviešu ģimenes.

No vadītājām ilggadējas darbības medaļu saņēma Millija Budrēvica (10 gadu vienības vadībā). No skautiem modrības skauta pakāpi ieguva Zintis Pērkons un Arvīds Tīģeris. No vienības dižskautiem brīvības skauta pakāpi ieguvuši Edmunds Lejiņš, Vilis Ozols, Raimonds Pētersons un Jānis Rāviņš, bet visaugstāko dzimtenes skauta pakāpi — Valters Kronbergs, Jānis Galējs, Ēriks Kalniņš, Ēriks Kleperis un Ēriks Ruģelis. Kanadas skautu vienības stābs piešķīris 12 latviešu skautiem darba zīmes par sportu, nometņošanu u. c.

Abu vienību dalībnieki arī bija gādājuši par priekšnesumiem. Gaujas vienības gaidas piedalījās ar dziesmām un stāstījumiem par „Nometni 77", papildinot ar krāsu slīdīšu demonstrējumiem. Rīgas skautu vienībai bija mūzikāli vokāli priekšnesumi. Vecāku padome bija sarīkojusi gaidām, skautiem un viesiem kafijas galdu. Rīgas skautu vienības roveŗu dzimtā vad. Andris Leimanis un vad. vietn. Pēteris Blatchins saņēma kanadiešu Remblera balvu par latviešu jaunatnes audzināšanu, bet vad. vietn. Arnis Budrēvics saņēma augstākās pakāpes kanadiešu „Religion and Life" zīmi roveriem. Gaujas gaidu un Rīgas skautu vienība pateicās Grīnvuda spiestuves īpašn. V. Ziediņam par programmas iespiešanu bez maksas.

—ls—

I. Dzeņa ansamblis Toronto

Viegla satura priekšnesumi latviešu publiku vienmēr pievilkuši. Tā tas bija arī Toronto Latviešu biedrības dāmu komitejas rīkotajā kabarē vakarā 4. februārī ukraiņu baznīcas zālē, 515 Broadview Ave., kur bija pulcējušies vairāk nekā 300 apmeklētāju, kas pie galdiņiem sēžot divas stundas negaŗlaikodamies noklausījās Ilmāra Dzeņa ansambļa priekšnesumus. Dzenis ir čikagietis, tāpat „amerikāņi" ir arī ansambļa vadītāja meitā Sandra un Pēteris Pūtelis, bet pār talciniekiem bija pieaicināti vietējo Runču kapellas mūziķi ģitarists Valdis Cers un bundzinieks Kens Beins. Pēc priekšnesumiem Runči spēlēja arī deju mūziku.

Dzenis ar savu „kompāniju", kā dēvē viņa ansambli, Latviešu biedrības dāmu komitejas sarīkojumā Toronto bija viesojies arī pirms diviem gadiem, tāpat ar labiem panākumiem. Viņš varētu būt nopietns konkurents populāraijem Čikagas Piecīšiem, ja rūpīgāk piestrādātu pie savu priekšnesumu programmas un pievērstos vairāk latviešu dzīves aktuālitātēm. Šoreiz par viņa priekšnesumiem to nevarēja teikt. Anekdoti par poļiem, dzīvniekiem u. c. nelikās sevišķi pievilcīgi, brīžiem pat parupji. Ilmāram Dzenim ir neapšaubāms humorista talants, bet viņš to iznieko seklās asprātībās, par kuŗām gan varbūt pasmietos amerikāņu publika, bet latviešu auditoriju tas sevišķi „nevelk".

Arī Pēterim Pūtelim ir nenoliedzams talants šāda žanra priekšnesumos, kas it sevišķi izpaudās mūzikālā skatuviskajā priekšnesumā „Lielais Brauns superļauns",, izpelnoties publikas atzinību. Publikai patika Sandra Dzenes dziedātā Raimonda Paula dziesma, kuŗu dabūja atkārtot. Viņai ir simpatiska estrādes dziedātājas balss. Vienīgi varētu vēlēties, lai jaunā dziedātāja atbrīvotos no latviešu ausij traucējošā akcenta. Ilmārs Dzenis gan paskaidroja, ka viņa latviešu publikai uzstājusies pirmo reizi, jo dziedājusi tikai amerikāņu auditorijai. Saskarsmē ar latviešu publiku viņa varētu izveidoties par „otru Larisu". Sandra atbalstīja ansambli arī ar veicīgu klavierpavadījumu. Viņa atskaņoja uz klavierēm arī vienu savu kompoziciju — Fantazija.

Nenoliedzami liels ir Dzeņa ansambļa mūzicēšanas prieks. Divās stundās tas atskaņoja divdesmit dažādu dziesmu, to starpā arī Nezviedz, bērais kumeliņš un Div' pļaviņas es nopļāvu, kuŗu beigās nodziedāja kopā ar publiku.

Pirms diviem gadiem, kad Latviešu biedrības dāmu komitejas koncerta-kabarē sarīkojumā Toronto arī viesojās Ilmārs Dzenis ar savu ansambli. šim sarīkojumam bija dots nosaukums „Tai mazā krodziņā". Šīgada kabarē saucās „Vērmanītis", ievedot apmeklētājus vecajā Rīgas gaisotnē. Protams, darbojās arī Vērmanīša pagrabs un virtuve, ko apkalpoja Latviešu biedrības dāmas ar savām palīdzēm vienveidīgajos melnos vakara tērpos ar krāsainu kakla lakatiņu. V. S.

MILVOKI

Milvoku latviešu organizāciju un draudžu vadītāji 20. janvāŗa sēdē vienojās pieņemt Koŗu apvienības aicinājumu 1983. gadā rīkot ASV Vispārējos latviešu dziesmu svētkus Milvokos. Aprīļa sākumā notiks organizāciju un draudžu pārstāvju sanāksme, kuŗā konstruēsies dziesmu svētku padome, kas rūpēsies par lielā sarīkojuma tālāko priekšdarbu kārtošanu. Piemērotu telpu svētku dažādajiem sarīkojumiem Milvokos netrūkst. Arī apmeklētāju novietošana nesagādās nekādas grūtības.

☆

Draudzīgo aicinājumu pieminot, Milvoku Latviešu nama dāmu komiteja 28. janvārī rīkoja pusliterāru vakaru — „Pietuka Krustiņš un Ķencis pirms 99 gadiem un šodien". Sarīkojumu atklāja dāmu komitejas priekšniece Biruta Kreišmane, sveicot pāri par 100 klausītāju, kas bija pārvarējuši dziļo sniegu un lielo aukstumu, lai ierastos šajā sarīkojumā. Pie mielasta galda viņa iepazīstināja ar vakara galveno referentu Olģertu Ernstsonu un pārējiem dalībniekiem. O. Ernstsons savu priekšnesumu bija sagatavojis 2 daļās, pirmo daļu veltījot Mērnieku laiku izdarību humoristiskai pusei un varoņiem — Švaukstam, Drekberģim, Ķencim, Pāvulam un citiem. Šādi tipi mūsu tautā ir dzīvojuši un darbojušies dažādos laikmetos un to netrūkst arī šodien, trimdas ceļus staigājot. Ļoti trāpīgu Ķenča raudulīgo lūgšanu teica Edgars Čakāns, bet Pietuka Krustiņa „Augsto dziesmu zilā zvaigžņu chaosā" izteiksmīgi skandēja Juris Klaustiņš. Skaņu lente atskaņoja Bēthovena Odu priekam, kuŗu, kā šķelmīgi paskaidroja referents, F. Šillers „piesavinājies" no brāļiem Kaudzītēm. Klātesošie „slātavieši" un „čangalieši", bez strīdiņiem un kaušanās, kopā nodziedāja brāļu Kaudzīšu Brūklenāju un A. Pumpura Stāsti manīm Daugaviņa, G. Blaumaņa klavieŗu pavadījumā. Referāta otrā daļā E. Ernstsons apcerēja Mērnieku laikus un to raksturus Atmodas laikmeta gaismā. Priekšnesumiem sekoja dāmu sagatavotā Mērnieku laiku goda maltīte — kāpostu un gaļas vira, kuŗu pasniedza lielās bļodās. Trūka tikai koka karošu, bet arī bez tām strēbšana padevās gluži labi. Bija, protams, arī citi gardumi un stiprāki padzērieni.

R—is

Sarīkojumu Kalendārs

TORONTO

11. februārī pl. 19 vīru koŗa Viesturs koncerts Lietuviešu zālē Bloor ielā.

12. februārī pl. 11 Latviešu namā Latviešu sporta apvienības Kanadā kongress.

12. februārī pl. 14 Latviešu namā ārstu panelis „Kas ir cilvēks", TLB sarīkojums.

12. februārī Sv. Jāņa baznīcas sarīkojumu telpās pēc dievkalpojuma, apm. 12.30, draudzes dāmu gada sapulce un dāmu komitejas vēlēšanas.

12. februārī pl. 17 Latviešu namā LNAK kultūras nozares un LPB KK kopējais gadskārtējais sarīkojums „Balsis un atbalsis". Referenti J. Valters un I. Vīksna, piedalās A. Purvs, K. Sidars, prof. A. Dreimanis, prof. H. Tichovskis un I. Purva.

17. februārī pl. 19.30 Sv. Jāņa baznīcas telpās Saulaines pārvalde rīko Saulaines vakarinas un jautro stundu.

17. februārī pl. 19 Art Works galerijā, 50 Bleecker St., LNJAK mākslas un foto izstādes atklāšana. Izstāde atvērta 18. un 19. febr. no pl. 10—18, no 20.—23. febr. no pl. 15—19. 17. febr. pl. 22. „Iesilšanas vakars" Latviešu namā.

17. — 19. februārim LNJAK rīko šī māksla ir jauna sarīkojumu virkni un balli.

18. februārī pl. 18.30 Latviešu namā tradicionālā pankūku balle nama dāmu komitejas sarīkojumā. Ieeja brīva.

18. februārī volejbola sacensības Martingrove kolledžiātā (50 Winterton Dr.) Etobiko un Westway Highschool, 10 Denfield St., Eaobiko. Pl. 9—18 daiļamatniecības tirdziņš un izstāde Ramada Inn telpās. Atvērta arī 19. febr. no pl. 10—15. Pl. 17. Sv. Andreja baznīcā Jauno mūziķu koncerts. Pl. 20.30 lielā balle Harmonie klubā, 410 Sherbourne St. 19. febr. pl. 12 Zelta zirgs un zaļā zoss: jauno rakstnieku, jauno mūziķu un jaunā teātŗa priekšnesumi. Pl. 15 dievkalpojums Sv. Andreja baznīcā ar jauniešu mūzikāliem priekšnesumiem.

19. februārī pl. 17, Sv. Andreja baznīcas zālē latviešu komponistu un tautasdziesmu koncerts. Piedalās Ingeborga Birne-Veinberga (soprāns), Martha MacVicar (soprāns), Juris Cīruls (baritons).

24. februārī pl. 20 Sv. Jāņa baznīcas zālē Mākslinieku vienības Latvis izstādes atklāšana. 25. febr. izstāde atvērta no pl. 12—21, 26. febr. no pl. 14—20.

25. februārī pl. 10 Kimeerley Tailsman slēpošanas centrā Toronto korporāciju kopas sporta sekcijas rīkotās slēpošanas sacensības. Tuvākai informāc. zvanīt V. Miklašēvicam 767-8143.

25. februārī Ķemermiestiņā — DV vīru koŗa Kanadā sarīkojums.

25. februārī pl. 19.30 Latviešu namā kostīmu balle „Pasaku pilī". TLB sarīkojums. Ieeja $7; maskās un pensionāriem $5.

11. martā Toronto korp. kopas rīkotā Kalpaka bataljona piemiņas balle ar lūgtiem viesiem Harbour Castle viesnīcā pl. 18.30. Pieteikšanās pie I. Magona, 63 Rockport Cr., Richmond Hill, Ont. L4C 2L7, tel. 884-2643 līdz 18. febr., pēc tam „Lotus" puķu veikalā 792 Bathurst St., Toronto, Ont. M5R 3G1, tel. 533-3884 līdz 9. martam.

1. aprīlī, sestdien, pl. 19 Toronto vanadžu koŗa Zīle 6. gadskārtējais koncerts Lietuviešu zālē, 1021 College St.

2. aprīlī pl. 16 Sv. Andreja baznīcas zālē draudzes dāmu komitejas izkārtojumā E. Gulbe demonstrēs ziedu sakārtojumus latviskās vāzēs un podos. Visi laipni aicināti.

14. un 15. aprīlī pl. 19 Bickford Park vidusskolā Larisas koncerts. Rīko DV Toronto nod.

16. aprīlī Sv. Andreja draudzes koŗa gadskārtējais koncerts.

15. aprīlī — Seneca kolledžā, Minklera auditorijā starptautisks vakars deju kopas Daugaviņas sarīkojumā.

TORONTO KONCERTU APVIENĪBAS 1977./1978. G. SEZONAS KONCERTI

20. aprīlī, 1978. g., pl. 8 vak. Town Hall, Rasma Lielmane, vijole.

23. aprīlī DV vīru koŗa Kanadā sarīkojums.

28. — 30. jūlijā Sidrabenē lielsarīkojums.

HAMILTONA

11. februārī plkst. 19.30 gadskārtējais karnevāls Pigbridžā, Robert's restorānā, Sanford un King ielu stūrī. DV Hamiltonas nod. sarīkojums.

4. martā pl. 20, Multicultural Center, 35 Catharine St. S. Vanadziņa sarīkojums — tautas deju uzvedums un balle. Spēlēs Runči.

SV. KATRĪNAS

18. februārī pl. 19 JANDĀLVAKARS Folksart telpās, 185 Bunting Rd. (pie Queen Elisabeth Way) Piedalās: Aldas Henišas baleta studijas audzēkņi ar uzvedumu Livingstona „Kaijas'. DV Sv. Katrīnu nod. vanadžu kopas ansamblis Senatne un tautas deju kopas Jandāls un Jandāliņš u.c. priekšnesumi. Pēc tam deja un bufete.Spēlēs Runči. Ieeja $5, pensionāriem un studentiem $3. No Toronto braucot, lietot Niagaras ielas nobrauktuvi, pa Service Rd. līdz Bunting Rd., tad pa kreisi.

TRIJU KLUBU ŽIBULĒŠANAS SACĪKSTES

Sv. Katrīnu mednieku un makšķernieku kluba rīkotās žibulēšanas sacīkstes uz ledus, Simko ezera Les Roy līcī, 5. februārī pulcināja Hamiltonas kluba 9 makšķerniekus, Sv. Katrīnu kluba 8 un Toronto kluba 6.

Vislabāk veicās Sv. Katrīnu makšķerniekiem, kas uz katra dalībnieka caurmērā ieguva 32,6 zivis, Hamiltonas klūbs — 15, un Toronto — 6,8. Uzvarētāji jau otru reizi izcīnīja uz vienu gadu trīs klubu dāvāto ecloša kausu. Tas paliek tā kluba īpašumā, kas to izcīna jau 4 reizes no vietas vai 5 reizes ar pārtraukumiem. Arī individuāli izcēlās Sv. Katrīnu kluba makšķernieki V. Reinholds (46 asari), V. Rozentāls (45), J. Ivanovskis (39) un Hamiltonas kluba makšķernieks Ziedonis Upīte (39). Sacensības vadīja Sv. Katrīnu kluba makšķernieku sekc. vad. P. Odiņs ar palīgu K. Klintu. Balvas uzvarētājiem pasniedza sacīkšu vadītājs P. Odiņš ar Toronto kluba priekšnieku Jāni Atmatu. O. K.

Latviešu centra izveidošanas komitejas priekšsēdis Valdis Liepiņš (attēlā pa kreisi) Ontario kreditsabiedrību līgas nama apskatē informē par šo namu un Latviešu centra iecerēm.
Foto: J. Līgers

Kas šķeļ un kas vieno

(JĀZEPA GRODŅA KOMENTĀRI PIE PBLA PRIEKŠSĒŽA DR. I. SPILNERA REFERĀTA)

PBLA priekšsēdis Dr. I. Spilners bija atsūtījis vēstuli LNAK, kurā izteicis vēlēšanos piedalīties LNAK sēdē un lūdzis izkārtot viņam publisku referātu. LNAK lūdza Toronto korporāciju kopu izkārtot publisku referātu ar paneļa diskusijām 15. janvārī, cerot, ka personiskā kontaktā būs iespējams izkristallizēt dažus pārpratumus LNAK un Dr. Spilnera attieksmē, sevišķi trimdas latviešu akūtajā jautājumā par „kultūras sakariem". Līdzšinējā Spilnera nostāja rakstos un referātos LNAK padomes sesijā nebija skaidri formulēta un likās stipri atšķirīga no Kanadas organizāciju un LNAK nostājas. Pirmajā dienā, 14. janvārī, LNAK valdes sēdē un privāti radās iespaids, ka atšķirīgie viedokļi tuvojas saprašanās punktam. Arī otrā dienā referāta sākumā par nākotnes darbību bijām vienoti, bet kad šo rindiņu autors vairākkārt lūdza Spilneru deklarēt PBLA un viņa personisko nostāju „kultūras sakaru" jautājumā, tiešas atbildes nebija, paskaidrojumi likās neskaidri un izvairīgi.

Runātājs sadalīja trimdas latviešu sabiedrību trīs grupās. Viena pieņem kultūras sakaru komitejas Rīgā piedāvātos kultūras sakarus bez iebildumiem, otra pieņem to, ko atrod par vērtīgu un noraida mazvērtīgo, bet trešā noraida principā visus vienvirziena sakarus ar kultūras komitejas starpniecību. Šo trešo grupu viņš apzīmēja pa trušiem, kas baidās satikties ar pretinieku, baidās no konfrontācijas u.t.t. Baidījos, ka viņš tos nosauks par „zaķa pastalām", bet acīm redzot šis apzīmējums viņam zināmu iemeslu dēļ likās neizdevīgs. Sevi referents pieskaitīja pie drošsirdīgajiem, kas nebaidās no komūnistiem un čekistiem, jo pēc viņa ieskata tie neesot nekādi pārcilvēki, no kuŗiem būtu jābaidās. Šī grupa pati zina, kas ir un kas nav labs. Spilners pasvītroja, ka dzejnieks Imants Ziedonis esot gan partijas cilvēks, bet viņa dzeja esot latviska un pat nacionāla, tādēļ būtu aplam viņu noraidīt. Pie tam viņam jāpildot partijas uzdevumi, lai paturētu savu iegūto stāvokli, kas esot pilnīgi dabiski.

Kanadas organizāciju, LNAK un mans ieskats ir, ka Spilnera pieeja, akceptējot čekas kontrolētās kultūras sakaru komitejas sūtītos literātus, māksliniekus, mūziķus u.c. galvenā mēraukla ir viņu darbos izjūtamās latviskās vārsmas vai mūzikas kvalitāte. Spilneram un viņa atbalstītājiem vajadzētu saprast, ka šis faktors jau izplānots Maskavas plānos. Kultūras sakarnieki pasniedz labāko ēsmu, uz kuŗas uzķeŗas ne tikai sakeri (sucker), bet arī gudrākas zivtiņas, piemēram, uz Vispasaules latviešu jaunatnes kongresu Floreā, Beļģijā, Kultūras komiteja sūtīja slaveno dzejnieku J. Peteru u. c. Mūsu Rozīši-Būmaņi u. c. bija sajūsmā par šādu notikumu. Vēl vairāk, mūsu naivie jaunieši pat Latvijas karogu novāca pie malas. Protams, pēc šādiem panākumiem kultūras sakaru komitejas kalpiņi Rīgā gavilēja un šinī sajūsmā to pašu J. Peteru, kas ir komūnistu partijas biedrs, čekista Anerauda pavadībā sūtīja jaunā misijā uz ASV Kalamazū u. c. Kas par skaistu latvisko dzeju!

Nav brīnums, ka Dr. V. Muižnieks, 1977. g. pavasarī ieradies Toronto, LNAK un Kanadas DV kopējā sēdē Amerikas latviešu ģimnazijas organizēšanas lietā, lasīja apm. 10 minūtes J. Petera dzeju un pielīdzināja to Andreja Pumpura Lāčplēsim. Pēc tam pats sajūsmā iesaucās: „Ja Peters uzrakstījis šādu dzeju un tā ir iespiesta Rīgā oficiālā žurnālā, tad tas tikai pierāda, kas par drosmīgu latvieti ir Peters!? Arī Muižnieks nevarēja vai negribēja saprast, ka Maskavas gudrie politiķi nesūtīs pie trimdas latviešiem dzejnieku ar propagandas piegaršu — slavināt komūnistu režīmu vai mūžīgi gudro Ļeņinu, jo tad pat muļķa sakeri neuzķertos. Bet uz Peteru uzķērās, un kad Imants Ziedonis Kanadā lasīja savas latviskās vārsmas, daudzām sievām tirpuļi skrēja pār ķermeni. Vai nav jauki? Tā pat nesūta komp. R. Zariņu, ko mēs pazīstam, bet gan komp. Raimondu Paulu, jo kultūras komiteja zina, ka gandrīz visās trimdas latviešu mājās skan Paula mūzika.

Šie kultūras sakari ir vienvirziena sakari. Kāpēc šī Spilnera nosauktā „trušu" grupa — liels vairums trimdinieku — noraida vienvirziena sakarus ar kultūras komitejas noteikumiem un atzīst tikai tiešus sakarus ar latviešu tautu dzimtenē? Tas tāpēc, ka tos mums piedāvā mūsu tautas iznīcinātāji! Mēs tos nevaram akceptēt, jo tie stiprina mūsu ienaidnieka pozicijas. Pagaidām mums šinīs darījumos plūsu nav, un ja nākotnē tādi rastos, mūsu tautas iznīcinātāji vienā dienā tos likvidētu.

Maskava atļauj sūtīt sainīšus, jo muita paņem apm. 60 proc. dolaru no sainīša vērtības. Vai sainīšus atļauj sūtīt aiz žēlastības vai cilvēcīgas līdzjutības? — Nē! Tai vajadzīgi dolari spiegu algošanai pasaulē. Spiegi par rubļiem nestrādā. Maskava aicina tūristus braukt uz Rīgu (ne Latviju) un ļauj ievest dolarus lielā skaitā, par kuŗiem tūristi var bez gaidīšanas nopirkt saviem tuviniekiem un draugiem automašīnas vai tos ievest partijas speciālos dolaru veikalos, lai nopirktu labākas preces bez pūlēm un gaidīšanas. Viņiem ļoti vajadzīgi dolari, sevišķi, kad dolars nosacīts lētāks par bezvērtīgo rubli.

Šie „truši" ir izbaudījuši uz savas ādas un labi iepazinušies

(Turpinājums 11. lp.)

Ontario kreditsabiedrību līgas nams, kas sestdien, 4. februārī, bija atvērts Toronto latviešu publikas apskatei. Tur iecerēts jaunais latviešu sabiedriskais centrs. Par nama pirkšanu lems arī līdzšinējā Latviešu nama Toronto akcionāru sapulcē 12. februārī, pl. 15 Latviešu namā, kur Latviešu centra izveidošanas komiteja nāks ar savu ziņojumu.

Foto: J. Liģers

Latviešu sabiedrība interesējas par centru

Toronto latviešu centra projekts, kas kādu laiku bija it kā apklusis, tagad atkal pacelts dienas gaismā. Centra veidošanas komiteja, kuŗu vada Valdis Liepiņš, 4. februārī bija sagādājusi visiem interesentiem iespēju apskatīt Ontario kreditsabiedrību līgas namu, kas atrodas pie Don Valey Parkway un Eglinton Ave., East. Nama pirkums saistas ar pusotra miljona dolaru darījumu. Šī nauda tad būtu jāsagādā latviešu sabiedrībai, ieguldot pirkumā arī summu, ko saņemtu par līdzšinējo Toronto Latviešu namu, ja tā akcionāri izšķirtos par sava nama pārdošanu, lai piedalītos jaunajā centrā. Par to lems Latviešu nama akcionāru sapulce 12. februārī pl. 15 savā namā.

Pēc Kreditsabiedrību līgas nama apskates atzinums bija, ka objekts Latviešu centram būtu piemērots. Šis nams celts pirms 16 gadiem, bet otrais stāvs uzbūvēts tikai pirms 10 gadiem. Gruntsgabals ir nepilni divi akri. Tajā arī pietiekami vietas automašīnu novietošanai. Divstāvu ēkā kopā ar pagrabstāva telpām, ir turpat ap 50.000 kv. pēdu grīdas platība. Namā atrodas liela zāle un skatuve ar 450 sēdvietām. Tur visu laiku darbojusies arī kafejnīca ar vajadzīgo virtuves iekārtu.

Īpašums ērti sasniedzams ar publiskajiem satiksmes līdzekļiem — pazemi un autobusu, kas atiet ik pēc 10 minūtēm. Toronto lielu satiksmes pārvalde solījusies pieturu novietot pat pie paša nama, ja tas kļūtu par lielāku publisku centru. Pēdējais autobuss atiet pl. 1.30 pēc pusnakts. (ls)

Kas šķeļ...

(Turpinājums no 10. lp.)

ar komūnistu metodēm. Tie atstāja dzimtenes krastus, pazaudēja karjēru savos labākajos gados. Pazaudēja iedzīvi un dzimtās tēva mājas, lai glābtu savu ģimeni — bērnus. Tie trimdā bez valodas zināšanām sāka visu no gala ar kapļiem, lāpstām, kompresoriem, putekļainās fabrikās ar visniecīgāko atalgojumu un izskoloja savus bērnus, kuŗi tagad pieder pie vidējās paaudzes. Tie ieguva doktoru, profesoru, inženieŗu u. c. augstus gradus. Šodien šie 30—45 gadīgie ir tie izglītotie ļaudis, no kuŗiem daudzi šos vecos darba rūķus ar reumatisma sāpēm locītavās un visu latvisko pasākumu atbalstītājus morāli un materiāli sauc par novecojušiem vecīšiem, kuŗiem smiltis birstot no smadzenēm u.t.t. Šī „trušu" grupa ir vislielākā zaudētāja un cietēja. Absolūti ieguvēji ir šie izglītotie politiskie separātisti (vidējā paaudze). Jaunajiem vēl nākotne priekšā, tādēļ pilnīgi loģiski un saprotami, ka šī „trušu" grupa neakceptē neko, ko tai piedāvā Maskava un čekas vadītā un kontrolētā kultūras sakaru komiteja. Tā atzīst radio un privātos sakarus ar tautu dzimtenē. Čekas kontrolētie sakari nav atbalsts tautai dzimtenē.

Latvijas apciemojumi sākas ar Rīgu un beidzas ar Rīgu. Cik tie skata vai redz tautu dzimtenē, pabraukājot pa Rīgu tūristu autobusos? Turpretī atsūtītie kultūras nesēji brīvi ceļo pa visas brīvās pasaules centriem.

Žēl, PBLA priekšsēdis Dr. I. Spilners sevi ieskaitījis tieši tanī grupā, kas runā Maskavas mēlē, un proti, jau vairāk nekā 15 gadus tie mums stāsta: Ko jūs baidāties no sakariem. Tie jums nekodīs, tie tikai tuvinās jūs dzimtenei un jūsu tautai u. t. t. Latvija esot brīva un plaukstoša lielo tautu saimē. Citādi nekad nebūšot, tāpēc esot jādara kaut mazumiņš savas tautas labā. Lūk, kas par žēlastību!

Atklāta un bezkompromisa cīņa pret mūsu tautas iznīcinātāju presē un protestos, meklējot atbalstu pie savu zemju valdībām, gūst panākumus, jo Maskava ir jūtīga pret pasaules saceltiem trokšņiem. Tie šos varenos ievaino. Šo akciju pirmie uzsāka žīdi un dabūja ārā no cietumu valsts daudzus savus cietumniekus un vajātos. To turpinām mēs, un panākumi ir — brāļi Brūveri, Kudirka, māc. Šmits, Brīvmanis u. c.

Ja jau mums sūtītie kultūras nesēji čekas pavadībā ir tik latviski un pat, kā daži saka, nacionāli, kādēļ neviens tiem nav mēģinājis izslīdēt pa pakaļdurvīm un lūgt politiskā bēgļa tiesības? Tā gan ir darījuši daži sportisti un mākslinieki — baletdejotāji, jo to izvēlē čekai nav tik lielas iespējas pārbaudīt uzticību, tāpēc ka tie brauc grupās. Tātad dzejnieki, literāti, mūziķi u. c., kuŗus mums sūta, ir absolūti uzticami partijas biedri un veic čekas uzdevumus, neatkarīgi no tā, ko viņi runā un kā uzvedas. Kur paliek trimdas kultūras vērtības? Vai tām nav nekādas nozīmes? Kādā panelī uz jautājumu, kāpēc mums jāimportē čekas kultūras komitejas piegādātā kultūra, atbilde bija: trimdas kultūra ir diletantisms (J.G. red. L. Zandbergs). Kur mēs ejam?

J. Grodnis

Padomju strādniekos rūgst

Daļa Pad. savienības strādnieku neapmierināti ar valsts pārraudzīto oficiālo arodbiedrību un cenšas izveidot no valsts varas neatkarīgu arodbiedrību, meklējot starptautisku atbalstu. Tā agrākais ogļracis Vladimirs Kļebānovs izteicies rietumu korespondentiem, ka viņa ideju jau atbalstījuši 200 strādnieku. Strādnieku aizsardzībai tā ir pirmā šāda veida grupa Pad. savienībā, kas atgādina strādnieku tiesību grupas, kādas nesen izveidojušās Polijā un citās Austrumeiropas valstīs. Šo arodbiedrību organizētāji baidās, ka padomju valdība mēģinās salauzt no valsts neatkarīgu arodbiedrību izveidošanu, apsūdzot strādniekus pretpadomju aktivitātēs. 45 g. v. V. Kļebānovs sacīja: „Mēs nevaram neko panākt pret netaisnību individuāli, tāpēc strādājam kopīgi." Viņš arī izteicies, ka mēģinās iegūt Apv. Nāciju starptautiskās organizācijas atbalstu Šveicē.

V. Kļebānovs saticies arī ar vairākiem pazīstamiem padomju disidentiem, kas būtu ieinteresēti strādnieku tiesībās. Padomju strādnieku aktīvisti sūdzas par drošības noteikumu pārkāpumiem rūpnīcās, strādnieku atlaišanu no darba bez iemesla, zemām algām un uzraugu korrupcijām darba vietās.

Pad. savienības valsts oficiālās arodbiedrībās reģistrēti 98 proc. strādnieku. Padomju uzraudzības iestādes Vladimiru Kļebānovu apcietinājušas.

Pad. savienība demonstrē savus „sputņikus" Kanadā

Ontario zinātņu centrā Toronto, atzīmējot padomju pirmā „sputņika" iešaušanas orbitā 20 gadu atceri, atvērta padomju izplatījuma programmas izstāde, ko atklāja 5. febr., piedaloties padomju kosmonautam 47 g. v. Georgijam Beregovojam. Viņš bijis vecākais kosmonauts izplatījumā, 1968. gadā pavadot 95 stundas „Sojuz III" raķetē, orbitējot 64 reizes ap zemi. Ontario zinātņu centrā nokļuvis arī padomju kosmosa kuģis. Parādīta arī padomju izplatījuma programmas attīstība, paskaidrojumus sniedzot padomju gīdiem. Padomju izstāde būs atvērta līdz 5. septembrim.

Tajā pašā laikā kanadiešu un amerikāņu speciālās vienības pārmeklē Kanadas Ziemeļrietumu territorijā vietu, kur 24. janvārī nogāzās padomju kosmosa serijas spiegošanas satelīts. Atrasti vairāki fragmenti, kas izkaisīti 12 dažādās vietās, bet līdz šim vēl nav noskaidrots, vai satelīta atomreaktors, kuŗā atradies 100 mārc. radioaktīvā urāna, sadedzis zemes atmosfairā? Pārbaudot plašu apvidu ar izsmalcinātiem radioaktīvitātes instrumentiem, rajonā nav atrasta augsta radioaktīvitāte.

Atrastie satelīta fragmenti nosūtīti uz laboratoriju Manitobā analizei, lai noskaidrotu, kas noticis ar atomreaktoru. Augstas radioaktīvas paliekas atrastas Great Slave ezera rajonā, kas nosūtītas uz Edmontonu izpētīšanai. Pad. savienība bijusi atturīga pilnīgas techniskas informācijas sniegšanā par nokritušā atomspēka vadīto satelītu.

Padomju kosmonauts Beregovojs izteicies, ka padomju satelīts neradīšot nekāda radiācijas risku Kanadā. Viņš arī izteicis pārliecību, ka padomju valdība došot financiālu atbalstu nokritušā satelīta lietā.

Mācītājs Māris Ķirsons Čikagā salaulājis Gaujmalietes filistri Anitu Utināni ar Lettgallia filistru Daumantu Hāzneru. Līgava ir agrākā DV ASV priekšnieka Jāzepa Utināna meita un ASV vanadžu priekšniece, bet līgavainis agrākā DV priekšnieka Viļa Hāznera dēls.

Maskava svilpo, Rīga danco...

Ņujorkas Kultūras dienu turpinājumā 29. janvārī apskatāmie temati bija par tēlotāju un skaņu mākslu, par teātri, filmu un televīziju Latvijā. Prof. J. Siliņš savu referātu par tēlotāju mākslu ilustrēja ar bagātīgu slīdīšu izrādi. Mākslas dzīve Latvijā padota Maskavas kultūras politikai un izstrādātām vadlīnijām. „Kā Maskavā svilpo, tā Rīgā danco", bija viņa secinājums.

Staļina laikā bija pasludināta „kalpošana tautai", kas nozīmēja kalpošanu partijai. Pēc tam valdīja sociālistiskais reālisms ar dažādām maiņām un pārmaiņām. Tas bija grūts latviešu mākslinieku vecākajai paaudzei, kas augusi Latvijas Mākslas akadēmijas tradicijās. Mākslas akadēmiju pārpludināja krievu speciālisti, izstumjot kādus 50 latviešus, pie kam dažus latviešu mācībspēkus deportēja. Kad ap sešdesmitajiem gadiem sāka darboties jaunā paaudze, sāka rasties pirmie modernisti, kas spītēja oficiālajām vadlīnijām. Tiem sekoja vēl jaunāka paaudze, kas bija savdabnieki, bez mūsu akadēmiskām tradicijām. Maskavas kritiķi tagad kritizē agrākos mākslas ideologus; līdzīga kritika arī Latvijā.

A. Šturms savā referātā par skaņu mākslu Latvijā norādīja, ka Pad. savienības oficiālajā mākslā nekādas vērtības nevar rasties, jo visu kontrolē režīms. To norādīja arī okupētās Latvijas komponistu savienības priekšsēdis Ģ. Ramans pirms kādiem četriem gadiem. Mūziķa sirdsapziņai jāizskiras, kurai pusei piemēroties, jo vidusceļa te nav, kaut arī mākslām nav patstāvīgas lomas.

Ne viss notiek pēc partijas plāna, kas ne vienmēr spēj izsekot mākslinieku jaunradei, ko sevišķi var teikt par instrumentālo mūziku. Daļa Latvijas komponistu paklaujas partijas norādījumiem, bet citi iespēju robežās mēģina rast mūzikai neatkarīgu bazi: Pēdējos desmit gados parādījušies jauni mūzikas izteiksmes veidi ar rietumu pasaules jaunāko strāvojumu noslieci. Iecienītas formas dzimtenes komponistiem ir operas, simfoniski tēlojumi, koncerti solistiem ar orķestri, kantātes, orātorijas. Samazinājušies darbi koriem; tikai nedaudz darbu bijuši kamermūzikā, bet pilnīgi izzudusi garīgā mūzika, atskaitot ērģeļu koncertus. Operas galvenais režisors K. Liepa mudina meklēt jaunu operas veidu, kur dominētu mūsdienu cilvēks. Skatītājus neapmierinot fantastiskie pasaku tēli.

Bez konservātorijas darbojas daudzas mūzikas vidusskolas Rīgā un provincē. Latvijā ir ap 70 komponistu. Dzimtenes komponistiem tomēr jādzīvo izolācijā, jo tiem liegta saskare ar rietumiem, tāpēc komponēto darbu vērtība ierobežota.

A. Jansons sniedza pārskatu par Latvijas māksliniekiem — izpildītājiem. Galvenā mūzikas iestāde ir opera, paplašināts radiofona orķestris, ir trīs profesionāli koŗi. Ja komponistam darbs iepriekš nav pasūtināts, tad uzrakstīto darbu pārbauda īpaša komisija. Honorārs par operu ir 4—5000 rubļu, par dziesmu 150 rubļu, solisti pelna ap 200 rubļu mēnesī, bet autori par atskaņotiem darbiem saņem honorāru.

Lielā cieņā ir Alfreds Kalniņš, mēģina rehabilitēt Volfgangu Dārziņu. Cieņā ir pūtēju orķestris, folkloras institūts vāc folkloras materiālus. Latvijas kokle ir līdzīga citarai, tās gatavo Lietuvā. Jaunās paaudzes komponisti meklē jaunus modernus izteiksmes līdzekļus, dažreiz pat ar džeza pieskaņu, ko iecienījuši gados jauni klausītāji.

L. Siliņa lentē ieskaņotajā referātā par teātri norādīts, ka Latvijā teātri labi apmeklē. Neliekas, ka Latvijas teātros dominētu krievu darbu tulkojumi, bet tiem pietrūkst sakaru ar rietumu kultūru. Skatītāji labprāt redzētu uz skatuves māksliniekus no ārpuses. Pēdējie būtu ar mieru brauk uz ārzemēm arī paši ar savām lugām.

D. Vallena savu referātu par teātri un filmu bagātīgi ilustrēja ar teātŗu afišām, kritikām un foto attēliem Rīgas presē. Teātris ir latviskā sala krievu jūrā. Jaunā Dailes teātŗa atklāšanas izrādē viss teātŗa personāls pagriezies pret Eduarda Smiļģa portretu un nodziedājis Sosāra Āksta dziesmu.

J. Neimanis debatēs aizrādīja, ka provinces teātŗiem jāmācās iztikt pašiem ar saviem līdzekļiem. Kases uzlabošanai tie brauc turnejās. V. Petrašēvics un U. Nīgals atgādināja, ka režisoriem ir lielas tehniskas grūtības, filmu uzņemšanas ierīces novecojušās, filma atpalikusi. Latvijas filmu ļaudis grib strādāt, bet viņu iespējas ierobežotas.

Katrā no abiem kultūras dienu sarīkojumiem bija nepilni simts apmeklētāju, bet krietni labāk bija apmeklēts beigu koncerts mazajā Karnegija zālē, kur bija ap 300 klausītāju.

Vk

DAŽADU ZIEDU MEDUS

dabīgs, nepasterizēts

Ziedputekšņi Pollen)

Peru pieniņš (Royal Jelly) no

ĒRGĻU LIGZDAS DRAVĀM

30 Dewson St., Toronto, Ont. M6H 1G5, tel. 534-0563

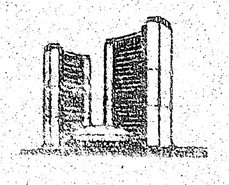

TORONTO PILSĒTAS

1978. gada nekustamu īpašumu nodokļu daļējie maksājumi

Pēc pašvaldības likuma un saskaņā ar 1978. gada 16. janvāŗa pilsētas padomes pieņemto papildus likuma Nr. 16-78 pirmie trīs nekustama īpašuma maksājumu termiņi 1978. gadam ir šādi:

VISOS IECIRKŅOS

Pirmais maksājums	Otrs maksājums	Trešais maksājums
15. februārī	**5. aprīlī**	**24. maijā**

Minētie daļu maksājumi 1978. gadam ir aprēķināti pēc pagājušā gada maksājumiem. Atlikušā nodokļa daļu piesūtīs apmēram pēc pusgada, un tā būs sadalīta atkal trīs maksājumos.

Paziņojums par nekustama īpašuma pirmiem trim maksājumiem ir jau izsūtīts. Nodokļu maksātāji, kas to vēl nebūtu saņēmuši, lūgti to nekavējoties pieprasīt — Tax Information Counter, City Hall, vai pa tālruni, zvanot 367-7115.

Nodokļu maksājumi

Nodokļi maksājami nodokļu nomaksas vietās un tādā veidā, kā parādīts brošūrā, kas pievienota katram aprēķinam.

W. M. WILFORD,
City Treasurer

Latviešu basketbols Toronto

Latviešu jaunatne arvien interesējusies par basketbolu. Šajā sportā gūtas daudzas uzvaras arī internacionālā forumā. Latviešiem arī Kanadā bijis daudz labu spēlētāju, kas gadiem spēlējuši Kanadas augstākās basketbola līgās. Toronto parasti bijis latviešu basketbola cietoksnis, bet daudz labu basketbolistu ir arī citās pilsētās — Hamiltonā, Montrealā un citur.

Pēdējā laikā šī sporta nozare it kā apsikusi, ne tādēļ, ka nebūtu šī sporta cienītāju, bet gan galvenokārt tāpēc, ka nav vairs vadītāju, un arī Kanadas latviešu basketbola meistarsacīkstes ir zem jautājuma zīmes. Latviešu spēlētāji sāk izklīst pa citām vienībās, kur tiem iespēja regulāri nodarboties ar iemīļoto sportu. Lietuviešu ierosmē un vadībā mēģināts atdzīvināt savā laikā populāro svētdienas basketbola līgu, bet pagaidām gūtas tikai minimālas sekmes.

Jaunajā svētdienas līgā šogad latviešiem notikušas tikai divas spēles, bet cerams, ka sacīkstes turpināsies. Pirmā senioru spēlē Latviešu YMCA tikās ar spēcīgo un augumos brašo lietuviešu Aušru. Spēle bija ļoti izlīdzināta visu sacīkšu laiku. Latviešu vienība, kaut arī šoreiz nebija vairāki labi spēlētāji — Jānis Ozoliņš, Džefs Skots un Edgars Jaunzariņš, spēlēja strauji un acij tīkamu basketbolu. Puslaiks beidzās 57 — 48 latviešu labā. Otrā puslaika beigās Aušra bija tikai 3 punktus mīnusā, bet forsējot spēli, zaudēja vairākas bumbas un YMCA ieguva pāris vieglus grozus, uzvarot ar 108—101.

Aizsardzībā ļoti nosvērti spēlēja A. Ozoliņš, tā sekmējot visas vienības sniegumu. Atzīstami progresējis Imants Koškins, kas ir vēl jaunatnes spēlētāju vecumā. Vienībā spēlēja: I. Stickis — 41, A. Ozoliņš — 20, V. Pālens — 15, I. Koškins — 15, L. Tobi — 10, I. Kopštāls — 7, P. Tomass.

Senioru spēlei sekoja jaunatnes spēle. YMCA sacentās ar Aušru. Zinot latviešu YMCA bagātās jaunatnes spēlētāju rezerves, bija jājautā, kur palikuši vairāki labi spēlētāji? Visumā YMCA tīri labi pastāvēja pret Aušru, kuŗai bija bagātas rezerves, un zaudēja ar niecīgiem 3 punktiem, bet bija jākonstatē, ka pašreizējais jaunatnes sniegums stāv tālu no tā, ko redzējām pirms pāris gadiem. Protams, bez treniņu apmeklēšanas ir veltīgi cerēt gūt kaut cik teicamus rezultātus, kaut arī spēlētāju materiāls ir tīri labs. Pirmā puslaika beigās YMCA bija 13 punktu aizmugurē. Spēles otrā daļā sekmējās labāk, kaut neveicās ar grozu gūšanu un bija jāzaudē ar 64 — 67. Spēlēja: A. Žariņš — 28, I. Kārkliņš — 18, A. Pālens — 10, A. Miķelsons — 5, M. Grundmanis — 3, E. Mikelšteins. Vienības saspēles vadītājs bija enerģiskais Andris Zariņš.

Ž. Zentiņš

Viktoram Kalniņam tomēr jāpaliek Latvijā

Mūsu laikraksta iepriekšējā numurā iespiedām no Rietumvācijas iegūto ziņu, ka Viktoram Kalniņam atļauts izbraukt uz Vīni un ka viņam Pad. savienības teritorija bija jāatstāj jau līdz 28. janārim. Tagad no Rīgas saņemta jauna ziņa, ka Kalniņam tomēr jāpaliek Latvijā, jo režīms pret viņu organizē jaunas apsūdzības, ar kuŗām aizbildinoties izceļošana aizliegta. Aizliegums paziņots, kad Kalniņš jau parakstījies par vīzas saņemšanu un samaksājis arī visas pieprasītās nodevas.

Kad visi izceļošanas dokumenti bijuši jau kārtībā un Kalniņš jau parakstījies, ka atteicas no Pad. savienības pavalstniecības, lai kopā ar savu sievu Helenu varētu doties uz brīvo pasauli, vīzu daļas ierēdnis smaidīdams uzlicis roku uz vīzas un paziņojis, ka viņa sieva gan varot braukt, bet pašam Kalniņam jāpaliekot, jo pret viņu vēl esot vērstas divas apsūdzības, kuŗās sameklēti liecinieki, ka Kalniņš iejaukts sakaros ar ārzemēm.

Viktors Kalniņš tagad nokļuvis neapskaužamā stāvoklī, jo likvidējis arī visu iedzīvi, zaudējot Rīgā tik grūti iegūstamo dzīvokli un iespējas atgriezties darbā. V. Kalniņa brālēns ASV I. Kalniņš tagad nolēmis rūpēties, lai Viktoram piešķirtu ASV pilsoņa tiesības, jo viņš vairs nav Pad. savienības pavalstnieks.

Netic mieram pasaulē

Gallupa starptautiskais pētniecības institūts 18 valstīs izdarījis aptauju par miera izredzēm pasaulē 1978. gadā, visiem iztaujātiem prasot to pašu jautājumu: vai 1978.g. būs mierīgs gads, bez starptautiskiem konfliktiem, vai arī ārpolitikā sagaidāmas nesaskaņas. Aptaujas rezultāti norāda, ka vispesimistiskākie ļaudis dzīvo Šveicē (43 proc. paredz mierīgu gadu, 48 proc. nemierīgu, bet atlikušie nav izšķirušies) un ASV (45 proc. nemierīgs gads, 35 proc. mierīgs gads), kam seko Somija un Vācija. Kanadieši ierindojušies 7. vietā (35 proc. domā, ka gads būs nemierīgs, 26 proc., ka starptautisku konfliktu nebūs). Lielākie optimisti ir austrieši (43 proc. paredz mierīgu gadu, 17 proc. nemierīgu, bet 40 proc. nezināja atbildēt). Pēc iztaujāto vecuma jaunākie un ar kolledžas izglītību parasti bijuši ar rožainām cerībām. **(vgs)**

LŪDZ ATSAUKTIES

Sakarā ar novēlējumu lūdz steidzami atsaukties Sigismundu Selgu, dzim. 1929. gada 8. novembrī, Rīgā. Rakstīt N. Biseniekam, 18 Lyndhurst Grove, Chaddesden, Derby, England.

Ziedojumi TLTA ...

(Turpinājums no 8. lp.)

Z. Simanovskis, E. B. Skujiņa, Šulca ģimene, M. Tikiņš, Z. un I. Tīgeris, M. Viducis, E. Vītols; 15 dol. — V. Ābols, A. Ezergailis, Gustava ģimene, E. un V. Kļaviņš, E. Pērkons, V. Kronbergs, V. Pētersons, V. un J. āVgners, J. Zeps; 12 dol. — A un J. Briedis; 10 dol. — A. Āboliņš, V. un M. Amoliņš, I. Andžāne, A. Bastovs, V. Bāders, D. un E. Bernaus, K. Blūmbergs, A. Brakšs, B. Briediņš, I. Brīviņš, A. un L. Dargevics, A. Grasmanis, K. Grasmanis, A. Ivanovs, Ž. Jansons, A. Jēkabsons, J. un R. Jēkabsons, M. Kaņķis, L. T. Kinstlers, A. Kirkups, I. Kleķeris, J. Kosulis, E. Kraujiņš, I. Kravis, V. Krustiņš, A. Krūgeris, T. Krūka, A. Kuksis, E. Lazda, R. Legzdiņš, M. Lejiņš, P. Liepiņš, V. Liepkalns, N Līduma, A. Luksis, A. Mackars, M. Mātiņš, U. Matīss, H. un J. Miķelsoni, B. Miška, K. Nandužš, R. Ozoliņš, J. Palieps, V. Pauzers, M. Pavasars, Z. Pavasars, K. Pētersons, N. Pētersons, V. Pētersons, V. Polkmanis, Ž. Putniņš E. Rauda, E. Rudzītis, V. Sidare, E. Siksna, Siliņa, B. Skalbe, J. Siempers, J. Snuciņš, A. Strucis, G. un N. Tannis, E. un A. Tauriņš, M. un P. Vāgners, A. Vellers, A. Vītols, A. Zilāns, A. Zutis; 9 dol. — Barušs; 7 dol. — L. Tauriņš; 6 dol. — E. Zaķis; 5 dol. — A. Andžāns, A. Augulis, J. Aveniņš, Z. Bierne, K. Blumbergs, G. Brammanis, A. Brīviņš, A. Brumelis, Z. Bulmanis, A. Busmanis, A. Černavskis, A. Dumpe, J. Dzegūze, A. Dzenis, Z. Egle, V. Eglīte, A. Ezergailis, Z. Ezergailis, A. Fridenbergs, V. Gailītis, J. Galējs, V. Galviņš, V. Grauds, A. un R. Grāvītis, L. Grundmanis, A. Gugāns, L. V. Gulbis, O. Ieviņš, M. Ints, D. Jansons, J. Jelnieks, O. Jonas, E. Kalniņš, A. Kalns, A. Kalvinš, A. Kaņeps, I. Kārkliņš, V. Kļaviņš, A. Koks, G. Krauja, R. Krēsliņš, V. Krēsliņš, H. Kristapsons, Kube, P. Ķelle, B. Ķirulis, A. Kivželis, Maija Ķuze, M. Lava, L. Lazda, H. Leitis, F. Luksis, A. Lūsis, K. Lūsis, U. Lūsis, U. Maksiņš, K. Mārkitants, Z. Martinsons, D. Melnbārdis, M. Miezītis, J. Miķelsons, A. Mūrnieks, V. Kupers, I .Negroschis, A. Nigalis, A. un V. Oldermanis, M. Ondrich, V. Osis, R. Ozoliņa, A. un A. Ozoliņš, E. Ozols, V. Pakalns, R. Pērkons, G. Plaudis, G. un G. Plūmanis, E. Puķītis, T. Rozentāls, R. Roziņš, V. Rubenis, J. Rudzītis, D. Siksna, J. Skrastiņš, A. Smans, Z. Speķis, E. Spēlītis, I. Spēlītis, R. Steinbergs, Strelēvičs, M. E. Sukse, P. Susums, Z. Šulcs, K. Šverns, J. Taperts, M. Teteris, M. Trenkelij, G. Upatnieks, I. Veinberga, O. Vircaunieks, M. Vitals, A. un E. Vītols, R. Zaļups, A. Zibens, O. Zvirgzdgrauds.

Grāmatu, žurnālu un laikrakstu veltes: K. Osis — 3 grāmatas; R. Krastiņa — 1 grāmatu; Latvija Amerikā — laikraksta viena gada abonements; Krājējs — žurnāla 1 gada abonements; J. Simanovskis — 2 klases tāfeles.

Nodibināts L. Vika piemiņas fonds

NELAIĶA ATRAITNE ZIEDOJUSI FONDAM 3000 DOL.

Toronto latviešu tautas augstskolas saimnieciskās padomes sēdē 24. janvārī Latviešu namā piedalījās atsevišķu nozaru vadītāji un organizēciju pārstāvji. Darba sekā bez vadītāja, kasiera un atsevišķu nozaru vadītāju ziņojumiem bija izsludinātas kasiera un revīzijas locekļa vēlēšanas.

Tā kā pie Tautas augstskolas darbojas latviešu ģimnazija, skolotāju sagatavošanas seminārs un Neklātienes skola, Latviešu ģimnazijas direktrise V. Slavieša miņēja pašreizējo skolotāju un skolēnu skaitu skolā, referēja par skolas gaitu un skolotāju sagatavošanas semināru, bet par Neklātienes skolu vadītājas E. Ezeras uzdevumā informēja A. Sudmalis.

Līdzšinējais TLTA kasieris K. Priedītis bija iesniedzis lūgumu viņu atbrīvot no pienākumiem, tāpēc viņa vietā ievēlēja A. Bērziņu. Pašreizējais prezidija sastāvs ir šāds: priekšsēdis A. Sudmalis, sekretārs O. Sils, kasiesis A. Bērziņš; vēl TLTA vadībā darbojas Dr. E. Žubeckis, un A. Spricenieks, bet revīzijas komisijā A. Šterns (DV pārstāvis), L. Gruzītis un Inta Malēja.

TLTA priekšsēdis A. Sudmalis ziņoja, ka TLTA ģimnazijas inspektora Ludviga Vika atraitne Lidija Vika, aizbraucot uz Austrāliju, ziedojusi TLTA 3000 dol.

Pamatkapitāls paliek Tautas augstkolas pārziņā, bet šīs summas procenti ik gadus piešķirami prēmijās TLTA gimn. beigušiem par šādiem veikumiem: 1) par darbu latviešu sabiedrībā, 2) latviskās izglītības turpināšanai, 3) par apcerējumiem vai pētījumiem vai nu par pašreizējo latviešu kultūras dzīvi vai senākiem laikiem. Līdija Vika pievienojusi noteikumu, ka prēmija nav piešķirama tādām personām, kas sadarbojas ar kultūras sakarniekiem.

Prēmijas piešķirot, TLTA prezidijs par padomdevēju pieaicinās vienu no TLTA skolotājiem un vienu ģimnazijas absolventu. Tuvākā laikā iecerēts izstrādāt noteikumus sīkāk.

Prēmiju varēs sākt piešķirt tikai pēc gada. Ar to jaunieši, kas darbojas latviešu sabiedrībā ar izciliem panākumiem vai citādi ieinteresēti savas tautas kultūras dzīvē, varēs saņemt ne tikai materiālu, bet arī morālisku atzinību par savu veikumu. Nav noliedzams, ka prēmijas piešķīrējiem būs grūts uzdevums izvērtēt labāko no labākiem.

E. E.

Pasargājiet sevi no krāpšanas, pasūtinot pa pastu.

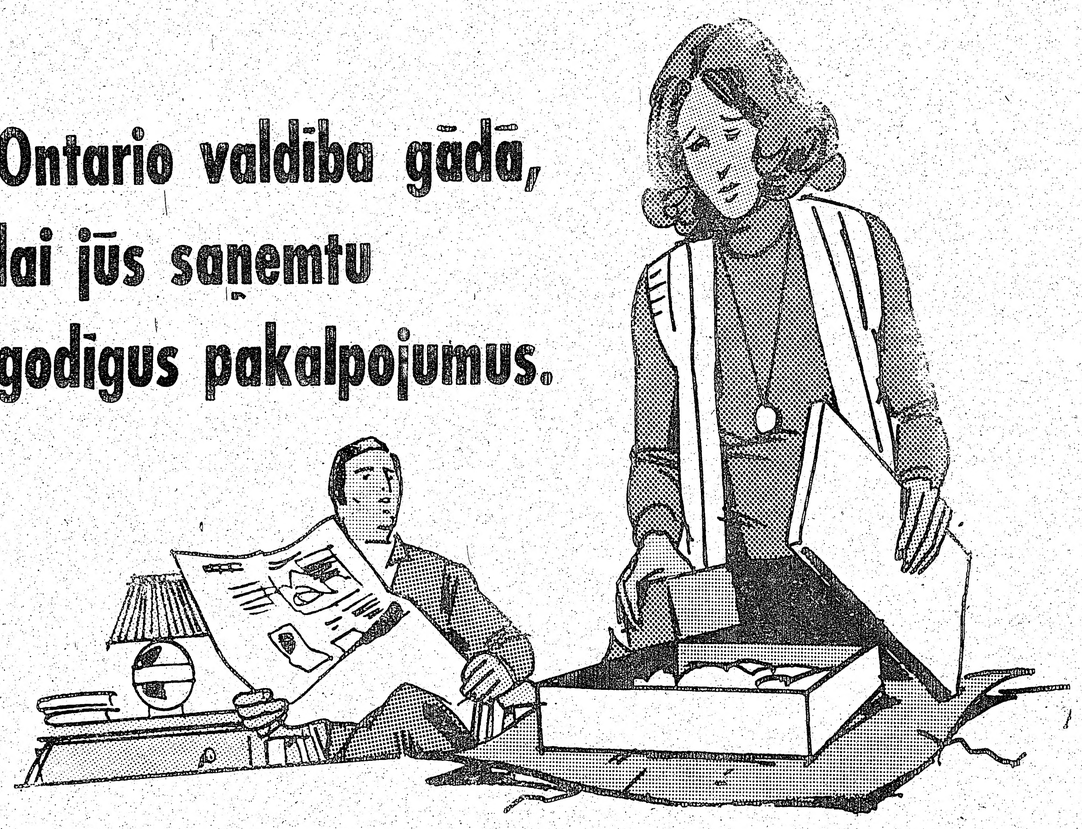

Ontario valdība gādā, lai jūs saņemtu godīgus pakalpojumus.

Šinīs laikos jūs varat pasūtināt pa pastu gandrīz visu — sēklas, grāmatas, universālveikalu preces, piederumus ķermeņa vingrināšanai un pat „diplomus".

Lielākā daļa organizāciju, kas piegādā pa pastu, ir godīgas, bet mazs procents tāds nav, tāpēc visam šim pasākumam dod sliktu slavu. Pirms jūs kaut kā sadarbojaties ar pasta piegādes uzņēmumiem, jautājiet sev:

- Ko šis piedāvājums īstenībā sola?
- Vai sludinājums tiešām dod vajadzīgo informāciju?
- Vai man zināma šīs sabiedr. reputācija?
- Vai man tiešām šī prece ir vajadzīga?
- Vai es to pašu preci nevaru pirkt par lētāku cenu tieši?
- Vai varu maksā, saņemot sūtījumu (cod)?
- Vai ir kāda garantija saņemt naudu atpakaļ?

Lai jūs pasargātu no negodīgām firmām, kas piesūta pa pastu, un tādā kārtā palīdzētu jums izsargāties no problēmām, kas varētu rasties, pasūtinot preces, Ontario Patērētāju un tirgotāju sadarbības ministrijas (Ontario Ministry of Consumers and Commercial Relations) Informācijas izdevumā (Information Bulletin) atrodams saraksts, kur un kā pārbaudīt kādas sabiedrības reputāciju un izskaidro jūsu tiesības Ontario Tirdzniecības regulēšanas (Ontario Business Practices Act) likuma robežās.

Lai saņemtu tuvāku informāciju vai informācijas izdevuma „The Mail Order Business Protecting Your Dollar" bezmaksas eksemplāru, rakstiet:

Consumer Information Centre
Ministry of Consumer &
Commercial Relations
555 Yonge Steet
Toronto, Ontario M7A 2H6

Dabūjams arī jauns informātīvs izdevums par viltus labdarības iestādēm: „Sargaities no viltus labdarības iestādēm. Kā kļūt par uzmanīgu ziedotāju".

LARRY GROSSMAN,
MINISTER OF CONSUMER AND COMMERCIAL RELATIONS

William G. Davis,
Premier

Province of Ontario

(67. turpinājums)

Viņa nekādu plintnieci vairs neatgādināja. Rozā krāsas frivolā lelles kleitiņa, kas vaļīgi turējās uz apaļajiem pleciem pagaŗās lentītēs, uz kreisā pleca veidoja palielu melnu rozeti, viņas pagaŗo augumu saīsināja vismaz par trešdaļu. Frivolitāte bija Nardai raksturīga iezīme. Ar to viņa atšķīrās no inženieŗa Rājuma kundzes Noras, kas vakara ciemiņus nekad nebūtu uzņēmusi savā mājā tik pārdrošā apģērbā.

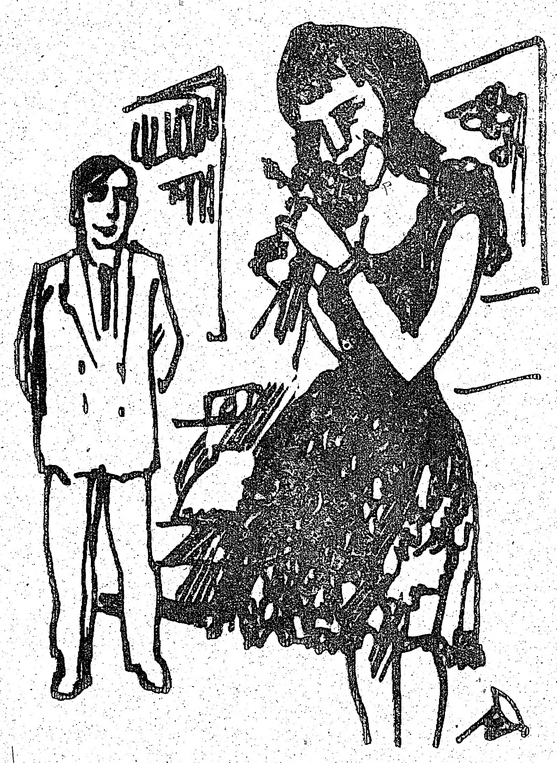

Narda iesvieda Kalumam klēpī pabiezu foto albumu, lai negaŗlaikojas, kamēr viņa virtuvē uzvārīs kafiju. Kalums brīdi pavirši ieskatījās albumā un pagrozījās gar istabas sienām, kur atradās pāris gleznu, kokā griezts tautisks šķīvis ar tautu meitu Krustpils tērpā, arī kāda ielogota latviešu kaŗavīra fotografija Latvijas armijas uniformā ar virsleitnanta zīmotnēm. Uz grāmatu plaukta bija dažas lētas figūriņas, kādas pērkamas katra piecu centu veikalā un kā par lielu brīnumu — Latvijas sarkanbaltsarkanais standartiņš, kam pretī bija nolikts pelēks papes šunelis, kas sakustināts ilgi un neticīgi šūpoja galvu, vaļīgi iekārtu resnā kakla caurumā. Varbūt nacionālais standartiņš ar nolūku bija nolikts starp šiem necilajiem krāmiem, it kā no vēstures sen jau aizgājis, kā to varbūt domāja Narda, kas tagad staigāja tikai pa sarkano strīpu, pašai vakaros baiļojoties.

Kalums ielūkojās arī plauktos novietotajās grāmatās. Lielākā daļa tur bija tagadējās Latvijas izdevumu, necilos iesējumos, uz nožēlojama papīra. No latviešu autoriem brīvajā pasaulē viņš vēl ievēroja Veltas Tomas jaunāko dzejoļu krājumu, vairākas Indras Gubiņas grāmatas, Valža Krāslavieša un citu darbus un kā par brīnumu — arī Anšlava Eglīša godalgoto romānu Piecas dienas.

Kalums pašlaik pētīja jau piecdesmito gadu beigās Rīgā izdoto J. Raiņa Induli un Āriju, kas no Latvijas izdevumiem šeit bija vienīgais redzamais grezнākais sējums, lielā formātā, ar pāri par 300 lappusēm, ko Nardai, kā to ieraksts vēstīja, bija dāvinājusi sakaru komiteja, ierakstot viņas pirmā Rīgas apmeklējuma datumu. Nabaga Raini stiepa uz abām pusēm, padarot viņu gan par nacionālistu, gan komūnistu.

Kad Narda atgriezās ar kafiju, Kalums jutās kā mazs zēns, kas pienākts nedarbos.

„Tas ir jauki, ka jums interesē arī tagadējie Latvijas izdevumi,'' Narda teica ar apslēptu nepatiku, visur saskatīdama okšķeŗus.

„Vai tā kaŗavīra ģīmetne ir no jūsu brāļa?", Kalums jautāja, lai izbeigtu nepatīkamo stāvokli.

„Nē, tas ir mans agrākais vīrs. Viņš pazudis bez vēsts Kurzemes cietoksnī."

„Es nesaprotu, kā jūs tagad varat sadarboties ar varu, pret kuŗu jūsu vīrs cīnījies?" Kalums jautāja, kad bija iebaudījis pāris glāzes stiprā franču konjaka un jutās ērtāk.

Arī Narda bija pārvarējusi neveiklo stāvokli un atguvusi agrāko runīgumu. „Mans vīrs tagad man visu piedotu, ja viņam būtu varējusi pateikt tik daudz, cik tagad par sevi esmu atklājusi jums," Narda lepni teica, nebūdama par savu apgalvojumu īsti pārliecināta.

„Es jūsu vīra vietā jums nepiedotu."

„Tad jūs nevarētu piedot arī tiem šejienes latviešu jauniešiem, kuŗu tēvi tāpat cīnījušies frontē kā mans vīrs, bet dēļ tagad biedrojas ar tiem, pret kuŗiem tēvi cīnījušies,'' Nardai bija arguments. „Kādēļ jūs nevēlaties saprast vientuļu sievieti, kas jums vaļsirdīgi atzinusies?''

„Man tiešām jūs žēl, ja jūs atļautu, es jums palīdzētu."

„Tad darait to!"

„Ko es jūsu labā varētu darīt?"

„Pagādājiet man vispirms latviešu adreses, citādi Kollins man nedos mieru.''

„Kas īsti ir šis Kollins?"

„Koordinātors."

Kalums juta, kuŗp rozā lelle velk. Varbūt visi noslēpumainie telefona zvani un viss viņas stāsts bijis tikai veikls izdomājums, lai ievilktu sakarniekos arī viņu, Kalumu?

„Nu jau pagājis liels laiks, bet jūsu telefons neieskanas. Vai te nebūs bijuši tikai kādi techniski traucējumi, vadu savienojumi vai kas cits?'' Kalums uzmanīgi jautāja.

„Līdz rītam vēl daudz kas var notikt,'' sārtā magone veikli iepildīja jaunu glāzīti.

Kad Narda otrā rītā Kalumu izvadīja līdz kāpņu telpai, tas brīnījās: „Bet telefons nezvanīja?''

„Varbūt zvanīja, mēs to tikai nedzirdējām,'' Narda klusi iesmējās un lēni aizvēra durvis.

25.

Kādu rītu, kad Pastalnieks un Lūcija bija ilgāk aizgulējušies, skanēja telefona zvans. Pastalnieks urdīja sievu, lai paklausās, kas tik neatlaidīgi zvana, jo pats negribēja tūliņ no gultas lēkt laukā kā iztraucēts zaķis un sabeigt sirdi. Vai jau nebija diezgan dzirdēts, ka rītos stipri vīri nokrituši pie zemes kā bluķi un nav vairs piecēlušies.

(Turpinājums sekos)

Edvarts Tūters

LAIMĪGA SATIKŠANĀS

Mēs satikāmies
Pie kārklu krūma
Pūpolīnus glāstot —
Es — un žubīte jestra.

Putns pirmais
Valodu sāka, teica:
„Runāsim par pavasari,
Kas ar ticību jaunu
Ir nācis pamielot
Tevi un mani."

Visi pūpolīni smaidīja —
Skatoties putnā un manī.
— Vai tie ko citu gaidīja
No žubītes,
Vai smaidīja par mani? —

Nezinu. Tiešām nezinu!
Bet jocīgi tas bija:
Žubīte vadāja mani
No krūma pie krūma, un —
Sekodams žubītes pēdās —
Es aizmirsu ziemu
Un savas bēdas.

Laimīga satikšanās!
Mani sapņi atgriezās
Atkal pie manis
klusi, nepamanot,
Un mana sirds un acis
Sāka priecīgi starot.

Edvarts Tūters

PELĒKAS DIENAS

Pelēka diena aiz loga —
Skumīgi pretim man māj.
Dārzs snauž zem kupenu sloga,
Auļiem ko vēji tur klāj.

Sirds mana vasaras gaida,
Prieks kad ik zālītei augt.
Svešums un ziemelis baida —
Nezin pat sapnis kurp traukt.

Valstis un tautas dveš postu.
Cilvēki viens otra nīst.
Grūti pat domām rast ostu...
Par laimi — sapņot tik drīkst.

...Tāda aust diena aiz dienas
Tagad — kuŗu jau gadu.
Tumsa klāj apvāršņu sienas.
Zeme nebaŗo badu.

Zenta Krone

AIZIEŠANA

Dievs ņēma sāpju gaismu —
Tik labi tagad man!
Klāj sveces siltu gaismu,
Un zemes ziedi tvan —
Vēl aizlūgšanas vārdi
Un dziesma tālu skan —
Man vaļā Viņa vārti:
Viss piepildīts!" tur skan.

Laikraksts

LATVIJA

AMERIKĀ

atsevišķus numurus var pirkt Toronto latviešu veikalos un DV grāmatnīcā 491 College St. kā arī spiestuvē.

RELIĢISKĀ DZĪVE

Ir daudz sapņu

Un kur ir daudz sapņu, tur ir arī daudz veltīgu un tukšu vārdu, — tur ir niecība. Bet tu bīsties vairāk Dievu!

Salamans mācītājs 5,6

Mums, latviešiem, sapņošana ir tuva. Kad ikdiena gulstas smagi uz pleciem, tad gribas sapņos atgriezties pagātnē. To, kas tur nav bijis skaists, sapnis atstāj pie malas. Viņš salasa visu gaišo un no tā izveido pasauli, kas ir kā pasaka.

Jaunākos sapnis aizved nākotnē. Ne jau tādā nākotnē, kāda tā mums priekšā, bet tādā, kādu mēs vēlētos — pasaku nākotnē.

Tie, kas sevi sauc par reālistiem, saka, ka sapņošanai neesot laika. Viņi dzenas pēc tā, kas tveŗams — pēc panākumiem, mantas, goda un droša stāvokļa dzīvē. Bet, vai ir tiešām vērts šīm lietām atdot savu dzīvi?

Sapņotāji un reālisti.

Fricis Bārda saka:

"Kas sapnim ar visu būtību tic, to sapnis atpestīs beigās."

Vai tešām atpestīs? Vai nepievils? Vai sapnis neizgaisīs un nepametīs mūs īstenībā — vai nu dzīves vai nāves īstenībā?

Bībele saka: Un kur ir daudz sapņu — tur ir niecība. Ir briesmīgi pamosties no dzīves sapņa un ieraudzīt: viss ir bijis niecība. Arī skaisti vārdi tad nepalīdz.

Dieva vārds saka, ka tur, kur daudz veltīgu un tukšu vārdu — tur ir niecība. Cilvēka vārds var ietvert sevī varenu, skaistu pasauli, bet arī tas izgaist.

Lasīju par kādu cilvēku, kam tumša tagadne un vēl tumšāka likusies nākotne. Lai aizdzītu smagās domas, mēģinājis skaitīt dzejoļus. Uz kādu brīdi as līdzējis, bet īstenība atgriezusies. Tad skaitījis garīgas dziesmas. Tās palīdzējušas ilgāk, bet arī nav spējušas pārvērst tumšo ikdienu. Beidzot sācis runāt Bībeles pantus. Ārēji nekas nav mainījies, bet mainījusies gan viņa sirds. Baiļu vietā stājies miers. Ārējai īstenībai pretī stājusies garīgā īstenība, ne sapnis, bet Patiesība — Tas kas par sevi saka:

"Es esmu Patiesība" — Jēzus Kristus.

Sapņus un skaistos vārdus dzīves vējš norauj un iemet dubļos. Kas paliek?

Bībele saka: Bet tu bīsties vairāk Dievu!

Mēs pazīstam Dieva īstenību. Visa dzīves un mūžības jēga ir saņemta kopā vienā vārdā: Jēzus Kristus.

Mums pa jāaizveŗ acis īstenības priekšā. Ļaunums pasaulē ir reāls, bet arī Jēzus Kristus reāls. Reāla ir arī Viņa uzvara par launo un Viņa tuvums mums — Viņa vārdā, sakramentā un lūgšanā.

Nē, sapnis mūs neatpestīs, bet Jēzus Kristus ir jau atpestījis.

Kungs, dodi mums sapņu vietā ticību! Dodi, lai mūsu dzīve nav niecība! Pildi Tu pats mūsu dzīvi ar Tavu mūžīgo saturu! Dari mūs par Tavu īpašumu!

(Paulis Urdze, 1920)

Vai ticam mīlestībai

Mēs esam atzinuši un ticam mīlestībai, kas Dievam ir uz mums. Dievs ir mīlestība, un kas paliek mīlestībā, tas paliek Dievā un Dievs viņā.

1. Jāņa vēst. 4,16

Savādi var likties, kad runā par to, ka esam atzinuši un ticam mīlestībai. Kas gan varētu neticēt mīlestībai un neatzīt to, kur tā patiesi ir īsta un liela, dziļa un kvēlojoša. Mīlestība jau ir tā, pēc kuŗas ikviens cilvēks ilgojas, jo mīlestība piepilda cilvēka sirds dziļās ilgas, tā paceļ cilvēku īstas cilvēcības augstumos un cilvēku sadzīvi pārvērš priekā un laimē.

Un tomēr — vai nav tā, ka jo bieži mūs pārņem šaubas par mīlestību pat pie tuviem cilvēkiem. Arvien ir kaut kas, kas mums liek jautāt: Bet vai tas nāk no mīlestības, vai tas nav pavisam kaut kas pretējs mīlestībai?

Mēs gaidām un meklējam it kā izšķirīgus, nepārprotamus pārdzīvojumus, lai varētu ticēt mīlestība!

Bet kad reiz piedzīvojam, ka mūs skar īsta un patiesa cilvēku mīlestība, viss kļust citādāks. Tad gavilējot varam apliecināt:

„Mēs esam atzinuši un ticam mīlestībai. . ."

Bet Dieva mīlestība? Vai to varam atzīt? Vai tai varam ticēt? Ļaunuma un nelaimju pilnā pasaule skali runā ne par, bet pret Dieva mīlestību.

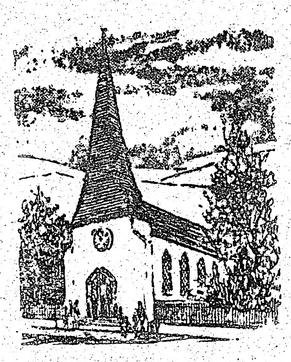

Vai Dievs varētu mīlēt mani, nespēkā grimušu, no kuŗa iemesls novērsties ne tikai vienam vien cilvēkam?

Bet Dievs tomēr nenovēršas. Mēs drīkstam ticēt Dieva mīlestībai uz mums, ko Viņš apliecinājis ar savu Dēlu Jēzu Kristu, kuŗa dēļ mums dots solījums, ka nevienam nebūs pazust, kas tic uz Viņu.

Un kur caur mūsu atziņu un ticību Dieva mīlestības gaisma un dzīvība ņem mājas vietu mūsu sirdīs, tur vairs nav vietas nemieram un bēdām, nedz arī tumsai, Tur Dieva mīlestības gaismā uzzied nevīstoša cerība un prieks, kas nekad nezūd.

Mūžīgais Dievs, mīļais debesu Tēvs! Kas spēj atzīt un ticēt, cik ļoti Tu mūs esi mīlējis un mīli ar mūžīgu mīlestību! Palīdzi mums ar savu vārdu. Lauj mūsu lūgšanā Tev nākt tik tuvu, ka Tavai mīlestībai spējam nodot sevi un visu, kas mums ir. Svētī mūs, Tēvs, tad būsim svētīti laikā un mūžībā.

(Kārlis Arnolds Birznieks, 1903)

Pastāvīgs prieks

Priecājieties savā Kungā vienmēr; es vēlreiz teikšu, priecājieties!

Filipiešiem 4,4

Kādam cilvēkam jautāts, kā tas iespējams, ka viņš arvien priecīgs. Viņš atbildējis: "Es ticu Dievam!"

Es ticu Dievam šai pasaulē, kuŗā dzīvojam.

Vai tad baidīties? Es ticu Dievam, kad tumša un drūma tēlojas manā priekšā nākotne. Es ticu Dievam, kad jāpiedzīvo vilšanās. Es ticu Dievam, kad mani nospiež pagātnes kļūdas un vainas, un nav miera sirdī. Es ticu Dievam, kad mana sirds mani nesaudzīgi tiesā, jo tad zinu — Dievs ir lielāks par manu sirdi. Es ticu Dievam visās sāpēs un ciešanās, jo arī tad spēju paļauties un visu ar gaišu mieru un klusu prieku panest un izturēt.

Gaišais un klusais prieks dziļi dvēseles dziļumā, kā pērle dzelmes dziļumā, ko nekādi viļņi un straumes nevar izskalot.

Kādēļ mums tik maz prieka? Vai tādēļ, ka pasaule pret mums ļaunāka nekā pret citiem? Mums vieniem ir jānes nedzirdēti lielas nastas, pārestības un netaisnības. Mums vien ir dzīves sarežģījumi un dvēseles nespēks, ka, šķiet, dzīvot nav iespējams un nav arī vērts.

Bet kā to visu lai var izturēt, ka esam tik sensiblī vai sekli kļuvuši, ka katrs nieks mūs spej uztraukt, apvainot, izsist no sliedēm? Tik tālu agri vai vēlu cilvēkam jānonāk, ja trūkst iekšēja, dziļa, neizkustināma balsta.

Jautā reiz sev: "Vai tu ticī Dievam?" Vai tu vari droši atbildēt? Un ja nevari, tad tur slēpjas visu nelaimju dziļākais cēlonis, jo cilvēks, atraisīts no Dieva, sava Radītāja, Pestītāja un Svētītāja, nevar pastāvēt, nevar gūt mieru un nevar būt priecīgs.

Tāpēc Jūdas vēstules 20. pants aicina:

(Turpinājums 17. lp.)

„Cilvēks nedzīvo no maizes vien, bet no katra vārda, kas iziet no Dieva mutes". **Mateja ev. 4—4.**

Klausaities latv. radio raidījumu katru svētdienu pl. 2.45 pēcp. no Niagaras WHLD raidītāja. Vilnis 1270.

BAZNĪCU ZIŅAS

TORONTO

Māc. I. Gaide, 12 Worthington Cres., Toronto 21, Ont., tālr. 766-5525. Sv. Jāņa draudze, tālr. 921-3327, 200 Balmoral Ave.

Māc. I. Gaide sastopama baznīcas kancelejā otrdienās un ceturtdienās no pl. 9.30 līdz 12 no rīta, bet trešdienās no pl. 18—20 un piektdienās no pulksten 17—20. Pārējās dienās pēc iepriekšējas norunas. Draudzes kanceleja atvērta otrdienās un ceturtdienās no plkst. 12—20 Dievkalpojumi notiek katru svētdienu pl. 11 no rīta.

Ticības jautājumu stundas — ceturtdienu vakaros pl. 19 Sv. Jāņa baznīcā, sākot ar 16. februāri, Kristus ciešanu laikā ievadīs ar dievkalpojumu. Pēc tam pārrunas māc. I. Gaides un J. Cālīša vadībā.

12. februārī pl. 11 dievkalpojums.

16. februārī pl. 19.30 Lielās lūdzamās dienas — ciešanas laika sākuma kopdievkalpojums ev. lut. latviešu draudzēm Toronto. Kopdievkalpojumi turpināsies līdz 16. martam.

Māc. J. Cālītis. Sv. Andreja draudze, tālr. 924-1563, Carlton St. un Jarvis St. krustojumā, Toronto, Ont., M4G 1V5. Tālr. 482-5743 mājās, 8 Rolland Road.

Biroja stundas — trešdienās no pl. 10—12 un 18—20, ceturtdienās no 10—12. Citā laikā lūdzami iepriekš sazināties.

12. februārī pl. 11 dievkalpojums. Pēc dievkalpojuma jauniešiem, iesvētāmiem un iesvētītiem pusdienas un pārrunas par tematu Dievs ir dzīvs — apcerēs Maija Baruša.

19. februārī pl. 15 Jaunatnes dievkalpojums ar dievgaldu. Jauno mākslinieku priekšnesumi.

26. februārī pl. 15 dievkalpojums. Pl. 14 jaunāko jauniešu grupas sanāksme. Pēc dievkalpojuma draudzes bazārs.

Māc. A. Briedis, 44 Marilyn Cr., Toronto 16, tel. 757-2739. Toronto Austrumu ev. lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā 361 Danforth Avenue.

12. februārī pl. 13.30 dievkalpojums Grace United baznīcā Bramptonā.

19. februārī pl. 13 Lielās lūdzamās dienas dievkalpojums Sv. Barnaba baznīcā.

26. februārī pl. 13 dievkalpojums Sv. Barnaba baznīcā. Tūlīt pēc dievkalpojuma draudzes pilnsapulce baznīcas zālē.

Baptistu draudzes dievkalpojumi svētdienās pl. 16. Bībeles studijas un lūgšanas vakari trešdienās pl. 19.30 Walmer Road baptistu dievnamā.

12. februārī dievkalpojums — viesis māc. Fr. Čukurs.

Māc. prāv. Dr. B. Kokins, 100 Sunnyside Ave., tālr. 533-9456

Toronto katoļu vienības dievkalpojumi notiek Kristus Augšāmcelšanās (lietuviešu) baznīcā 1021 College Str. Dievkalpojumi katra mēneša otrā svētdienā pl. 1 dienā.

HAMILTONA

Hamiltonas latviešu ev. lut. Kristus draudze 18 Victoria Avenue South. Māc. K. Kuškēvics, 55 East 44th St., Hamilton, Ont. L8T 3G8, tālr. 385-9838.

Māc. K. Kuškēvica runas stundas baznīcas telpās ceturtdienās no pl. 7.30 — 9.30. Tālr. 527-5810. Ieeja birojā no baznīcas aizmugures

12. februārī pl. 10.30 bērnu dievkalpojums, svētdienas skola un Bībeles klase.

12. februārī pl. 11 Lūdzamās dienas dievkalpojums.

MONTREALA

Prāv. A. Voitkus 3438 Rosedale Ave., Montreal H4B 2G6 P.Q. Tel. 489-3224. Montrealas latviešu ev. lut. Trīsvienības draudze, Sv. Jāņa baznīcā, 4345 Marcell Ave.

12. februārī pl. 13.30 dievkalpojums.

19. februārī pl. 13.30 Lielās lūdzamās dienas dievkalpojums.

26. februārī pl. 13.30 dievkalpojums.

5. martā pl. 13.30 Kalpaka piemiņas dienas dievkalpojums.

12. martā pl. 13.30 dievkalpojums.

19. martā pl. 13.30 Pūpolu svētdienas dievkalpojums ar dievgaldu.

24. martā pl. 13.30 Lielas piektdienas dievkalpojums ar dievgaldu.

26. martā pl. 6 no rīta Lieldienu svētrīta dievkalpojums.

OTAVA

Māc. E. Lange, 364 Pleasant Pk. Rd., tel. 733-3906. Otavas latv. ev. lut. Miera draudze Sv Pāteŗa lut. baznīcā, 400 Sparks ielā.

Latviešu misijas radio raidījums

„BRĪTIŅŠ AR DIEVU"

Katru svētdienas rītu no pl. 9 — 9.30
Vilnis 1270 AM

No Niagaras WHLD raidītāja Vadītājs A. Laksmanis, 106 Dorset Rd. Scarboro, Ont., tālr. 261-4218

PRIEKA VĒSTS

Kristīgs latviešu radio raidījums katru svētdienu pl. 2.45 pēcp. no Niagaras WHLD raidītāja Vilnis 1270 AM
Vadītājs Dāvids Miķelsons 60 Stevenson Rd., Rexdale, Ont., tālrunis 749-0832

KLAUSAITIES GARĪGOS RAIDĪJUMUS

Global TV 6. un 22. stac. 100 Huntly Str., Toronto, no pirmd. — piektd. pl. 9.30 no rīta, sestd. pl. 10 no rīta. Bufalo TV stac. 29, 700 Club, ik dienas pl. 11.30 no rīta un pl. 9.30 vakaros.

Radio FM CBN 107.7 24 stundas. Tel. 889-3126.

BROADVIEW DELIKATEŠU VEIKALS

141 DANFORTH AVE.

Tel.: NO 5-9905 ***Ausma Mikelsone***

Haiparka rajonā izīrējams

mēbelēts vai nemēbelēts dzīvoklis

ar vienu guļamistabu, vienai vecākai dāmai.

Zvanīt pēc pl. 18 — 534-2059.

CU Assurance

AUTO

Automobiļu briesmas Rīgā... Līdz šim jau izņemtas vairāk nekā 700 braukšanas atļaujas, un iespējams, ka tuvākā nākotnē viņu skaits palielināsies līdz 1000... Iekšrīgā atļautais lielākais braukšanas ātrums automobiļiem paredzēts 9 km stundā, kamēr tālāk pilsētas robežās maksimālais ātrums noteikts 15 km.

1925. gada 26. maijā

* * *

Kontrole uz pontonu tilta. Pēdējās dienās novietots uz pontonu tilta vidū policijas postenis, kam uzdots raudzīties, ka automobiļi un autobusi nebrauktu pāri tiltam ātrāk kā 10 km stundā.

1930. gada 13. oktobrī

No «Jaunāko Ziņu» slejām

UN NEKUSTAMU ĪPAŠUMU

APDROŠINĀŠANA

Skyline Real Estate Ltd.

1169 DUNDAS ST. W., TORONTO

533-8553

Ilmars Jankovskis

JAUNAS GRAMATAS

R. Birzgalis — Letiņš trimdā	$6.50
Rutiņa U. — Vēl tā gribējās dzīvot	$7.00
T. Zeltiņš — Tuvos un tālos ciemos, izl.	$8.50
Kurts Rīss — Bestselleri	$8.50
K. Hamsuns — Loks noslēdzies	$8.50
Z. Liepa — Mans logs. dz.	$5.00
L. Lideka — Nams pie Baltijas jūras, rom.	$8.00
Latviešu karavīrs II p. k. 1. 5. gr.	$19.00
Vilis A. Hāzners — Varmācības torni. atm.	**$24.00**
A. Eglītis—Kas izpostīja latvisko stūrīti? ilust.	$11.00
V. Lapenieks—Dullā Daukas piezīmes, impr.	$14.75
V. Saulīte — Dzīvības trauksme, dzejoļi	**$7.20**
Jānis Rudzītis — Raksti	**$40.00**
Ž. Unāms — Kārlis Ulmanis	**$15.50**
Jānis Jaunsudrabiņs 1877 — 1977	**$2.00**

DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCĀ

491 College St., Toronto, Ont. M6G 1A5.

Tālr. 921-7121

Pasta sūtījumiem jāpieskaita 10%

Kā sakrāt līdzekļus ar 1000 dol. gadā.

Kamēr jūs esat savos divdesmitajos, jūs varbūt neesat ieinteresēts par pensijas laika ienākumiem.

Papētījiet zemāk pievienoto tabulu. Reģistrētais pensijas uzkrāšanas plāns jums var ietaupīt lielu naudu, tāpēc ka tiek pieskaitīti procenti un tie dod procentu procentus.

Ja jums, darbu izbeigušam, patiktu ceļot, papriecāties un jūs tiešām vēlētos kļūt neatkarīgs, paraugaities, ka jūs varat ietaupīt pie pus miljona (atkarā no procentu lieluma), sākot taupīt tūliņ un ietaupot tūkstoš dolaru gadā.

Noguldot $1,000 katru gadu uz:	5. gadiem	10 gadiem	20 gadiem	30 gadiem	40 gadiem
Summa pieaugs, atkarā no % likmes:					
5%	$5.802	$13.207	$34.719	$ 69.761	$126.840
6%	5.975	13.972	38.993	83.802	164.048
7%	6.153	14.784	43.865	101.073	213.610
8%	6.336	15.645	49.423	122.346	279.781
9%	6.523	16.560	55.765	148.575	368.292
10%	6.716	17.531	63.002	180.943	486.852

Jo ātrāk jūs sākat taupīt, jo labāk.

Protams, tam par pamatu ir 1000 dol. ietaupījums gadā. Ja jums ir darba vietā pensiju plāns, jūs varat ietaupīt vairāk, pat līdz 3.500 dol. vai 20% no nopelnītā ienākuma, kas ir mazāks. Ja jums nav pensiju plāna, jūs varat ielikt pat līdz 5.500 dol. vai 20%, kurš no tiem ir mazāks.

Sāciet tuvākā laikā uzkrāt labu pensiju ienākumu. Izvēlieties plānu, kā, piem., mūsu, kas ir pazīstams ar savu sekmīgumu. Ieguldiet tik daudz, cik valdība atļauj. Apjautājieties pēc attiecīga ierēdņa savā kreditsabiedrībā Reģistrētā pensiju plāna jautājumos, kas jums palīdzēs palielināt jūsu līdzekļus.

Lieciet lielas cerības uz Reģistrēto Krāšanas Plānu,

(Registered Savings Plan)

Latviešu kreditsabiedrībā Toronto. Maksā 9%, aprēķinot ik dienas.

Garantē: Co-Operative Trust Company of Canada.

GRAND RAPIDI

● Latviešu katoļu draudzes eglītes vakaru Latviešu biedrības namā 7. janvārā atklāja ALKA priekšsēdis un draudzes sabiedrisko lietu komitejas vadītājs Dr. Z. Zadvinskis. Programmu bija izkārtojusi sabiedrisko lietu komitejas sieviešu grupas priekšniece M. Eglāja. Sarīkojumu kuplināja Vanda Daukste ar deklamācijām, draudzes meiteņu koris dirigenta M. Granta vadībā, Elizabete Mukāne ar saksafona solo; pie klavierēm pavadīja Dāvids Zadvinskis, kas atskaņoja arī vairākas Ziemsvētku melodijas. Ausmas Zepas dziedātās dziesmas pavadīja Lauma Viļuma. Bērni bija sagatavojuši ludziņu, kurā galvenās lomas tēloja Richards Tarbunas un Monika Daukste, piedaloties vēl vairākiem citiem jaunās audzes pārstāvjiem ar dejām un dziesmām. Dāvids Zadvinskis atskaņoja jautrus mūzikas gabalus. Ziemsvētku vecīša lomu veica Richards Tarbunas. Deju mūziku spēlēja A. Pastara trio. Sarīkojumu bija pulcinājis ap 150 apmeklētāju.

● DV apvienības rīkotā Ziemsvētku kauju atceres vakarā Latviešu biedrības namā uzrunu teica apvienības priekšnieks A. Balodis. A. Mačs aizdedzināja svecītes, kas katra simbolizēja vienu strēlnieku. Svētrunu teica māc. J. Mednis. Par vecajiem strēlniekiem stāstīja R. Blāķis.

● DV apvienības organizētā Ziemsvētku ziedojumu vākšanas akcijā ziedojušas pavisam 96 ģimeņu vienības un atseviški tautieši. Ienākuši ap 500 dol., gan mazāk nekā iepriekšējā gadā. Lielākus ziedojumus nodevuši Dr. A. Birzgalis un Dr. Z. Zadvinskis (20 dol. katrs) Vairāki citi ziedojuši pa 10 dol.

● Inž. mech. Rūdolfs Blāķis ar dzīvesbiedri Irīnu un māti Minnu no Nuorleānas pārcēlušies uz Grand Rapidiem. Nuorleānā tagad palikušas vairs divas latviešu ģimenes. Blāķu ģimene jau iestājusies Grand Rapidu un apkārtnes latviešu ev. lut. draudzē un DV apvienībā.

● Laikraksts Grand Rapids Press svētdienas izdevumā bija lasāma arī ziņa par Jāni Rikānu, kas 20 gadu vecumā pirms 10 gadiem atradies amerikāņu armijā Vietnāmas ciņu laukos. J. Rikāns vadījis priekšējo patrulu sekojošai kājnieku vienībai. Viņam bijis izlūku suns „Sātāns". Pēdējais pamanījis, ka kokos sēž ienaidnieka kājnieki, kas sākuši šaut, bet suns par to jau iepriekš brīdinājis. Apšaudīšanās beigusies ar četru snaiperistu nāvi.

V. Z.

LATVIEŠU NAMS

491 College St., Toronto

IZIRĒ TELPAS

sarīkojumiem - viesībām

klāj viesību galdus

Tel. 922-2931

Kultūras dienas Ņujorkā

Kultūras dienas Ņujorkā 28. janvārī atklāja Ņujorkas latviešu organizāciju padomes priekšsēdis Dr. A. Bogdanovics. Dr. P. Norvilis savā uzrunā norādīja, ka šogad paiet 60 gadu no Latvijas dibināšanas un jautāja; Ja Latvija kļūtu brīva, vai mēs varētu atrast kopēju valodu? Viņš domāja, ka japazīst dzīve dzimtenē visās nozarēs. Latvijas okupanti baidās paust patiesību.

Pārskatu par tagadējām Latvijas skolām sniedza skolu darbinieks J. Kronlins. Skolu un izglītības iestādes atrodas komūnistu partijas uzmanības centrā. Latvijas skolas iekļautas padomju skolu sistēmā. Kad sāka organizēt sovchozus un kolchozus, sākās arī skolu ēku postīšana. Šinī laikā lauku viensētas atstāja liktenņa varā vai arī nojauca, bet skolu ēkas izlietoja citām vajadzībām. No 1659 dažāda veida skolām, kas darbojās 1950./51. g., 1975. g. bija palikušas tikai 880. Dažos kolchozu centros atvērtas lielāka apmēra skolas. 1976. gadā astotās klases absolventi vairāk izvēlējušies vispārizglītošajošās vidusskolas, kamēr tehniskajā skolās trūcis skolēnu. Izglītība ministrija tad publicējusi paziņojumu, ka jaunatnei vairāk jāiesaistās mācībās, kas atbilst „tautas interesēm". Tas nozīmē, ka skolēni nevar skolu brīvi izvēlēties, bet jāseko partijas norādījumiem.

Skolotājiem bez sava tiešā darba jāpiedalās arī dažādās sanāksmēs. Starp skolotājiem maz vīriešu. Skolā jūtama pārkrievināšana. Krievu valodu sāk mācīt jau ar otro klasi.

Par polītisko indoktrināciju skolās referēja A. Braunfelds. Latvijas skolās skolēniem māca, ka komūnisms ir cilvēces progresa augstākā pakāpe. Šai polītiskai mācībai augstskolā veltī pat 20—30 proc. no visa mācību laika. Pēdējos gados māca „zinātnisko komūnismu". Kādā mācību grāmatā norādīts, ka mazās nācijas brīvprātīgi pārejot uz lielo nāciju valodu, tātad no latviešu valodas uz krievu valodu.

J. Krēsliņš referēja par vēstures pētniecību tagadējā Latvijā, kur tai veltī lielu uzmanību. Tā sākusies jau pēc Otra pasaules kara. Vadošajās vietās bijuši no Padomijas atbraukušie latvieši. Vēlāk darbs sadalīts astoņos zinātniskos sektoros. Vēstures pētījumu veic Vēstures institūts. Tajos sevišķa vērība pievērsta komūnismam. Rīgā vāc materiālus „emigrācijas vēsturei".

J. Bičolis analizēja vispārējo ainu latviešu literātūrā tagadējā Latvijā. Mums neesot jābūt kļūdu meklētājiem. Daudziem esot uzskats, ka Latvijā visi ir komūnisti un viņu darbi piesūcināti ar komūnistu idejām. Latviešu rakstnieki uz ārzemēm braucot, lai salīdzinātu savus darbus un mācītos. Tie augstāko izglītību iegūst Maskavā. Lielākai daļai Latvijas dzejnieku jācīnoties ar aizspriedumiem. Cilvēki nesaprotot moderno dzeju. Grāmatas iespiež lielā metienā, bet tās ātri izķer, jo tur rakstīti vārdi, kas turienes latviešiem nepieciešami. Latvijas proza dokumentē turienes dzīvi, ko nav iespējams uztvert iebraucējam no rietumiem. Latvijā ir arī labi drāmatiķi. Ir jauni mēģinājumi atdzīvināt poēmu.

J. Silenieks apskatīja prozistu Albertu Belu un drāmatiķi Gunāru Priedi, kuŗu darbi tulkoti arī svešvalodās. Bela tematika pauž sociālistisko reālismu. Bels izcīnījis izcilu vietu latviešu literātūrā. Gunārs Priede savā tematikā ir šaurāks nekā Bels. Viņš nododas meklējumiem, kas nodrošina popularitāti.

L. Rumaks apskatīja grāmatniecību Latvijā. Tur darbojas trīs lielie apgādi, Rīgā 1974. gadā izdotas 2336 grāmatas, Jelgavā 43, Daugavpilī un Liepājā pa 19, citur pa vienai. Katru gadu izdodot ap 100 mācību grāmatu. Dzejoļu grāmatas dažreiz izdod 24.000 eksemplāros un vairāk. Romānu un atmiņu grāmatu klāsts ir mazāks. Nākamā gadā apgāds Liesma paredzējis izdot 559 grāmatas, no tām tikai 35 latviešu daiļliterātūras oriģinālldarbu.

Kultūras dienu sarīkojumu otrā dienā apskatīja tēlotāju mākslu, skaņu mākslu, teātri, filmas, televīziju un radio Latvijā. DV namā bija rīkota Kultūras fonda laureātu gleznu izstāde, foto mākslas izstāde un Mirdzas Štrausas tautas tērpu un audumu skate. Vakarā notika jaunās paaudzes Kultūras dienu koncerts.

V. I.

Pastāvigs . . .

(Turpinājums no 15. lp.)

„Bet jūs, mīļotie, stiprinādamies savā visusvētākajā ticībā, lūdziet Dievu Svētajā Garā."

Mums arvien sevi jāstiprina ticībā, lai mēs nepaliktu bez prieka.

Bet ātri vien mēs it kā izkrītam no ticības stāvokļa, ko spējam arī sajust. Tas ir bīstams stāvoklis, ja neatgūstam ticības līdzsvaru un neatgūstam šo stipro pamatu. Tāpēc arvien no jauna stiprini savu ticību ar Svētās Grāmatas palīdzību. Tā tu varēsi būt priecīgs un laimīgs cilvēks un sapratīsi ticības prieka dāvanu, ko Dievs piešķir ar savu Garu.

Mīļais debesu Tēvs kas esi arvien ar mums ar visu savu Tēva mīlestību un žēlastību, palīdzi, ka arvien spējam būt priecīgi un kā Tavi bērni prieku nest tur, kur tā trūkst.

Milvokos janvārī

Milvoku Latviešu biedrību 14. janvārī pārsteidza ziņa, ka agrā rīta stundā 46 g.v. nekustamu īpašumu pārdevējs Gunārs Bieķēns ar šāvienu nogalinājis savu 43 g.v. sievu Ainu un pēc tam nošāvies arī pats. Laulāto starpā pēdējā laikā bijušas nesaskaņas un tie runājuši par šķiršanos. Iepriekšējā vakarā tomēr Bieķēni bijuši kādās viesībās, kuŗas atstājuši pēc pusnakts abi kopā un šķietami labā saskaņā. Domā, ka asāka vārdu pārmaiņa izcēlusies pēc pārnākšanas mājās, sarunas laikā viņu dzīvojamā istabā, lai gan arī tur nekādas fiziskas cīņas pēdas nebija atstātas. Traģiskā notikuma laikā mājās citās telpās gulējušas Bieķēnu 3 meitas — 18 g.v. Ausma, 16 g.v. Linda un 13. g.v Ruta, kā arī Ainas māte — 75 g.v. Katrīne Pētersone, kuŗas pamodinājis šāvienu troksnis. Aina Bieķēna nonāvēta uz vietas, bet vīrs miris nedaudz vēlāk, ceļā uz slimnīcu. Gunārs Bieķēns bija studējis inženierzinātnes, bet Aina, dzim. Pētersone, medikālo technologiju, pēdējā laikā strādājot par laboranti Sv. Jozefa slimnīcā. Abi piederēja pie akadēmiskām latviešu organizācijām, aktīvi darbojās sabiedriskā dzīvē; Gunārs bija arī Milvoku DV apvienības biedrs. Abus traģiskā notikuma upuŗus pēc kopējā svētbrīža no Viskonsinas Memorial Park kapličas izvadīja Milvoku latv. Sv. Jāņa ev. lut. draudzes māc. A. Kalnājs, jo tie bija šīs draudzes locekļi.

★

Milvoku latviešu ev. lut. Sv. Jāņa draudzes dāmu komitejas rīkoto Leonīda Breikša 70 gadu piemiņas pēcpusdienu baznīcas zālē ievadīja soliste Anna Jākobsone (soprāns), Gunāra Blaumaņa klavieŗu pavadījumā, nodziedot pāris latviešu komponistu dziesmas ar L. Breikša tekstiem. Ļoti plašu un labi izstrādātu referātu par Leonīdu Breikšu — mūsu dedzīgo brīvības un ticības nākotnei paudēju, lasīja Aina Namatēva. Autora dažāda satura un noskaņu darbus skandēja aktrise Elza Tauriņa-Mintika, bet kuplais klausītāju pulciņš, skaitā ap 70, L. Breikšu un zaudēto dzimteni pieminot, vienojās kopīgi dziedātā dziesmā Svēts mantojums. Bija arī kafijas galds.

Dieva mierā aizgājis

Edgars Plūme

dzimis 1915. gada 17. novembrī Tulā,
miris 1978. gada 3. februārī Toronto

Viņu mīļā pieminā paturēs
sieva

Daugavas Vanagu Toronto nodaļas biedrs

Edgars Plūme

dzimis 1915. gada 17. novembrī Tulā,
miris 1978. gada 3. februārī Toronto

Ak retākas rindas . . .

Sēro
Daugavas Vanagu Toronto nodaļas saime

Mūsu mīļais vecbiedrs tautsaimnieks

Arnolds Luidmanis

dzimis 1914. gada 31. janvārī Ventspilī,
miris 1978. gada 2. februārī Hamiltonā

Kur palika baltī smiegi,
Kur staltais augumiņš . . .

Par viņu sēro
akadēmiskā vienība Austrums

GARDENIA
FLOWERS & GIFTS

362 Danforth Ave., Toronto, Ont. M4K 1N8
(Pie „Chester" pazemja pieturas)
466-1951 vai 466-1502
ZIEDI KATRAI VAJADZĪBAI
LIETIŠĶAS MĀKSLAS IZSTRĀDĀJUMI
ZELTKAĻA A. GUGĀNA ROTAS
Veikals atvērts ceturtdienu un piektdienu vakaros līdz pl. 8.00
Māra Gugāns-Lūsis

SAIŅI UZ BALTIJAS VALSTĪM un P.S.R.S.

Mēs pārsūtām apdrošinātus drbju un apavu sainīšus līdz 19¾ märc. netto

LIELA MANTU IZVĒLE MŪSU VEIKALĀ

Biroja laiks — pirmd., otrd., ceturtd. un piektdien no pl. 9.00 — 5.00 pēcp.
Vēlākā laikā — iepriekš sazinoties pa telefonu.
sestdienās no pl. 9.00 — 5.00, trešdienās birojs slēgts.

Baltic Exporting Co.

432 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont.

M6R 2N5. Tālr. 531-3098

PAVASARA **LE 1-7353**

DELIKATEŠU VEIKALS UN KONDITOREJA

361 RONCESVALLES AVE. Īpašnieks St. ČUKULS

Latviska dāvana

SVĒTKOS

un vienmēr

Laikraksts Latvija Amerikā

Latvija Amerikā Publishing Ltd.
125 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4M 2E9

Lūdzu piesūtīt manu dāvanu (L. A. abonementu), uz vienu gadu, sākot ar .....

Mr., Mrs., Miss .....

Adrese .....

.....

.....

Lūdzu pievienot 1. numuram karti ar dāvinātāja vārdu .....

Esmu Latvija Amerikā abonents, tādēļ nosūtu speciāli dāvanām pazemināto maksu $18.—.

.....
(Vārds un uzvārds)

Adrese .....
(Adrese)

LOTUS FLOWERS
792 Bathurst St.,
(Pie Bloor St.) Toronto
Ont. M5R 3G1
Tel. 533-3884

PUĶES - GRĀMATAS
DAIĻAMATNIECĪBAS IZSTRĀDĀJUMI

Vienalga, kur dzīvojat: Sidnejā, Stokholmā vai Sanfrancisko — rakstiet, telegrafējiet, telefonējiet, un jūsu puķu pasūtinājumu izpildīsim nekavējoties. **Ināra un Arvīds Tīrumi**

BĒRZIŅŠ Realty Ltd. Arnolds un Herberts Bērziņš
NEKUSTAMI ĪPAŠUMI, APDROŠINĀŠANA UN NOTĀRS

226-6950
5385 Yonge St., Suite 20,
(Northtown Shopping Plaza)
Willowdale, Ont.

445-5325
72 Northdale Rd.,
Willowdale, Ont.

Sverige GENERAL INSURANCE COMPANY
LIFE ASSURANCE COMPANY

BROADVIEW WOOLS, ARTS & CRAFTS

Īpašn. Elza Avots

Veikali Toronto:

674 Broadview Ave., pie Danforth, tel. 469-2005
9 Queen St. East, pie Yonge ielas 368-5011

Lielā izvēlē īstas un sintētiskas vilnas dzijas, vietējās un ārzemju; aužamās dzijas, vilnas dzīpari. Materiāli dažādu latvisku rokdarbu sagatavoošanai, linu materiāli, diegi, audekli, kanva visādos rupjumos. Dāvanām dažādi rokdarbi un audumi atsevišķi tautas tērpu gabali. Padomi rokdarbu jautājumos.

Veikali atvērti:

Pirmd., otrd. un trešd. no 9 rītā — 6 vak.;
ceturtd. un piektd. no 9 rītā — 8 vak.;
sestdienās no 9.30 rītā — 4 pēcp.

Ja esat nodomājuši iegādāties
JAUNU 1978. GADA AUTOMAŠĪNU
apmeklējiet musu SKATES TELPAS
CHEVROLET - CHEVELLE - CAMARO
OLDSMOBILE - CHEVY II - VEGA
Sazinieties nekavējoties ar mūsu latviešu pārstāvi
HANS PLAUDE Tālr. HO 6-1131

Robertson Motors Ltd.
1555 Danforth Ave., Toronto, Ont.

LAIKRAKSTAM **LATVIJA AMERIKĀ**
125 BROADVIEW AME., Toronto, Ont. M4M 2E9

Lūdzu sūtiet man LATVIJU AMERIKĀ uz

☐ vienu gadu $25.00
☐ 6 mēnešiem $13.00
☐ 3 mēnešiem $ 6.50

Mr., Mrs., Miss .....

Adrese .....

Jauns abonents ☐ pagarinājums ☐

Čekus lūdzam rakstīt uz
LATVIJA AMERIKĀ PUBLISHING LTD vārda

Jauniešu . . .

(Turpinājums no 3. lp.)

mākslinieku karnevāla gaisotnē. Spēlēs igauņu deju kapella Kaija. Arī šo sarīkojumu kārto M. Zilvers.

Svētdien, 19. februārī, pl. 12, Ramada Inn telpās, Lestera Pīrsona zālē, „Zelta zirgs un zaļā zoss" literāri mūzikāls sarīkojums, piedaloties jauniem rakstniekiem — Anitai Dzirnei, Mārtiņam Grantam, Mārai Gulēnai, Jānim Kļaviņam, Sarmai Muižniecei, Dīnai Raunai, Ritai Rumpēterei, Larim Saliņam un Jānim Imantam Sedliņam. Mūzikālā daļā — „Putna piena" ansamblis Pēteŗa Aldiņa vadībā, kā arī teātris Pēdējie āksti Baņutas Rubesas režijā. Pl. 15 Sv. Andreja baznīcā dievkalpojums ar māc. J. Cāliša, Aldiņa ansambļa un solistes Anitas Rubenes piedalīšanos.

„Šī māksla -78", kam simbolu zīmējis Haralds Gaiķis, centrs atradīsies Ramada Inn viesnīcā. LNJAK sarīkojumu apmeklētāji istabas viesnīcā var pieteikt, zvanot tieši Ramada Inn, tālr. 1 (416) 496-2929. Pazemināta maksa, 26 dol. diennaktī, visiem LNJAK sarīkojumu apmeklētājiem. Ieejas kartes jauniešu sarīkojumiem dabūjamas Latviešu kreditsabiedrības birojā Toronto.

(ls)

ROČESTRA

● Skolotājai Olgai Kāpostiņai Ročestrā 19. janvārī apritēja 80 mūža gads.

Viņa dzimusi Kokneses pag., beigusi skolotāju sagatavošanas klasi Tērbatā un sākusi darbu Ērgļu pagasta 2. pakāpes pamatskolā, kur strādājusi līdz sarkanarmijas iebrukumam 1944. gada augustā. Bez audzinātājas pienākumiem viņa rosīgi darbojusies ērgleniešu kultūrāli sabiedriskā dzīvē, piedalīdamās gan korī, gan izglītības biedrības rīkotajās teātŗa izrādēs. Bēgļu gaitās Vācijā strādājusi Kleinkēcas nometnes latv. skolā, tāpat pēc iecelošanas ASV, kur Ročestrā ir pirmā talciniece vietējā latviešu skolā, rosināda audzēkņus arī pašdarbībai. Viņa seko visām trimdas literārām aktivitātēm, būdama cītīga grāmatu lasītāja, latvisko rakstu un ornamentu cienītāja. Jubilejā viņu sveica bijušie audzēkņi un tuvinieki, kā arī organizāciju pārstāvji — B. Pāliņa (Daugavas vanadžu kopa) un A. Īzaks (DV apvienība) ar dāvanu un ziediem, A. Vilka (draudzes svētdienas skola) ar dāvanu, bet I. Rence no draudzes dāmu komitejas pasniedza ziedus.

A. Sed.

PRECĪBU NOLŪKĀ

vēlos iepazīties ar nopietni domājošu latviešu meiteni līdz 29 gadu vecumam. Esmu 21. g. vecs, 177 cm augumā, brūniem matiem, zaļām acīm. Lūdzu rakstīt angļu valodā, jo latviešu valodu labi nepārvaldu. Rakstīt šīs avīzes kantorim ar norādi **TOMS.**

Daugavas Vanagu nams

PIEDĀVĀ ZĀLI
DAŽĀDIEM SARĪKOJUMIEM
PIEPRASIET TELEFONISKI

135 BROADVIEW AVE.
Tel. 465-5225

Daugavas Vanagu klubs
ATVĒRTS BIEDRIEM UN VIESIEM
no pirmd. līdz ceturtd., iesk., no pl. 12 dienā — 12 naktī,
piektdienāsun sestdienās no pl. 12 dienā līdz 1 naktī,
svētdienās no pl. 12 dienā līdz 9 vakarā.

DEŽĀDI DZĒRIENI AR MALTĪTĒM KATRĀ IZVĒLĒ. SVĒTDIENĀS DZĒRIENI TIKAI PIE MALTĪTĒM

kas? kur? ko?

Town & Country Real Estate Ltd.
V. Palma - pārstāvis

41 Heathcote Ave., Willowdale, Ont. M2L-1Y9
Tel. 444-2447

Pērkot un pārdodot savu nekustamu īpašumu, zvaniet nesaistīgai informācijai 444-2447. Mājas lielā izvēlē visā pilsētā. Palīdzam sagādāt obligācijas un iemaksas māju pirkšanai uz izdevīgiem noteikumiem.

25 gadus mēs esam palīdzējuši radīt miljonu atmiņu attēlus no ievērojamiem dzīves notikumiem un personām.

BENJAMIŅA FILMU LABORATORIJA
247 Richmond St. E.,Tor.,Ont.M5A 1P2 (416)863-1166

ROSAR-MORRISON FUNERAL HOME LTD
467 Sherbourne St.Toronto 5,Ont. 924-1408
RŪPĪGA UN SMALKJŪTĪGA
APBEDĪŠANAS CEREMONIJU IZKĀRTOŠANA

TRANSPORTA UZŅĒMUMS

BALTIC MOVERS
TĀLR. 534-1403, Toronto

Alcan Building Products
Authorized Dealer

Māju īpašnieki!

Sazinieties ar uzņēmuma īpašnieku—bez starpniekiem

ir trīs veidi, kā varat ietaupīt ar ALCAN SIDING:

1) Ietaupa darbu un laiku 2) Instalācijas un apkures izdevumus
3) Uzlabo izskatu un līdz ar to mājas vērtību, ieskaitot ALCAN 20 gadu garantiju.

△ LIETUS NOVADA CAURULES
△ LOGUS
△ DURVIS
△ MARĶĪZES (Awnings)
△ JUMTA PĀRKARES (Sofit and fascia)

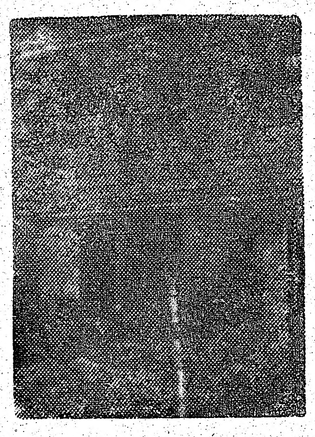

CENTURY ALUMINUM ISTALLERS
534-2864 Īpašnieks Artūrs Mīme
2226 Dundas St. W., Toronto, M6R 1X3

VALUTE
DIMANTI ● PULKSTEŅI
LATVISKAS ROTAS
Zeltkalos
Aldonas ĶIVLENIEKS - KORMS
VEIKALĀ UN DARBNĪCĀ
964½ Bloor St. W., Toronto, Ont. M6H 1L6. Tālr. 533-2837

R. S. KANE Ltd.
apbedīšanas birojs
4812 YONGE STREET
(Sheppard Avenue tuvumā)
Willowdale
221-1159

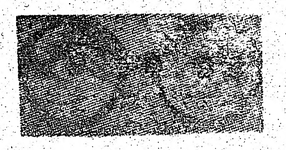

RATAS

— IGAUŅU OPTIĶIS

247 Danforth Avenue. Tel. 465-6251
Gatavo brilles pēc receptēm
Zeiss ● Rodemstock ● Crist Dior rāmji
Speciālitāte — dubultlēcu brilles ● Kontaktlēcas (soft)
Pulksteņi: Omega, Triosot, Bulova.
Latviešiem atlaide

M. LUNSKY, O.D. M. Sc.
LOUIS LUNSKY, R.O.
OPTIĶI
Iepriekš pieteikties Tālr. 921-3924
470 College St. (Pie Bathurst) Toronto M5G 1A5

VISĀDA VEIDA IESPIEDUMDARBI

- VIZĪTKARTES
- IELŪGUMI
- BIĻETES
- VĒSTUĻU VEIDLAPAS UN APLOKSNES
- GRĀMATAS
- ŽURNĀLI
- AVĪZES
- UN LĪDZĪGI IESPIEDUMDARBI

VEICAM

- LAIKUS
- LABI
- UN PAR MĒRENĀM CENĀM

amber

PRINTERS AND PUBLISHERS LIMITED
SPIESTUVE UN KANTORIS:
125 BROADVIEW AVE., TORONTO, ONT. M4M 2E9
(416) 466-1514

A. Eglītis — TV RENTALS
161A Roncesvalles Ave., Toronto M6R 2L3
Tel. 537-1401

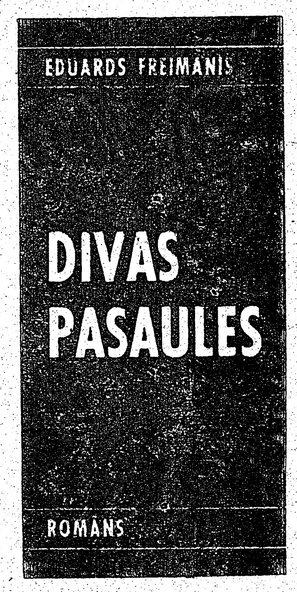

Amber Printers & Publishers Ltd. Toronto nesen iespiedusi Eduarda Freimaņa romānu Divas pasaules, glītā kabatas formāta izdevumā (Paperbeck), kas latviešu trimdas grāmatniecībā līdz šim nebija praktizēts. Grāmatai 332 lappuses un tā maksā $3.50. Atkalpārdevējiem 20 proc. atlaide, un tā pieprasāma apgādam.

Nepateicīgā starpnieka loma

(Turpinājums no 1. lp.)

Somālijas un Abesinijas konfliktā Izraēla ar ieročiem apgādā Pad. savienības atbalstīto Adisabebu. Lai nu viens saka, ka starptautiskā politika nav vienkāršam cilvēkam viegli izprotama lieta.

Te jānorāda, ka tieši tajā pašā laikā, kad Sadats uzturējās ASV, Alžirā radikālo arabu valstu konferencē Sirija, Dienvidvietnama, Alžira un palestīniešu atbrīvošanas organizācija visindīgākiem vārdiem nosodīja Ēģiptes prezidenta miera misiju. Sadats esot cionistu un imperiālistu uzpirkts rokaspuisis. Zīmīgi, ka šajā Alžiras konferencē pieņemta rezolūcija, kuŗā uzsvērts, ka Pad. savienībai esot jārestaurē savs iespaids Vidējos austrumos.

Maskavā Pad. savienības komūnistu partijas oficiozs Pravda savukārt norādīja: „Sarunās ar Izraēlu Ēģiptes prezidents Sadats iet pretī diplomātiskai katastrofai. Vašingtonas apmeklējumā Sadats velti cerēja Kārtera personā atrast glābēju Ēģiptes un Izraēlas sarunu atjaunošanai. Izraēlas nostāja nav mainījusies ne par mata tiesu. Vidējo austrumu problēmas vienīgais atrisinājums meklējams Pad. savienības un ASV kopīgā sadarbībā jaunas Ženēvas konferences ietvaros."

Atzīmēsim, ka Kairo prese pēdējās dienās no jauna atgādināja, ka Izraēlas rīcībā ir vairākas atombumbas. Par to mums nebūtu jābrīnās. Arabu un žīdu savstarpējā neuzticība ar Sadata došanos uz Jeruzalemi vēl nav aprakta. Tas, kas gruzdējis tik ilgi, nav tik viegli apslāpējams. Nepateicīgā vidinieka Kārtera visnepateicīgākais uzdevums ir izgaisināt vēl kvēlojošās neuzticības un naida dzirkstis kā Jeruzalemē, tā Somālijas un Abesinijas konfliktā uz skatuves parādījušies Kubas piloti, kas ar Pad. savienības jaunākā tipa lidmašīnām uzbrukuši vairākos stratēģiskos kauju smaguma punktos. Somālijas valdība no jauna prasa tūlītēju rietumu palīdzību. Vairāki amerikāņu Vidusjūras flotes kaŗakuģi devušies uz Sarkano jūru. Kāds būs Vašingtonas nākamais solis? Kā Vašingtona reaģēs uz to, ka šajā konfliktā Begins acīm redzot nostājies Pad. savienības atbalstīto marksistu pusē?

Pēdējās nedēļās pasaules prese daudz vērības veltījusi Kanadas ziemeļos nokritušajam Pad. savienības spiegu satelītam Kosmos 954. Varam iedomāties, kādu brēku Maskava saceltu, ja Pad. savienības territorijā būtu nokritis kāds rādioaktīvs rietumu izplatījuma elektroniskais spiegs. Vai par ironiju nav jāuzskata tas, ka Maskava atteikusies Kanadai sniegt jebkādu tuvāku informāciju par Kosmos 954? Tanī pašā laikā izslavētajā Ontario zinātņu centrā Toronto propagandas nolūkos kāds vecīgs padomju astronauts vēlīgi izrāda kanadiešiem Kremļa pasaules telpas pētīšanas „rotaļlietas", to starpā arī Kosmos 954 brāļus un māsas. Pēc lietpratēju atzinuma Pad. savienībai pasaules telpā vēl atrodas vismaz 16 satelītu. Nav šaubu, ka amerikāņi šajā laukā ir krietnu tiesu priekšā Pad. savienībai.

Itālijā valdības krize vēl joprojām nav pārvarēta. Andrioti valdība radījusi īpašu padomi, kuŗā vadlīnijas saimnieciskā, iekšpolitiskā un arī ārpolitiskā laukā zināmā mērā noteiks italiešu komūnisti. Protams, ka šāda pilsoniska partiju detante ir nedabisks un pārējošs politisks fainomens. Domā, ka vēl līdz šī gada beigām Itālijā būs jaunas vēlēšanas. Līdz tam laikam Itālijā, politiska satiriķa vārdiem runājot, sarkanais gailis šādu vai tādu apsvērumu dēļ būs uzmeties mugurā pilsonisko partiju pīlei. Rezultātā vanckars nu nekas cits.

Tālajos austrumos Hanojas bruņotie spēki dziļi ielauzušies „draudzīgās" Kambodijas territorijā. Indoķīnā atkal plūst asinis, mirst tūkstošiem cilvēku. Kur palikuši intellektuāļi un pacifisti, kas savā laikā ar putām uz lūpām nolamāja amerikāņus palīdzības sniegšanā nekomūnistiskai Dienvidvietnamai?

Pieminēsim, ka marta pirmajās dienās Vašingtonā ieradīsies Dienvidslavijas diktātors maršals Tito. Var gadīties, ka viņš, tāpat kā Sadats, prasīs amerikāņu ieročus Dienvidslavijas pasargāšanai no eventuālas Kremļa invāzijas. Vai slīpētais vecais vīrs vēl pirms savas nāves tieši Vašingtonā nemēģina atstāt sava politiskā testamenta kopiju? Vai arī viņš nelūgs Kārteru izšķirīgā brīdī uzņemties Belgradas pasargāšanu no iekļaušanas Kremļa orbitā?

Tito ceļojums uz ASV notiek laikā, kad Kremlis Belgradas konferencē parādīja gaŗu degunu Kārtera sludinātai ārpolitikai. Kremlis tagad bez žēlastības sācis vajāt visus zināmos disidentus — tos drosmīgos individus, kas pārmeta Pad. savienībai novirzīšanos no Helsinku solītās cilvēka tiesību respektēšanas. Apcietināto disidentu starpā ir vairāki žīdu izcelsmes aktīvisti. Čeka tagad pabeigusi apsūdzības materiālu sakopošanu pret Dr. Orlovu, Ginzburgu un Anatoliju Šaranski. Ir zināms, ka citās republikās, ieskaitot Baltijas valstis, čeka līdzīgi izrīkojusies ar turienes padomju režīma kritizētājiem.

Labi informētas aprindas Maskavā norāda, ka lielākā politiskā pārsteiguma raķete — Leonīda Brežņeva nokāpšana no sarkanās imperijas troņa — varot uzliesmot kuŗu katru brīdi. 71 gadu vecā diktātora veselība pasliktinājusies tik tālu, ka pēdējo sešu nedēļu laikā viņš tikai vienu reizi parādījies atklātībā. Viņš atsaucis tikšanos ar Japānas ārlietu ministru Sonodu; jau tagad paziņots, ka nevarēšot īstenoties Brežņeva apspriedes ar Rietumvācijas kancleru Helmūtu Šmitu. Šai svarīgajai konferencei būtu jānotiek tikai pēc mēneša. Par Brežņeva slimību daudz runāts jau iepriekšējos gados. Domā, ka viņš sirgst ar sirds slimību, un rietumu mediķu diagnozē pieminēts arī ļaundabīgs audzējs. Par eventuālu triekas lēkmi varbūt liecina Brežņeva runāšanas grūtības. Tā Brežņeva labprātīga demisija neveselības dēļ ir nenoliedzama aktuālitāte. Viņa vietnieku, 76 g. veco diplomātu Kuzņecovu nevar uzskatīt par troņmantinieka kandidātu, tāpat uz šo amatu droši vien vecuma dēļ nekandidēs slimīgais Kosīgins un 75 g. vecais partijas ideologs Suslovs. Par drošāko Brežņeva pēcteci uzskata 71 g. veco Anatoliju Kiriļenko, kas bieži vien aizvadītajā gadā ir aizstājis Brežņevu oficiālās funkcijās.

Divi 1971. gadā politbirojā uzņemtie locekļi ir tikai 59 g. veci — Vladimirs Šķerbinskis un Fjodrs Kulakovs. Šķerbinskim par ļaunu nāk tas, ka viņš ir ukraiņu izcelsmes. Dzirdēts, ka Kulakovs esot paša Brežņeva favorīts. Personālas pārmaiņas pašā sarkanajā galmā nepaliks bez politiskas zemestrīces visā padomju imperijā. Latviešu zinātnieks prof. Dr. Ezergailis kādā apcerējumā konstatē, ka lielākais fainomens padomju sistēmā esot tas, ka sešdesmit gadu laikā tā nav radījusi konstitūcionālu procesu augstākās valsts izpildvaras pāriešanai no vienām rokām otrās.

Pastāv vēl viena iespēja. Brežņevam krītot, sarkanās armijas maršali var izlaist no Ļubļankas ieslodzītos disidentus un savai tautai un visai pasaulei par svētību aizlikt aiz restēm visu tagadējo politbiroja veco veču kliķi. Lai nu kā notiktu, Vašingtona nevarēs palikt vienaldzīga skatītāja lomā. Vai Kārters izšķirīgā brīdī pieņems pareizo lēmumu? Viņa iestāšanās par cilvēka tiesību respektēšanu visā pasaulē pagaidām ir tikai tukšs trauks bez spirdzinoša ūdens spēka.

Aleksandrs Ķegumnieks

Indīgi augļi Eiropā?

No Bonnas ziņo, ka indīgi apelsīni esot atrasti Beļģijā, Holandē, Rietumvācijā, Dānijā un Zviedrijā. Pēdējie šādi Jaffas apelsīni atrasti Londonā. Neesot gan tieši zināms, vai visi tie nākuši no Izraēlas, vai bijuši apelsīni arī no Spānijas un Italijas. Līdz šim tomēr neviens apelsīnu patērētājs neesot cietis ilgstošus veselības traucējumus. Rietumberlīnes vairumtirdzniecībā apturēts 1000 tonnu apelsīnu sūtījums.

Kisingera brīdinājums

Bijušo ASV prezidentu Niksona un Forda ārlietu ministrs H. Kisingers, ko baltieši viņa „reālpolitikas" (jāakceptē status quo Austrumeiropā) un izdabāšanas dēļ komūnistiem ne visai labi ieredzēja, nolīdzis ar NBC līgumu vairāku miljonu dolaru vērtībā, solot pa laikam televīzijā komentēt aktuālas ārpolitiskas problēmas. Savā pirmajā 13. janvāŗa televīzijas raidījumā viņš runāja citādu valodu un norādīja, ka Pad. savienība ir vainīga pie terrora Afrikā u.c., jo organizācijas, kas vada terroristu apmācību nometnes Lībijā un Lebanonā, financē maskavieši. Terroristu kustībai esot arī kāda virsvadība, ko liecina japāņu un palestīniešu, tāpat vācu un italiešu, terroristu savstarpējie sakari. Visam tam sakne meklējama komūnistiskajā pasaulē. Kisingers nopietni brīdināja sargāties no komūn. ietekmes rietumzemju valdībās (Itālijā un Francijā), kas ir drauds brīvās Eiropas aizsardzībai. Dienu iepriekš prezidents Kārters savā preses konferencē arī skaidri pateica, ka Kremlis ir kaŗa kūdītājs Afrikā (Somālijā un Etiopijā) un aicināja šādu rīcību izbeigt. (vgs)

Koncerts ar panākumiem

Kultūras dienu nobeigumā 29. janvārī Karnegija mazajā zālē Ņujorkas koncertapvienība bija rīkojusi īpatnēju koncertu. Jaunie mākslinieki atskaņoja divu jauno komponistu darbus. Zālē bija izpārdotas gandrīz visas 300 vietas. Klausītājos liela daļa bija jaunās paaudzes pārstāvju.

Koncertā atskaņoja Ilzes Akerbergas un Daces Štauveres-Aperānes darbus. Tas iesākās pie tukšas skatuves, apmeklētājiem noklausoties elektroniskās lentes atskaņojumu. Šo I. Akerbergas darbu dzirdējām pirmo reizi. Pirmatskaņojumi bija arī viņas kvintets pūšamiem instrumentiem un klavieŗu solo Rīgā pirku sirmu zirgu, ko atskaņoja pati komponiste.

Daces Štauveres - Aperānes Iluminācijas pūtēju kvintetam arī bija pirmatskaņojums. Izpildītāji bija latviešu jaunās paaudzes mākslinieki un Galliarda pūtēju kvintets. No Toronto bija ieradies alta vijolnieks Artūrs Jansons, no Bostonas flautiste Lalita Saliņa un dziedātāja Laila Saliņa, no Konektikatas dziedātāja Ilga Paupe un klarnetists Dainis Romans, bet no Ņujorkas piedalījās čelliste Linda Alļe.

Kompozicijas vecākai paaudzei likās neparastas, varbūt arī neizprastas. Ar atzinību jāpiemin, ka latviešiem svešumā rodas jauna komponistu audze. Koncerta beigās abas komponistes saņēma ziedu klēpjus un dāvanas.

Liela dažādība bija programmas izkārtojumā. Elektronisko lenti nomainīja I. Akerbergas klavieŗu solo, pēc tam instrumentālais trio un kvartets, kas spēlēja arī pēc starpbrīža, ko nomainīja violas un klavieŗu priekšnesumi, pēc tam pūtēju kvintets, bet beigās dziedātājas. Mazāk dzirdētais instruments bija vibrafons.

Lielais amerikāņu laikraksts The New York Times 31. janvāŗa izdevumā aizrāda, ka latviešu mūzika saista apmeklētājus. „Svētdienas pēcpusdienas koncerts ar Ilzes Akerbergas un Daces Štauveres - Aperānes komponēto mūziku Karnegija zālē bija iespaidīgs atbalsts skaistajai kultūras programmai," raksta The New York Times.

Latviešu koncertapvienības rīkotais koncerts devis iespēju reprezentēties divām latviešu komponistēm. Laikraksts atzīmē, ka zāle bijusi pilna ar latviski runājošiem dažādu paaudžu apmeklētājiem. Labākais bijis kvintets pūšamiem instrumentiem. Rīgā pirku sirmu zirgu bijis tautasdziesmas aranžējums. Akerberga vēl nododas stila meklējumiem, bet viņas mūzika esot patīkami spēcīga un ar labu izjūtu.

Štauveres - Aperānes divas serenādes mecosoprānam un klavierēm bijušas vienkāršas, romantiskas dziesmas. Koncertētāji bijuši labi savā priekšnesumā, tāpat abas komponistes, kas spēlējušas klavieres.

Šo atsauksmi devis Jazeps Horovics.

V. I.

KUR PALICIS BREŽŅEVS?

Tā kā Brežņevs atkal ilgāku laiku nav parādījies atklātībā, domā, ka viņa slimība uzliesmojusi no jauna. Iespējams, ka tādā gadījumā viņam būs pat jāatkāpjas no amata. Bet kuŗš būs tas, kas viņam to pateiks?

VAI HUMORS?

Okupētajā Latvijā tautieši dažreiz par savu ikdienišķo dzīvi arī pasmejas. Tā, piemēram,, Rīgā dzīvokļos telpu tik maz, ka ierosināts pagatavot naktspodus ar osiņām iekšpusē.

ASV dos smago artilēriju Eiropas aizsardzībai

ASV armija vēl šogad nosūtīs uz Rietumvāciju papildus smagās un vieglās artilerijas vienības ar smagajām haubicēm un vidējiem lielgabaliem. ASV aizsardzības spēkiem Eiropā pašreiz ir 7000 atomieroču, ieskaitot bumbas, granātas un raķetes. Pēc NATO izlūkošanas dienesta ziņām komūnistu artilerijai Centrāleiropā pašreiz ir 2:1 pārspēks. ASV komandieŗi norūpējušies, ka maskavieši ar saviem 40.000 smagajiem tankiem spētu gūt panākumus, jo aizsardzībai nav pietiekami daudz artilerijas un prettanku ieroču. Ja prezidents Kārters beidzot atļautu ņutrona bumbu ražošanu un ar tām apbruņotu arī artilēriju, padomju tanku masu iebrukumus Eiropas līdzenumos varētu jau pašā sākumā veiksmīgi apturēt. Ar ņūtrona bumbu ražošanu vien jau Eiropā būtu nodrošināts miers. Tas ir galvenais iemesls, kādēļ Brežņevs tik enerģiski protestē pret to ražošanu ASV. (vgs)